

Usimamizi kwa Malengo

***HARVESTIME
INTERNATIONAL
NETWORK***

©

Harvestime International Institute

<http://www.harvestime.org>

Yaliyomo

Table of Contents

JINSI YA KUTUMIA MWONGOZO HUU.....	3
MAPENDEKEZO YA MAFUNZO YA KIKUNDI	4
UTANGULIZI	5
MALENGO YA KOZI.....	6
<u>1. UTANGULIZI WA USIMAMIZI KWA MALENGO.....</u>	7
<u>2. MUNGU WA MAKUSUDI.....</u>	20
<u>3. KUSUDI .....</u>	32
<u>4. KUPANGA .....</u>	49
<u>5. WATU NA TARATIBU: KUTEKELEZA MPANGO .....</u>	64
<u>6. UKAMILIFU: KUTATHMINI MPANGO .....</u>	81
VIAMBATISHO	93
UTANGULIZI	93
NYONGEZA YA KWANZA	95
TAARIFA YA MAFUNDISHO	95
NYONGEZA YA PILI	99
TAARIFA YA KUSUDI	99
NYONGEZA YA TATU	102
MPANGILIO WA KAWAIDA.....	102
NYONGEZA YA NNE	110
KUWAANDAA WATU KWA AJILI YA HUDUMA.....	110
NYONGEZA YA TANO.....	122
KUPANGA	122
MAJIBU YA KUJIPIMA	129

JINSI YA KUTUMIA MWONGOZO HUU

MPANGILIO WA MWONGOZO

Kila somo lina:

Malengo: Haya ndio malengo ambayo unapaswa kufikia kwa kusoma sura hiyo. Soma kabla ya kuanza sura.

Mstari muhimu: Aya hii inasisitiza wazo kuu la sura hiyo. Tia maanani kukumbuka.

Yaliyomo katika Sura: Jifunze kila sehemu. Tumia Biblia yako kutafuta marejeo yoyote ambayo hayakuchapishwa mwongozoni.

Jitahini mwenyewe: Chukua mtihani huu baada ya kumaliza kusoma sura hiyo. Jaribu kujibu maswali bila kutumia Biblia yako au mwongozo huu. Unapomaliza Jaribio la Kujichunguza, angalia yako majibu katika sehemu ya majibu iliyotolewa mwishoni mwa kitabu.

Kwa Mafunzo Zaidi: Sehemu hii itakusaidia kuendelea na masomo yako ya Neno la Mungu, kuboresha ujuzi wako wa kusoma, na utumie yale uliyojifunza kwa maisha yako na huduma.

Mtihani wa Mwisho: Ikiwa umejiandikisha katika kozi hii, ulipokea mtihani wa mwisho pamoja na kozi hii. Baada ya kumaliza kozi hii, unapaswa kujibu mtihani kwa mujibu wa maagizo na uirudishe kwa ukakuaji kama ilivyoagizwa.

VIFAA VINGINE HITAJIKA

Utahitaji tafsiri ya Biblia ya King James.

MAPENDEKEZO YA MAFUNZO YA KIKUNDI

MKUTANO WA KWANZA

Ufunguzi: Fungua kwa sala na utangulizi. Jifahamishe na uwasajili wanafunzi.

Anzisha/Panga Taratibu za Kikundi: Tambua ni nani atakayeongoza mikutano, wakati, mahali, na tarehe kwa vikao.

Sifa na Kuabudu: Alika uwepo wa Roho Mtakatifu kwenye kikao chako cha mafunzo.

Sambaza Mwongozo kwa Wanafunzi: Tambulisha kichwa cha mwongozo, muundo, na malengo ya kozi iliyotolewa katika kurasa za kwanza za mwongozo.

Fanya Mgawo wa Kwanza: Wanafunzi watasoma sura zilizowekwa na kuchukua Jaribio la Kujitathmini kabla ya mkutano ujao. Idadi ya sura unazofanya kwa kila mkutano zitategemea urefu wa sura, yaliyomo, na uwezo wa kikundi chako.

MIKUTANO YA PILI NA YAFUATAYO

Ufunguzi: Omba. Karibisha na uandikishe wanafunzi wowote wapya na uwape mwongozo. Chukua mahudhurio. Kuwa na wakati wa kusifu na kuabudu.

Pitia/Rejelea: Toa muhtasari mfupi wa yale uliyojifunza kwenye mkutano uliopita.

Somo: Jadili kila sehemu ya sura ukitumia **VICHWA VYA MKAZO WA RANGI NYEUSI** kama muhtasari wa kufundisha. Waulize wanafunzi maswali au maoni juu ya kile wao wamejifunza. Tumia somo hilo kwa maisha na huduma za wanafunzi wako.

Jijaribu mwenyewe: Pitia mitihani ya kujitahini ambayo wanafunzi wamekamilisha.
(Kumbuka: Ikiwa hautaki wanafunzi kifikia majibu ya Jaribio la Kujitathmini, unaweza kuondoa kurasa za majibu kutoka nyuma ya kila mwongozo.)

Kwa Mafunzo Zaidi: Unaweza kufanya miradi hii kama kikundi au mtu binafsi.

Mtihani wa Mwisho: Ikiwa kikundi chako kimejiandikisha katika kozi hii kwa malipo, ulipokea mtihani wa mwisho uliokuja pamoja na kozi hii. Toa nakala kwa kila mwanafunzi na usimamie mtihani hitimisho la kozi hii.

Moduli: Kupanga

Kozi: Usimamizi Kwa Malengo

UTANGULIZI

“Usimamizi Kulingana na Malengo” ni njia ya kuendesha huduma ya Kikristo kwa utaratibu na kwa matokeo. Haitoshi tu kujua mapenzi ya Mungu kwa maisha na huduma yako. Ni lazima ufanye mipango ya uhakika ili kutimiza wito wako wa kiroho. Ni lazima ujifunze kufanya kazi na Mungu ili kutimiza kusudi na mipango yake.

Tatizo kubwa la viongozi wengi wa Kikristo ni lile la kupanga na kusimamia rasilimali za kiroho ambazo Mungu amewapa. Ikiwa watendakazi kwa ajili ya mavuno ya kiroho ni wachache, kama Biblia inavyoonyesha, basi wanapaswa kupangwa na kusimamiwa kwa matokeo.

Nidhamu ya kupanga mipango kwa ajili ya huduma haizuii kwa vyovyote uhuru wa Roho Mtakatifu. Inakufanya uwe makini zaidi kwa sababu unafanya uamuzi makini wa kutafuta kusudi na mipango ya Mungu. Imani yako husaidia kutekeleza mpango wa Mungu, kwani Mungu hujibu kila mara kwa imani kwa vitendo.

Kozi hii itakusaidia kutimiza huduma ambayo Mungu amekuitia. Utatengeneza kusudi la huduma kulingana na kusudi na mipango ya Mungu. Utajifunza jinsi ya kuweka malengo, kutekeleza mipango, na kutathmini matokeo.

Nyongeza ya somo hili ina mifano ya kukusaidia katika kupanga kivitendo cha huduma ndani ya ushirika wa kanisa la mtaa.

Kozi hii ni ya tatu katika mfululizo wa tatu katika "Moduli ya Kupanga" ya mafunzo yanayotolewa na Mtandao wa Kimataifa wa Harvestime. "*Kanuni za Usimamizi wa Kibiblia*" na "*Uchambuzi wa Mazingira*" zote zinatangulia kozi hii.

Inapendekezwa kwamba kozi hizi tatu zisomwe kwa mpangilio wao uliopendekezwa kwa uelewa sahihi wa uongozi, mipango, na mpangilio muhimu kwa huduma yenye ufanisi.

Kabla ya kufanya mipango unahitaji kujua kanuni za Kibiblia za usimamizi. Unapaswa pia kuchambua mazingira ambayo unahudumu. Kozi hii inachukuliwa kuwa una ujuzi wa "*Kanuni za Usimamizi wa Biblia*" na "*Uchambuzi wa Mazingira*."

MALENGO YA KOZI

Baada ya kumaliza kozi hii utaweza:

- Bainisha "usimamizi kulingana na malengo."
- Fanya muhtasari wa misingi ya Biblia ya kupanga.
- Tambua kusudi la Mungu.
- Tengeneza Taarifa ya Madhumuni ya huduma.
- Weka malengo ya huduma.
- Panga rasilimali za kiroho ili kutimiza malengo.
- Tathmini shughuli zako ili kukamilisha huduma yako.
- Tumia "usimamizi kwa malengo" katika kanisa la mtaa.
- Tumia "usimamizi kwa malengo" katika maisha yako ya kibinafsi na huduma.

SURA YA KWANZA

UTANGULIZI WA USIMAMIZI KWA MALENGO

MALENGO:

Baada ya kukamilika kwa sura hii utaweza:

- Bainisha usimamizi kulingana na malengo.
- Eleza umuhimu wa usimamizi kulingana na malengo.
- Kushughulika na upinzani dhidi ya usimamizi kwa malengo.

AYA MUHIMU:

Mambo yote na yatendeke kwa uzuri na kwa utaratibu. (1 Wakorintho 14:40)

UTANGULIZI

"Usimamizi" ni mchakato wa kukamilisha mipango kupitia rasilimali za kibinadamu, nyenzo na kiroho.

"Usimamizi kwa malengo" ni utaratibu wa kupanga na kutekeleza huduma kwa utaratibu na ufanisi. Biblia inasema:

Mambo yote na yatendeke kwa uzuri na kwa utaratibu. (1 Wakorintho 14:40)

Tangu mwanzo wa rekodi ya Biblia, Mungu alifanya mipango na kuiwasilisha kwa wanaume na wanawake ambao waliandika kwa uangalifu na kutii.

Mungu alimwambia Musa atayarishe mpango ulioandikwa kwa ajili ya ujenzi wa hema la kukutania. Alimpa Daudi mipango ya hekalu. Alimwagiza Hezekia aandike maono yake kwa njia iliyo wazi na yenye utaratibu.

Somo hili linatanguliza "*Usimamizi Kwa Malengo*." Utajifunza inahusisha nini, umuhimu wake, na jinsi ya kukabiliana na upinzani wowote ambao unaweza kukutana nao.

USIMAMIZI KWA MALENGO

"Usimamizi kwa malengo" ndio hasa kichwa kinaonyesha. Ni usimamizi wa huduma kwa malengo. "Usimamizi" ni neno lingine la "usimamizi." "Mawakili" au "wasimamizi" wanawajibika juu ya kitu ambacho wamekabidhiwa na mtu mwingine. Kama mwamini, wewe ni msimamizi wa rasilimali za kiroho ambazo Mungu ametoa ambazo ni pamoja na:

Injili: Kila mwamini ni msimamizi wa Injili. Tunapaswa kushiriki ujumbe wake na wengine.

Fedha: Kila mwamini ni msimamizi wa pesa ambazo Mungu humpa ye ye binafsi. Wale wanaoshughulikia fedha za huduma za kanisa au shirika la Kikristo pia ni mawakili wa fedha hizi.

Raslimali Asili za Huduma: Kama vile majengo ya kanisa, mali na vifaa.

Karama za Kiroho: Kila mwamini ana angalau karama moja ya kiroho. Wewe ni msimamizi wa karama yako ya kiroho na nafasi yako ya huduma katika Mwili wa Kristo.

Waumini Wengine: Mungu hutumia watu, si mipango, kujenga Ufalme Wake. Usimamizi au uwakili unahusisha watu. Ikiwa wewe ni kiongozi, unawajibika kwa watu wanaofanya kazi nawe katika huduma. Unapaswa kuwasaidia kukua kiroho na kukuza karama zao za kiroho kwa ajili ya kazi ya huduma.

Unapaswa kuwa msimamizi mzuri wa rasilimali hizi. Sharti kuu la mawakili ni kwamba wanapaswa kuwa waaminifu:

Zaidi ya hayo, inayohitajiwa katika mawakili, ndiyo mtu aonekane kuwa mwaminifu.

(1 Wakorintho 4:2)

Ili kuwa meneja au msimamizi mzuri, lazima upange mipango. Neno "malengo" ni neno lingine la "mipango" au "malengo." Kwa hivyo, usimamizi kwa malengo unamaanisha "kufanya mipango ya kuwa msimamizi mzuri wa rasilimali za kiroho ambazo Mungu anakupa."

Yesu alitoa mfano katika Mathayo 25:14-30 kuhusu watumishi ambao bwana wao aliwapa rasilimali inayoitwa “talanta.” Waliambiwa wawe wasimamizi wazuri na wazitumie fedha hizo kwa busara, kila mtu alikuwa na mpango wake na kuufuata kwa mafanikio, na yule ambaye hakufanya mpango wa rasilimali zake na ambaye hakutumia talanta yake alihukumiwa kuwa mtumishi asiye mwaminifu.

Yesu alihimiza kupanga:

**Maana ni nani miiongoni mwenu, akitaka kujenga mnara, asiyeketi kwanza na
kuhesabu gharama, kwamba ana za kuumalizia? (Luka 14:28)**

Tunapozungumza juu ya upangaji na usimamizi katika kozi hii hatuzungumzii kupanga kama inavyofanywa katika ulimwengu wa kidunia wa biashara. Tunazungumza juu ya kupanga chini ya uongozi wa Roho Mtakatifu kwa madhumuni ya huduma yenye ufanisi. Kwa sababu Mungu anajua wakati ujao, anaweza kukupa hekima katika kupanga mipango.

Kusimamia kwa malengo kutakufanya kuwa msimamizi mzuri wa Injili na huduma ambayo Mungu amekupa. Itakusaidia kufanya kazi na Mungu kutimiza makusudi yake. Biblia inathibitisha kwamba watu wanapoanza kutoka na kutenda kwa imani katika mpango fulani, Mungu hufanya kazi pamoja nao.

Usimamizi kulingana na malengo ni pamoja na:

- Kuunda kusudi la huduma sawa na lile la Mungu.
- Kuweka mipango ili kufikia lengo.
- Kupanga watu na taratibu za kutekeleza mpango (kutekeleza maana yake kuutekeleza kwa vitendo).
- Kukamilisha mpango kuititia tathmini.

Uwakili mzuri na mipango ni kazi ngumu. Inachukua muda na jitihada. Kazi za kiroho za mbao, nyasi, na makapi ni rahisi zaidi kutokeza, lakini zinaweza kuharibika. Dhahabu na fedha huchukua juhudi zaidi, lakini ni ya kudumu.

Basi, mtu ye yote akijenga juu ya msingi huo dhahabu, au fedha, au mawe ya thamani, au miti, au nyasi, au makapi;

Kazi ya kila mtu itadhihirishwa; kwa maana siku hiyo itaidhihirisha, kwa kuwa itafunuliwa kwa moto; na ule moto utaijaribu kazi ya kila mtu, ni ya namna gani. (1 Wakorintho 3:12-13)

MFANO WA KIBIBLIA

Huduma ya Yesu ilisimamiwa na malengo:

KUSUDI:

Yesu alijua kusudi lake katika mpango wa Mungu. Alitoa kauli nyingi za kusudi wakati wa huduma Yake ya awali. Kwa mfano, Angalia Luka 4:18-19 .

MPANGO:

Yesu alikuwa na mpango wa huduma. Alipanga kuhubiri na kufundisha Injili, kuponya wagonjwa, kutoa pepo, na kufanya miujiza inayothibitisha Neno la Mungu. Angetimiza kusudi la Mungu kwa kufa kwa ajili ya dhambi za wanadamu wote, kuharibu kazi za adui, na kufufuka kutoka kwa wafu katika nguvu na utukufu.

WATU:

Yesu alitumia watu katika huduma yake. Aliwaita watu kumi na wawili kuhudumu pamoja Naye. Baadaye aliwatuma sabini kuhudumu Injili. Pia aliwaagiza waamini wote kupeleka Injili kwa mataifa yote.

UTARATIBU:

Yesu alikuwa na utaratibu wa kutimiza mipango ya Mungu. Utaratibu ni njia au njia ya kufanya mambo. Alieleza utaratibu wa kueneza Injili katika Mathayo 10 na Luka 10.

UKAMILIFU:

Yesu alitathmini huduma ya wanafunzi wake ili kukamilisha mpango (Luka 10:17-24). Baada ya mpango huo kukamilishwa, aliwaagiza waamini wote kushiriki humo (Mathayo 28:19-20 na Matendo 1:8).

UMUHIMU WA USIMAMIZI BORA

Usimamizi mzuri wa huduma ambayo Mungu amekupa ni muhimu sana kwa sababu...

HUTOA KUSUDI NA MWELEKEO:

Iwapo utafanikiwa katika huduma, basi kusudi na mipango yako lazima iwe sawa na ile ya Mungu.

Unapojuia kusudi lako maalum la huduma na kupanga mipango ya kutimiza kusudi hilo, ndipo unaweza kuwaongoza wengine. Viongozi wazuri lazima wajue wanakokwenda ili kuwaongoza wafuasi. Mwongozo na umoja wa huduma unahusisha madhumuni na mwelekeo wa pamoja.

Wakati kuna mwelekeo sahihi, machafuko huondolewa:

Kwa maana Mungu si Mungu wa machafuko, bali wa amani. (1 Wakorintho 14:33)

Kwa hiyo mfuateni Mungu, kama watoto wapendwa. (Waefeso 5:1)

Utajifunza katika kozi hii jinsi Mungu alivyokuwa na kusudi na mpango tangu mwanzo wa nyakati. Ikiwa shughuli za Mungu hazijaangaziwa na kuchanganyikiwa, basi huduma za watumishi wake hazipaswi kuwa pia.

INAWEZESHA KUFANYA MAAMUZI SAHIHI:

Maamuzi huamua hatima yako. Hii ni kweli hata kwa wokovu. Lazima ufanye uamuzi wa kukubali au kukataa Injili. Hatima yako ya milele inaanuliwa na uamuzi wako mwenyewe. Maisha yako ya sasa na huduma huamuliwa na maamuzi uliyofanya hapo awali. Unaweza kufanya maamuzi kwa kupanga kwa uangalifu au kwa kukurupuka. Kupanga na usimamizi kwa mwongozo wa Bwana hukuruhusu kufanya maamuzi mazuri.

HUWEKA VIPAUMBELE SAHIHI KWA HUDUMA:

Kujua kusudi na mpango wa Mungu hukusaidia kuweka vipaumbele vinavyofaa kwa maisha na huduma yako. Vipaumbele ni shughuli ambazo ni muhimu zaidi kuliko mambo mengine unayoweza kuchagua kufanya.

Una vipaumbele maishani iwe unaamua kwa uangalifu au la. Utaweka vipaumbele ama kwa kupeperuka katika mazoea ambayo yanakuwa njia ya maisha, kupitia mkazo wa hali au wengine wanaokuzunguka, au kwa uamuzi hususa unaotegemea makusudi ya Mungu.

Luka 12:16-20 inasimulia hadithi ya mtu aliyeweka vipaumbele vibaya. Utajifunza mfano huu kwa undani zaidi baadaye katika kozi hii. Hadithi hii inaonyesha kwamba vipaumbele visivyofaa kila mara hufuatwa na adhabu.

INAKURUHUSU KUTENDA BADALA YA KUITIKIA MATUKIO TU:

Watu wengi wanajishughulisha zaidi na kuguswa na mambo ya dharura ya sasa badala ya kupanga kwa ajili ya wakati ujao. Hili huwafanya kuguswa badala ya kutenda kwa hekima na kusudi.

Bila mpango, hujui unafanya nini, kwa nini unafanya, au jinsi ya kufanywa. Kwa sababu huna kusudi na mpango, huna chochote cha kujitolea, hakuna njia ya kutathmini ufanisi wako kwa Mungu, na unashawishika kwa urahisi kuguswa na kuacha wakati wa shida. Kupanga hubadilisha hamu ya maandamano na maono kuwa ukweli. Inakusaidia kujua nini kinapaswa kufanywa na jinsi ya kufanya ili kutimiza makusudi ya Mungu.

INAKUFANYA KUWAJIBIKA:

Unapokuwa na mpango, watu wanajua wajibu wao. Hili huwafanya wawajibike kwa Mungu, wengine, na wao wenyewe. Kuwajibika kwa mtu ni lazima umjibu kwa jambo ambalo amekupa kufanya.

Katika mfano wa talanta katika Mathayo 25:14-30 watumishi waliwajibika kwa talanta ambazo bwana wao aliwapa. Bwana wao alikuwa na mpango, akawajulisha watumishi wake, nao walipaswa kuutimiza kwa kuwekeza fedha kama walivyoagizwa.

Unawajibika sio tu kwa kujua mapenzi ya Mungu kwa maisha na huduma yako, lakini pia kwa kuyafanya:

Na mtumwa yule aliyejua mapenzi ya Bwana wake, asijiweke tayari, wala kufanya sawasawa na mapenzi yake, atapigwa sana.

(Luka 12:47)

HURUHUSU TATHMINI YA VIBALI:

Kupanga huruhusu tathmini ili kuona kama unatimiza kusudi na mipango ya Mungu. Ikiwa huna mpango, unajua je ikiwa unafanikiwa au umeshindwa? Ikiwa huna kusudi, utajua je ikiwa utawahi kufikia?

INARUHUSISHA MATUMIZI YA BUSARA YA RASILIMALI ZA KIROHO:

Kupanga hukusaidia kudhibiti rasilimali za kiroho ipasavyo na kutumia kwa hekima fedha, mali, watu, karama za kiroho na miito kwa ajili ya kazi ya Ufalme wa Mungu.

INA KUANDAA KUINGIA MILANGO ILIYO WAZI:

Mungu hufungua milango kwa watu wake:

Nimekupa mlango uliofunguliwa mbele yako, wala hapana awezaye kuufunga...
(Ufunuo 3:8)

Mungu anapofungua milango, unahitaji kuwa tayari kuitembea. Hii haiwezekani bila maandalizi ya mapema. Soma mfano wa wanawali wenye busara na wapumbavu katika Mathayo 25:1-13. Mungu hufungua milango, lakini haibaki wazi milele. Wanafungua na kusubiri kuingia kwako. Kisha hufunga, wakati mwingine kutofungua tena.

HULETA MAPENZI YAKO PATANI NA MAPENZI YA MUNGU:

Swali la kwanza la Mtume Paulo baada ya kuongoka kwake lilikuwa, "Mnataka nifanye nini?" Alikuwa akimuuliza Mungu, "Mpango wako ni upi kwa maisha na huduma yangu?" Unapoleta mapenzi yako sawa na mipango ya Mungu, unafanikiwa. (Ona Marko 14:36 na Luka 5:11).

UPINZANI KWA KUPANGA

Unapotumia kanuni za "usimamizi kwa malengo" ambayo utajifunza katika kozi hii, unaweza kukabiliana na upinzani kutoka kwa wengine. Hapa kuna baadhi ya sababu za kawaida kwa nini watu wanakataa upangaji na usimamizi katika huduma:

UKOSEFU WA MAARIFA:

Watu wengine hawapangi na kusimamia vyema kwa sababu hawajui jinsi ya kufanya. Utajifunza kuhusu usimamizi katika kozi hii. Haitafaidika tu huduma yako bali pia itakutayarisha kuwasaidia wengine katika eneo hili.

UKOSEFU WA KUSUDI:

Wakati watu hawaelewi kusudi la Mungu na kusudi lao mahususi ndani ya mpango wa Mungu, ni vigumu kupanga. Ni lazima kwanza ujue kusudi lako ikiwa utafanya mipango ya kulitimiza. Katika kozi hii utajifunza juu ya kusudi kuu la Mungu na kusudi lako maalum katika mpango wake. Unapoelewa haya, utaweza kuyawasilisha kwa wengine na kuwasaidia kutambua sehemu yao katika mpango wa Mungu.

KUAMINI KWAMBA SIO KIANDIKO:

Baadhi ya watu wanaamini kupanga si Kibiblia. Lakini rekodi ya Biblia imejaa wanaume na wanawake ambao walifanya mipango chini ya uongozi wa Mungu. Unaweza kujifunza zaidi kuhusu hili katika sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya somo hili.

Pia utajifunza katika Sura ya Pili kwamba Mungu ni Mungu wa makusudi na mipango. Ametumia watu binafsi, mataifa, Israeli, Yesu, Roho Mtakatifu, na Kanisa katika mpango Wake. Kusudi Lake lilianzishwa tangu mwanzo wa wakati, na bado Anafanya mpango Wake ulimwenguni leo.

KUAMINI KWAMBA INAMZUIA ROHO MTAKATIFU:

Baadhi ya watu wanaamini kupanga na kupanga kunazuia uhuru wa Roho Mtakatifu. Hii si kweli. Baada ya kumwagwa kukuu kwa Roho Mtakatifu iliyorekodiwa katika Matendo 2, ni muda mfupi tu baadaye ndipo kupanga na kupanga chini ya uongozi wa Roho huanza (Matendo 6).

Nidhamu ya kupanga mipango katika huduma haizuii kwa vyovyyote uhuru wa Roho Mtakatifu. Inakufanya uwe mwangalifu zaidi kwa mwelekeo wa Bwana kwa sababu unafanya uamuzi wa kutafuta kusudi na mipango yake.

Kupanga kunaweza kuwa aina ya ibada, wakati ambao unatafakari juu ya kusudi na mipango ya Mungu na kufungua roho yako kwa uongozi wa Roho Mtakatifu. Roho Mtakatifu huchunguza moyo na roho yako, na kwa sababu ana nia ya Mungu, anakufunulia mipango na makusudi ya Mungu kwako. Unapoomba, kujifunza Neno la Mungu, na kupanga chini ya uvuvio wa Roho Mtakatifu, kupanga ni shughuli ya kiroho. Haizuii utendaji kazi wa Roho Mtakatifu.

Mfano mmoja mzuri wa hili ni mpango wa Yoshua kule Ai katika Yoshua 8. Yoshua alikuwa na mpango (mstari wa 4) lakini haukuzuia kazi ya Mungu ya miujiza (mstari 18). Mipango ya asili na matukio ya ajabu yalifanya kazi pamoja kwa maelewano.

UTAMADUNI:

Wakati wowote unapajaribu kufanya jambo lolote tofauti, utakutana na upinzani wa wale walio katika mila. Hawataki kubadilika. Wamefanya mambo kwa njia fulani kwa miaka mingi na imekuwa mila. Yesu alikuwa na tatizo hili hili na Waandishi na Mafarisayo.

Wakati mwingine unaweza kuwaongoza watu hawa wa "jadi" kwenye mabadiliko chanya.

Nyakati nyingine huenda usiweze "kutia divai mpya katika viriba vikuukuu," kama Yesu alivyoeleza. Kisha ni muhimu kuwainua waamini wapya ambao wako tayari kuingia katika mpango wa Mungu.

Haimaanishi watu waliofungwa na mapokeo hawajaokoka au sehemu ya Mwili wa Kristo. Wao ni ndugu na dada zetu katika Bwana, na tunapaswa kuwapenda na kuwasaidia kadiri wanavyoruhusu. Lakini wamechagua kung'ang'ania mapokeo ya wanadamu badala ya kusonga mbele ili kukamilisha mambo mapya chini ya uongozi wa Roho Mtakatifu.

Yesu na Paulo walihudumu katika hekalu na masinagogi kadiri walivyoruhusiwa. Hizi ndizo ziliikuwa nyumba za "mapokeo" za ibada wakati huo. Lakini kwa sababu ya kukataliwa kwa sababu ya mapokeo, walilazimika kupeleka ujumbe wao kwa waumini wapya ambao walikuwa tayari kupokea ujumbe huo.

HOFU YA WAKATI UJAO:

Mipango inahusika na siku zijazo. Watu wengine wanaogopa wakati ujao na hawapendi kuufikiria au kuupanga. Lakini hupaswi kuogopa kwa sababu Mungu anatawala wakati ujao. Tayari anajua mipango aliyonayo kwa ajili yako. Yote unayofanya katika kupanga ni kumwomba Mungu akufunulie mipango yake.

Maana najua mipango niliyo nayo kwa ajili yako. Asema Bwana, ni mipango ya mema na si ya mabaya, kuwapa ninyi tumaini siku zijazo. (Yeremia 29:11)

UVIVU:

Baadhi ya watu hawajipangi na kujipanga kwa sababu inachukua muda na ni kazi ngumu. Ni wavivu. Uvivu ni kutojali na uvivu. Shamba [kazi] la mvivu limefafanuliwa katika Mithali 24:30-34. Haileti mavuno ya kiroho.

HOFU YA KUSHINDWA:

Msimamizi-nyumba asiye mwaminifu katika Mathayo 25:14-30 aliogopa kushindwa, kwa hiyo hakujaribu hata kutumia kile alichokuwa amepewa na bwana wake. (Angalia mstari wa 25). Wakati pekee unaowahi kushindwa ni pale unapoacha kujaribu. Thomas Edison, mvumbuzi mkubwa nchini Marekani, alijaribu mamia ya mbinu ambazo hazikufaulu kabla ya kuvumbua umeme. Lakini Bwana Edison aliendelea kuwa na mafanikio makubwa kwa sababu Hakuacha kujaribu. Hatimaye, aligundua umeme.

Rekodi ya Biblia imejaa hadithi za wanaume na wanawake wakuu wa Mungu ambao walishindwa, lakini waliendelea kufanikiwa kwa ajili ya Mungu kwa sababu hawakuacha kujaribu.

Kweli, unaposhindwa kupanga, unapanga kushindwa!

KUJIPIMA

1. Andika Mstari Muhimu kutoka kwa kumbukumbu.

---

2. Eleza "usimamizi kulingana na malengo."

---

3. Orodhesha baadhi ya sababu kwa nini usimamizi kulingana na malengo ni muhimu.

---

4. Fanya muhtasari wa aina za upinzani dhidi ya kupanga ambazo unaweza kukabiliana nazo na eleza jinsi utakavyokabiliana nazo.

(Majibu ya majoribio yametolewa mwishoni mwa sura ya mwisho katika mwongozo huu.)

KWA MAFUNZO ZAIDI

1. Hapa kuna mifano ya kupanga katika Biblia:
  - Katika Mwanzo 1-3, Mungu alipanga uumbaji wote, akapanga mipango kwa ajili ya mwanadamu, na kufunua mpango wake wa wokovu.
  - Nuhu alifanya mipango ya kujenga safina: Mwanzo 6.
  - Ibrahimu aliweka malengo kwa mtumishi wake, Eleazari: Mwanzo 24.
  - Yosefu alipanga miaka ya njaa: Mwanzo 41.
  - Musa alipewa mpango wa kuwakomboa Israeli kutoka utumwani: Kutoka 3-6.
  - Mpango wa hema ulikuwa wa kina kabisa: Kutoka 24:12-40:38.
  - Katika kitabu cha Hesabu, tunaona mipango ya kuhesabu watu (1:1-54) na mpangilio wa kambi (2:1-34).
  - Yoshua alifanya mipango ya kina ya kuwaongoza Israeli kushinda na kugawanya nchi yao ya ahadi: Kitabu cha Yoshua.
  - Katika kitabu cha Waamuzi, tunaona mipango mingi ya ukombozi ambayo Mungu alitekeleza.
  - Ruthu alifuata mpango wa Naomi kuhusu Boazi: Kitabu cha Ruthu.
  - Daudi alijitayarisha kumuua yule jitu: I Samweli 17.
  - Mfalme Hezekia alitayarisha mpango wa kuunganisha Israeli. Pia alifanya mipango ya kukarabati hekalu na kujenga mfumo wa maji wa Yerusalem: 2 Mambo ya Nyakati 28-31; II Wafalme 16-20.
  - Nehemia alifanya mipango ya kuujenga upya ukuta: Kitabu cha Nehemia.
  - Manabii wa Agano la Kale walifunua mipango ya Mungu kwa mataifa.
  - Yesu: Injili zimejaa maneno yaliyosemwa na Yesu kuhusu kusudi lake na mipango ya kutimiza mapenzi ya Mungu kwa maisha na huduma yake. Yesu pia aliwasilisha kusudi na mipango hii kwa wafuasi wake na waumini wote kwa ujumla.
  - Mtume Paulo alipanga mipango: Kama hakuwa na mipango basi Roho Mtakatifu asingeweza kuibadilisha kama inavyoonyeshwa katika Matendo 16:6-10.
  - Kitabu cha Ufunuo kinafunua mipango ya Mungu kwa siku zijazo.
2. Soma kuhusu kupanga katika kitabu cha Mithali. Tazama 13:16; 14:8; 15:22; 16:3,9; 24:3-4; 29:18.

3. Kama sura hii inavyositisiza, mpango tunaosoma kuuhusu ni kupanga kufanywa chini ya uvuvio wa Roho Mtakatifu. Sio kupanga jinsi ulimwengu unavyopanga. Hutazamii mashirika ya kidunia kupata mwongozo.

Zingatia onyo kuhusu upangaji kama huu wa kilimwengu katika kifungu hiki kutoka katika Biblia ya New International Version:

Ole wao watoto washupavu, asema Bwana, wale wafanyao mipango isiyo yangu, wakifanya mapatano, lakini si kwa Roho wangu, wakilundika dhambi juu ya dhambi;

washukao Misri bila kushauriana nami; wanaotafuta msaada kwa ulinzi wa Farao, na kivuli cha Misri kwa ajili ya kukimbilia. (Isaya 30:1-2)

4. Soma hadithi ya Elisha na muujiza wa mafuta ya kuzidisha yaliyoandikwa katika 2 Wafalme 4:1-7. Mungu alizidisha mafuta ili kujaza vyombo vyote ambavyo mwanamke alikuwa ametayarisha. Je, kama hangetayarisha vyombo hivyo? Rasilimali ya thamani ya mafuta ingepotea au pengine Mungu asingeizidisha kwa sababu hakuwa tayari kuipokea.

Je, inawezekana Mungu angemimina baraka Zake zaidi juu ya maisha na huduma zetu kama tungekuwa tayari kuzipokea?

SURA YA PILI

MUNGU WA MAKUSUDI

MALENGO:

Baada ya kukamilika kwa sura hii utaweza:

- Eleza kusudi la kimungu la Mungu.
- Eleza kwa nini ni muhimu kuelewa kusudi na mipango ya Mungu.
- Tambua vyombo ambavyo Mungu hutimiza kusudi na mipango yake.
- Eleza jinsi huduma ya Yesu inavyohusiana na kusudi na mipango ya Mungu.
- Eleza huduma ya Roho Mtakatifu jinsi inavyohusiana na kusudi na mipango ya Mungu.
- Eleza huduma ya Kanisa jinsi inavyohusiana na kusudi na mipango ya Mungu.

AYA MUHIMU:

**akiisha kutujulisha siri ya mapenzi yake, sawasawa na uradhi wake mwema,
alioukusudia ndani yake;
Ili katika kipindi cha utimilifu wa nyakati, avikusanye pamoja vitu vyote katika
Kristo, vivilvyo Mbinguni na vivilvyo duniani, ndani yake. (Waefeso 1:9-10)**

UTANGULIZI

Mungu ni Mungu wa makusudi na mipango. Yeye ni Mungu wa maandalizi. Tangu mwanzo wa nyakati kama tunavyoijua sasa, Mungu ametayarisha na kufanya kazi ili kutimiza kusudi lake duniani.

Chombo anachotumia Mungu kutimiza kusudi lake ni watu. Anafanya kazi kupitia watu binafsi, mataifa, na mwili Wake wa kiroho, Kanisa la Bwana Yesu Kristo. Mungu hasa huwatia mafuta na kuwatumia wale wanaoleta kusudi lao la maisha na mipango ya huduma kupatana na kusudi na mipango yake.

Usipoelewa kusudi la Mungu, hauko katika upatanifu na mpango Wake. Ndio maana huduma nyingi zinashindwa. Katika somo hili utajifunza kusudi kuu la Mungu unapochunguza misingi ya Biblia ya kupanga. Kisha utaweza kutambua kusudi lako mwenyewe na kupanga mipango inayopatana na ile ya Mungu.

MUNGU WA MAANDALIZI

Mungu ni Mungu wa maandalizi. Jifunze kuhusu hili katika marejeleo yafuatayo:

- Mungu alizifanya mbingu kuwa makao yake; Kiti chake cha enzi na Ufalme wake:
Zaburi 103:19; Mithali 8:27
- Alitayarisha ulimwengu huu kwa ajili ya wanadamu: Mwanzo 1-3
- Mungu anaweza kuandaa na kutumia chochote kwa makusudi yake. Katika kitabu cha Yona pekee, Mungu alitayarisha na kutumia samaki, mtango, na funza: Yona 1-4.
- Mungu alimtayarisha Yesu awe dhabihu kwa ajili ya dhambi za wanadamu wote:
Waebrania 5:10; Sefania 1:7
- Kabla Yesu hajaja kuhudumu, mtu mmoja jina lake Yohana alitumwa kuandaa njia mbele zake: Luka 1:76; 3:4
- Mungu ametuandalia mji mzuri wa milele ili tuishi humo milele. Waebrania 11:16
- Ametayarisha Ufalme ambao sisi tutakuwa sehemu yake: Mathayo 25:34
- Yesu alisema alikwenda kutuandalia mahali: Yohana 14:2-3
- Tunaambiwa kuwa jicho halijaona wala sikio halikusikia kile ambacho Mungu aliwaandalia wale wanaomjua na kumpenda: I Wakorintho 2:9
- Mungu amewaandalia hukumu makafiri: Mithali 19:29
- Kuzimu kumetayarishwa kwa ajili ya shetani na malaika zake: Mathayo 25:41
- Mungu anatafuta watu walioandaliwa kama bibi-arusi anavyotayarishwa kwa ajili ya mumewe: Ufunuo 21:2

Kutoka kwa marejeleo yafuatayo utaona kwamba, katika rekodi zote za Biblia, Mungu alitumia watu waliotayarishwa kufanya kazi Yake:

- Kwa imani, Nuhu alitengeneza safina: Waebrania 11:7
- Yusufu, aliyetayarishwa kwa majaribu na mateso, aliokoa mataifa kutoka kwa njaa:
Mwanzo 41

- Musa, aliyetayarishwa na Mungu upande wa nyuma wa jangwa, aliongoza taifa zima jangwani: Kitabu cha Kutoka.
- Esta alitayarisha karamu na kuokoa jamii nzima ya watu: Esta 7
- Gideoni alitayarisha jeshi. Daudi alijitayarisha kwa ajili ya ujenzi wa hekalu, hata wakati wa taabu na taabu zake. Sulemani alitayarisha hekalu, na Nehemia akatayarisha ukuta.
- Yohana Mbatizaji alitayarisha watu walioandaliwa kwa ajili ya Bwana: Luka 1:17
- Katika kitabu cha Waamuzi na Mambo ya Nyakati kuna kumbukumbu kubwa ya viongozi wengi walioshindwa na kufanya maovu kwa sababu hawakuitayarisha miyo yao ipasavyo mbele za Bwana. (2 Mambo ya Nyakati 12:14 ni mfano mmoja).

Mungu huwatumia watu waliojitarishi. Kwa sababu hii, tunaamriwa kuwa tayari:

- Jitayarische kukutana na Mungu wako: Amosi 4:12
- Itengenezeni miyo yenu kwa Bwana: I Samweli 7:3
- Uwe na moyo ulioandaliwa: 2 Mambo ya Nyakati 19:3
- Uutayarische moyo wako kumtafuta Bwana: 2 Mambo ya Nyakati 27:6
- Jitayarische, na kuwatayarisha wengine: Ezekiel 38:7
- Uwe tayari kwa kila tendo jema, tayari kwa matumizi ya Bwana: 2 Timotheo 2:21
- Uwe chombo kilichotayarishwa kwa utukufu wake: Warumi 9:23

Mungu ni Mungu wa maandalizi. Anafanya kazi kupitia watu walioandaliwa. Hatafutini waumini wasio na mpangilio, wasio na ari, wasiohamasishwa, walioshindwa. Anatafuta wanaume na wanawake ambao wamejitarishi. Yesu alitoa mfano wa mtumishi ambaye alijua mapenzi ya Bwana lakini hakujitarisha kuyatimiza:

Na mtumwa yule aliyejua mapenzi ya Bwana wake, asijiweke tayari, wala kufanya sawasawa na mapenzi yake, atapigwa mapigo mengi.

(Luka 12:47)

Kwa nini Mungu anajishughulisha sana na maandalizi? Kwa nini huwatumia na kuwapaka watu waliotayarishwa? Je, tumejiandaa kwa ajili gani?

MUNGU WA MAKUSUDI

Maandalizi yote ya Mungu yamezingatia kusudi lake. Sio kusudi lisilo wazi au "kutarajiwa" kusudi. Anafanya kazi kwa kusudi maalum, lililowekwa. Kusudi la Mungu linaonyeshwa waziwazi katika Neno lake. Labda moja ya muhtasari bora zaidi wa kusudi lake umetolewa katika kitabu cha Waefeso. Hapa kuna "kauli ya kusudi" ya Mungu:

**Kwa kadiri ya kusudi la milele alilolikusudia katika Kristo Yesu Bwana wetu...
akiisha kutujulisha siri ya mapenzi yake, sawasawa na uradhi wake mwema,
alioukusudia ndani yake;**

Ili katika kipindi cha utimilifu wa nyakati, avikusanye pamoja vitu vyote katika Kristo, vilivyo Mbinguni na vilivyo duniani, ndani yake. (Waefeso 3:11; 1:9-10)

Mungu anataka kuwaleta watu wote katika uhusiano sahihi wa kiroho na Yeye mwenyewe:

**Bwana hakawii kutimiza ahadi yake, kama watu wengine wanavyohesabu kukawia;
bali huvumilia kwa ajili yetu, hapendi mtu ye yote apotee, bali wote wafikilie toba. (2 Petro 3:9)**

Kusudi la Mungu ni kwamba watu wote wapate msamaha wa dhambi kwa njia ya Yesu Kristo, waletwe katika uhusiano mzuri Naye, na wawe sehemu ya Ufalme wa Mungu (Yohana 3).

Mungu huwatayarisha wanaume na wanawake na kuwatumia kutimiza kusudi hili. Mungu hasa huwatia mafuta na kuwatumia wale wanaoleta kusudi lao la maisha na mipango ya huduma kupatanana na kusudi na mipango yake. Iwapo huelewi kusudi la Mungu, maisha yako na huduma yako hazitapatana na mpango Wake.

Kwa mfano, Yesu alipowafunulia wanafunzi wake kwamba angeteseka na kufa, Petro alimkemea. Petro alikuwa bado hajaelewa kusudi la Mungu. Kwa sababu hii, Hakuwa katika upatanifu na mpango wa Mungu. Yesu akamkemea na kusema:

...Nenda nyuma yangu, Shetani; kwa maana huyaelewii yaliyo ya Mungu, bali ya wanadamu. (Marko 8:33)

Mfalme Daudi alikuwa mtu ambaye alikuwa anapatana na kusudi la Mungu:

Kwa maana Daudi, akiisha kulitumikia mapenzi ya Mungu katika kizazi chake, alilala, akazikwa kwa baba zake, akaona uharibifu. (Matendo 13:36)

Biblia inahakikisha kwamba makusudi ya Mungu yatatimizwa:

Bwana wa majeshi ameapa, akisema, Hakika kama nilivyowazia, ndivyo itakavyokuwa; na kama nilivyokusudia, ndivyo itakavyokuwa. (Isaya 14:24)

Hili ndilo kusudi lililokusudiwa juu ya dunia yote; na huu ndio mkono ulionyoshwa juu ya mataifa yote.

Kwa maana Bwana wa majeshi amekusudia, na ni nani atakayebatilisha? na mkono wake umenyoshwa, ni nani atakayerudisha nyuma? (Isaya 14:26-27)

MUNGU WA MIPANGO

Mungu hana kusudi lililowekwa tu, Yeye hufanya na kutekeleza mipango ya kufikia kusudi hilo. Mungu hutumia watu binafsi, mataifa, Yesu, Roho Mtakatifu, na Kanisa kama sehemu ya mpango Wake.

WATU BINAFSI:

Tangu mwanzo wa wakati kama tunavyoujua sasa, Mungu amefanya kazi kupitia watu binafsi ili kutimiza kusudi Lake. Biblia imejaa hadithi za jinsi Mungu alitumia wanaume na wanawake tofauti.

Katika nyakati za Agano la Kale Mungu aliinua viongozi wakuu kama Nuhu, Ibrahimu, Yusufu, na Musa. Pia aliwatia mafuta manabii, wafalme, na waamuzi ili kutimiza makusudi Yake. Katika nyakati za Agano Jipya, Mungu alitumia watu binafsi kama Yohana Mbatizaji, wanafunzi wa Yesu, Paulo, Timotheo, Barnaba na wengine wengi.

Mungu hata alichukua watu wenye dhambi ambao hawangepatana na mpango wake na akageuza mipango yao mibaya ili kutimiza makusudi yake. Mungu hakusababisha matendo yao ya dhambi, bali alifanya kazi kupitia kwao na licha ya wao kufanikisha mpango wake.

Kwa mfano, Mungu alisema kuhusu Farao mwovu huko Misri:

Na kwa sababu hii nimekusimamisha, ili nikuonyeshe uweza wangu; na jina langu litangazwe katika dunia yote.

(Kutoka 9:16)

Maisha pamoja na huduma yanafungamanishwa na kusudi la Mungu. Kusudi linapokamilika, maisha katika dunia hii huisha:

Kwa maana Daudi, akiisha kulitumikia mapenzi ya Mungu katika kizazi chake mwenyewe, alilala, akazikwa kwa baba zake...(Matendo 13:36).

MATAIFA:

Katika nyakati za Agano la Kale Mungu aliinua taifa la Israeli ili kutimiza kusudi na mpango wake duniani. Kama taifa, kusudi la Israeli lilikuwa kufunua mpango wa Mungu kwa mataifa ya kipagani duniani. Mara kwa mara, walishindwa katika jukumu hili.

Kwa sababu hii, hukumu ilikuja juu ya Israeli kuitia mataifa ya kipagani yaliyoishi karibu nao. Mungu alikuwa amedhamiria sana kutimiza mpango wake hata akafanya kazi kuitia matendo maovu ya mataifa haya yenye dhambi. Mungu hakukubali matendo yao, bali aliyafanyia kazi na licha ya wao.

YESU KRISTO:

Kwa miaka mingi, sehemu ya mpango wa Mungu ilibaki kuwa fumbo. Mapema katika historia, Mungu aliahidi Mwokozi ambaye kuitia kwake msamaha wa dhambi ungepatikana kwa wanadamu wote.

Ahadi ilitolewa kwanza kwa Adamu na Hawa baada ya dhambi yao katika bustani ya Edeni. Mungu alisema:

Nami nitaweka uadui kati yako na huyo mwanamke, na kati ya uzao wako na uzao wake; huo utakuponda kichwa, na wewe utamponda kisigino. (Mwanzo 3:15)

Huu ulikuwa mwanzo wa ahadi nyingi za Mwokozi. Kwa muda mrefu Mungu hakufichua maelezo ya jinsi angetimiza mpango huu. Ilikuwa ni siri kubwa.

Baadaye, katika wakati wa manabii wa Agano la Kale, Mungu alishiriki maelezo zaidi ya mpango Wake. Katika nyakati za Agano Jipy, maelezo haya yalitimizwa wakati Mungu alipomtuma Mwanawe wa pekee, Bwana Yesu Kristo, kufa kwa ajili ya dhambi za wanadamu wote.

Mpango wa Mungu haukuwa siri tena. Mipango na makusudi yake yalifunuliwa wazi katika Yesu Kristo:

Akiisha kutujulisha siri ya mapenzi yake, sawasawa na uradhi wake mwema, alioukusudia ndani yake;
Ili katika kipindi cha utimilifu wa nyakati, avikusanye pamoja vitu vyote katika Kristo, vilivyo Mbinguni na vilivyo duniani, ndani yake. (Waefeso 1:9-10)

Tangu utotonii, Yesu alijua kusudi la Mungu lilikuwa kutoa wokovu kwa wanadamu wote na kuwarudisha wanadamu na mataifa yote katika ushirika Naye.

Yesu aliishi maisha yake duniani ili kutimiza makusudi ya Mungu. Hata kama mtoto, Yesu hakujishughulisha na mipango na makusudi yake mwenyewe, bali na yale ya Mungu Baba:

Akawaambia, Mlikuwaje mlinitafuta? Hamkujuu ya kuwa imenipasa kuwa katika kazi ya Baba yangu? (Luka 2:49)

Maisha na huduma ya Yesu ilikazia kusudi la Mungu. Kila mpango, kila uamuzi, kila tendo la huduma lililenga kusudi hilo:

Roho wa Bwana yu juu yangu, kwa maana amenitia mafuta kuwahubiri maskini Injili, amenituma kuwatangazia wafungwa kufunguliwa kwao, na vipofu kupata kuona tena, na kuwaacha huru. wale waliojeruhiwa. Kuhubiri mwaka wa Bwana uliokubaliwa. (Luka 4:18-19)

Hii ni mojawapo ya kauli nyingi za kusudi zilizotolewa na Yesu. Sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya sura hii inaorodhesha kauli nyingine za kusudi alizotoa kuhusu huduma yake mwenyewe. Yesu aliwaagiza wafuasi wake, ambao ni pamoja na waamini wote wa kweli, kutimiza makusudi ya Mungu:

Basi, enendeni, mkawafanye mataifa yote kuwa wanafunzi, mkiwabatiza kwa jina la Baba, na la Mwana, na la Roho Mtakatifu; na kuwafundisha kuyashika yote niliyowaamuru ninyi; na tazama, mimi nipo pamoja nanyi siku zote, hata ukamilifu wa dahari.
(Mathayo 28:19-20)

Fungua sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya somo hili na ujifunze kauli nyingine za kusudi ambalo Yesu alitoa kwa ajili ya wafuasi Wake. Haya ni muhimu, kwa sababu kama wewe ni muumini wewe pia ni mfuasi wa Yesu.

ROHO MTAKATIFU:

Roho Mtakatifu pia ni sehemu ya mpango wa Mungu. Baada ya Yesu kurudi Mbinguni, nguvu maalum ilitolewa katika kumwagwa kwa Roho Mtakatifu ilivyoelezwa katika Matendo 4. Uzoefu huu unaitwa ubatizo wa Roho Mtakatifu.

Nguvu ya Roho Mtakatifu ilitolewa ili kutimiza kusudi la Mungu duniani:

Lakini bado mtapokea nguvu, akiisha kuwajilia juu yenu Roho Mtakatifu; nanyi mtakuwa mashahidi wangu katika Yerusalem, na katika Uyahudi wote, na Samaria, na hata mwisho wa nchi. (Matendo 1:8)

Huduma ya Roho Mtakatifu ni muhimu sana katika kutimiza makusudi ya Mungu hivi kwamba kozi nzima ya Taasisi ya Kimataifa ya Harvestime yenyenye kichwa “*Huduma ya Roho Mtakatifu*” inatolewa kwa ajili yake.

Kozi nyingine inayotolewa na Taasisi, “*Kanuni za Nguvu*,” inaeleza umuhimu wa nguvu za kiroho katika kutimiza mpango wa Mungu wa kuzidisha kiroho na kueneza Injili.

Pamoja na nguvu, Roho Mtakatifu hutoa mwongozo na mwelekeo kwa waumini ili kuwawezesha kutimiza kusudi na mipango ya Mungu. Kwa sababu Roho Mtakatifu anajua mapenzi ya Mungu, na kwa sababu Yeye huchunguza na kuelewa roho ya mwanadamu, Yeye hutumika kama kiungo kati yako na Mungu kukusaidia kufikia kusudi na mipango ya Mungu:

Na yeye aichunguzaye mioyo aijua nia ya Roho ilivyo, kwa kuwa huwaombea watakatifu kama apendavyo Mungu. (Warumi 8:27)

Roho Mtakatifu anafanya kazi kwa kushirikiana nawe katika kutimiza kusudi na mipango ya Mungu. Unapozungumza Maneno ya Mungu, Yeye hukupaka mafuta na kuwahukumu wasioamini kuhusu dhambi, na kuwaongoza kuikubali Injili. (Ona Yohana 16:7-11).

KANISA:

Nguvu za Roho Mtakatifu zilitolewa kwa waamini wote waliozaliwa mara ya pili. Waumini wote wa kweli ni sehemu ya Kanisa, ambalo sasa ni chombo ambacho Mungu anafanya kazi ili kutimiza kusudi na mipango yake:

Na kuwaonyesha watu wote jinsi ulivyo ushirika wa siri hiyo, ambayo tangu mwanzo wa ulimwengu ilikuwa imesitirika katika Mungu, aliyeviumba vitu vyote kwa Yesu Kristo;
[hii ina maana ni kusudi la Mungu] kwamba sasa kwa falme na mamlaka katika ulimwengu wa roho zijulikane kwa njia ya kanisa hekima ya Mungu iliyo ya namna nyingi [mpango na kusudi la Mungu]. (Waefeso 3:9-10)

Mungu hufanya kazi katika maisha ya waumini ili kutimiza makusudi yake:

Maana ndiye Mungu atendaye kazi ndani yenu kutaka kwenu na kutenda mapenzi yake mema. (Wafilipi 2:13)

“Kufanya mapenzi yake mema” maana yake ni kwamba anafanya kazi ndani yako ili kutimiza kusudi na mpango wake katika maisha yako. Hii inajumuisha wokovu, ujazo wa Roho Mtakatifu,

kukutumia katika huduma kwa wengine, na kuendelea kukufananisha na sura ya Mwanawe, Yesu Kristo.

Pia anafanya kazi kupitia maisha yako ili kutimiza makusudi yake:

Wala msitoe viungo vyenu kuwa silaha za dhuluma kwa dhambi; bali jitoeni wenyewe kwa Mungu kama walio hai baada ya kufa, na viungo vyenu kwa Mungu kuwa silaha za haki.

(Warumi 6:13)

Unapojitoa ili uwe "vyombo vyanya haki kwa Mungu" inamaanisha unaleta maisha na huduma yako kupatana na kusudi na mipango yake. Kwa kufanya hivi, unakuwa vyombo ambavyo kupitia kwao Anaweza kufanya kazi:

Sasa basi sisi ni mabalozi wa Kristo... (2Wakorintho 5:20).

Basi tukiwa watenda kazi pamoja naye... (2 Wakorintho 6:1).

Ikiwa Mungu hafanyi kazi ndani na kupitia kwako, kazi yako yote ni bure:

Bwana asipoijenga nyumba, waijengao wafanya kazi bure; Bwana asipoulinda mji, mlinzi hukesha bali bure. (Zaburi 127:1)

Huduma yako haitafanikiwa isipokuwa iwe imejengwa juu ya makusudi ya milele ya Mungu, badala ya mwanadamu:

...Kwa maana ikiwa kusudi au shughuli yao ni ya asili ya kibinadamu, itashindwa.

Lakini ikiwa imetoka kwa Mungu, hamtaweza kuwazuia watu hawa. Mtajikuta mnapigana na Mungu tu. (Matendo 5:38-39, Tafsiri ya NIV)

KUSUDI NA MPANGO

Tangu mwanzo, kusudi la Mungu halijabadilika. Amekuwa na mipango mingi tofauti inayohusiana na kusudi hili, lakini kusudi Lake linabaki vile vile.

Kama ulivyojifunza katika somo hili, Mungu amefunua kusudi lake mahususi katika Neno Lake lililoandikwa. Pia amefunua mpango Wake wa jumla kwamba Kanisa liwe chombo ambacho Yeye hufanya kazi ili kutimiza kusudi Lake.

Lakini kama muumini ni lazima ufanye mipango mahususi na ya kina ikiwa unataka kutimiza mapenzi yake. Hapo ndipo upangaji na usimamizi kwa malengo yanapofaa. Lazima ugundue kusudi lako mahususi ndani ya kusudi kuu la Mungu. Kisha ni lazima ufanye mipango ya huduma kulingana na kusudi hili.

Katika somo linalofuata utaanza kufanya hivi unapojifunza jinsi ya kuunda Taarifa ya Kusudi.

KUJIPIMA

1. Andika Aya Muhimu kutoka kwa kumbukumbu.

---

2. Kusudi la kimungu la Mungu ni nini?

---

3. Kwa nini ni muhimu kuelewa kusudi na mpango wa Mungu?

---

4. Mungu anafanya kazi kupitia vyombo gani ili kutimiza kusudi na mipango yake?

---

5. Fanya muhtasari wa huduma ya Yesu kuhusiana na kusudi na mipango ya Mungu.

---

6. Fanya muhtasari wa huduma ya Roho Mtakatifu kuhusiana na kusudi na mipango ya Mungu.

---

7. Eleza huduma ya Kanisa kuhusiana na kusudi na mipango ya Mungu.

(Majibu ya majaribio yametolewa mwishoni mwa sura ya mwisho katika mwongozo huu.)

KWA MAFUNZO ZAIDI

1. Yesu alikuwa na ufahamu wazi wa sehemu yake katika kusudi na mipango ya Mungu.
Jifunze zaidi kuhusu hili katika marejeleo yafuatayo:
Mathayo: 5:17; 8:3,7; 9:13; 10:34-35; 13:41-42; 15:24; 18:11,20; 19:28-29; 20:18-19,28;
21:13; 24:35; 25:31; 26:24,29,32,39,64
Marko: 1:38; 2:17; 10:33-34,45; 14:21
Luka: 2:49; 4:18-19,43; 5:32; 9:22,56; 11:49; 12:51; 13:32-33; 19:5,10; 22:37,69;
24:44,46-47
Yohana: 3:16-17; 4:34; 5:30,43; 6:37-40,51; 7:16,33; 8:26,29,49-50; 9:4, 38-39;
10:10,16-18; 12:24-27,32,46,49-50; 13:5; 14:2,16-18; 18:36; 16:12,22,25; 18:37; 12:24-
27; Soma sura yote ya 17 inapozungumza mengi kuhusu kusudi Lake.
2. Jifunze zaidi juu ya kusudi la wafuasi wa Yesu.
Mathayo: 7:33; 9:37-38; 10:7-8,38-39; 16:24-25; 28:18-20
Marko: 1:17; 16:15-18; 8:34-35
Luka: 5:10; 9:2; 10:2-9; 12:29; 14:26-27,33; 22:29; 24:46-49
Yohana: 4:35; 6:27; 15:16; 20:21
Matendo: 1:4-5,8
3. Jifunze zaidi kuhusu "kusudi" kwa ujumla katika marejeleo yafuatayo:
Ezra 4:5; Zaburi 17:3; Mithali 15:22; Mhubiri 3:1,17; 8:6; Isaya 14:24-27; 23:9; 46:11;
Yeremia 4:28; Danieli 1:8; Matendo 11:23; 19:21; 20:3; 26:13; Warumi 8:28; 9:11,17; 2
Wakorintho 9:7; Waefeso 1:4-11; 3:11; Wakolosai 4:8; 2 Timotheo 1:9; 3:10; 1 Yohana
3:8
4. Daudi alitumikia makusudi ya Mungu katika kizazi chake (Matendo 13:36). Nini kusudi
la Mungu kwako katika kizazi chako?

SURA YA TATU

KUSUDI

MALENGO:

Baada ya kukamilika kwa sura hii utaweza:

- Bainisha neno "taarifa ya kusudi."
- Eleza umuhimu wa kusudi.
- Eleza tofauti kati ya madhumuni na malengo.
- Eleza tofauti kati ya Taarifa ya Kusudi na Taarifa ya Mafundisho.
- Andika Taarifa ya Kusudi.
- Orodhesha njia kusudi linaweza kuwasilishwa kwa wengine.

AYA MUHIMU:

...Ishi kwa makusudi na kwa kustahili na kwa usahihi...

Kutumia wakati mwingi--kununua kila fursa--kwa sababu siku hizi ni mbaya.

(Waefeso 5:15-16) The Amplified Bible

UTANGULIZI

Katika somo lililopita ulijifunza kwamba Mungu ni Mungu wa makusudi ambaye anaendelea kufanya na kutekeleza mipango ili kutimiza kusudi lake.

Mungu huwatia mafuta na kuwatumia wale wanaolewa kusudi lake na wako tayari kuwa sehemu ya mpango wake. Ili kuwa sehemu ya mpango wa Mungu, maisha na huduma yako lazima vipatane na kusudi Lake. Ni lazima uishi na kuhudumu kwa maana ile ile ya kusudi iliyoelekeza maisha na huduma ya Yesu.

Somo hili litakusaidia kutengeneza Taarifa ya Kusudi inayopatana na kusudi na mipango ya Mungu.

TAARIFA YA KUSUDI

Taarifa ya Kusudi ni taarifa ya sababu ya kuwa. Inaonyesha ufahamu wako wa kazi mahususi ya Mungu kwa ajili yako. Ni kauli ya maono na imani. Kwa huduma, shirika, au kanisa, Taarifa ya Kusudi hutambulisha kwa nini unakuwa shirika la ushirika. Inaeleza sababu maalum ya huduma yenu kama kikundi. Kwa mtu binafsi, "kauli ya kusudi" hutambulisha sehemu yako binafsi katika mpango wa Mungu.

Taarifa ya Kusudi sio Taarifa ya Mafundisho. Taarifa ya Mafundisho inaeleza kile ambacho huduma yako inaamini kimafundisho. Ni muhimu kuwa na Taarifa ya Mafundisho, lakini si sawa na Taarifa ya Kusudi. (Kwa mfano wa Taarifa ya Mafundisho tazama Nyongeza ya mwongozo huu).

Kusudi pia ni tofauti na malengo. Kusudi ni taarifa ya kwa nini huduma ipo. Malengo ni taarifa za mipango ambayo huduma itatekeleza ili kutimiza kusudi.

Malengo ni kile unachofanya. Kusudi ni kwa nini uko. Utajifunza zaidi kuhusu malengo katika somo linalofuata la kupanga.

Kusudi si sawa na mipango ya kanisa. Programu ni mawasiliano yaliyopangwa ili kutekeleza mipango inayohusiana na madhumuni. Taarifa ya Kusudi inabainisha sababu maalum kwa nini huduma yako ipo. Inafupisha haswa ni nafasi gani ya huduma unayojaza katika Mwili wa Kristo. Biblia imejaa mifano ya wanaume na wanawake wa Mungu ambao walijua kusudi lao maalum katika mpango wa Mungu. Tutamchunguza mmoja tu wa watu hao, Mtume Paulo.

Paulo alikuwa na maana dhahiri ya kusudi ambayo alijua na kuwasiliana na wengine. Aliandika Timotheo:

Lakini wewe umeyajua mafundisho yangu, na namna ya maisha yangu, na makusudi yangu... (2 Timotheo 3:10)

Kusudi lake la maisha lilikuwa kutimiza kusudi hilo:

Si kwamba ninadai kuwa nimekamilisha haya yote wala kuwa na ukamilifu tayari; lakini ninaendelea kujaribu kufahamu lile kusudi ambalo Kristo Yesu alinishika. (Wafilipi 3:12) Tafsiri ya Phillips

Kusudi la Paulo liliwasilishwa Kwake na Mungu:

...Yeye ni chombo kiteule kwangu, alichukue jina langu mbele ya Mataifa, na wafalme, na wana wa Israeli. (Matendo 9:15)

Ulijifunza katika sura ya mwisho kwamba kusudi la jumla la Mungu ni kuwaleta wanaume na wanawake wote katika ujuzi na utimilifu wa Bwana Yesu Kristo. Kusudi la Paulo la huduma lilikuwa kupatana na kusudi na mipango ya Mungu. Kama Paulo angeandika “kauli yake ya kusudi” ingekuwa hivi:

"Kusudi langu la huduma ni kubeba jina la Bwana Yesu Kristo kwa:

- ...Wamataifa (mataifa mbali na Israeli)
- ...Wafalme (viongozi)
- ... Taifa la Israeli (Wayahudi)"

UMUHIMU WA KUSUDI

Taarifa ya Kusudi ni muhimu sana kwa sababu kusudi ...

HUTOA MWELEKEO:

Maono ni taswira wazi ya kiakili ya kile unachopaswa kufikia. Biblia inasema:

Pasipo maono watu huangamia... (Mithali 29:18)

Mungu ametoa maono ya jumla katika Neno lake, lakini lazima pia uwe na maono maalum.

Lazima uwe na ufahamu wazi wa kile hasa huduma yako inaitwa na Mungu kukamilisha. Ni lazima uhudumu kwa maono yaliyofafanuliwa wazi.

Mungu anapoweka maono, habadili mawazo yake kama wanadamu wanavyofanya. Wakati watu na mashirika yanapotoka kutoka kwa maono ambayo Mungu amewapa, wanapata mkanganyiko, matatizo, na kushindwa.

INAENDELEZA MTAZAMO WA ULIMWENGU WA KIBIBLIA

Kusudi hukuzza mtazamo wa ulimwengu wa Kibiblia kwa sababu unachanganua mazingira ambayo unahudumu ili kuamua kusudi lako. Unapofanya hivi, unakuwa na ufahamu wa mahitaji ya kiroho ya jumuiya, taifa, na ulimwengu ambao unahudumu.

Kwa mfano, Paulo alichanganua hali ya kiroho ya jiji la Athene. Moyo wake ulichochewa, na kwa sababu alijua na kuelewa kusudi lake la huduma, alishiriki Injili na wakazi wa jiji hili la Mataifa. (Ona Matendo 17:16-34).

Kusudi daima linahusiana na hitaji. Kutambua hitaji kunakuza mtazamo wa ulimwengu wa Biblia. Unaanza kuona ulimwengu kama Mungu anavyouona.

HURUHUSU MPANGILIO

Kusudi inaruhusu kupanga. Unapojuu kusudi lako, unaweza kupanga mipango ya kutimiza maono hayo. Kusudi lisilo na uhakika husababisha mipango isiyo na uhakika.

Unaifanikisha kazi ya Mungu si kwa kutamani tu au hata kwa kujishughulisha tu kufanya kazi.

Kazi inaweza kukosa lengo ikiwa huna maono maalum.

Kuna kazi nyingi nzuri unazoweza kufanya. Unaweza kuwa na shughuli nyingi kwa ajili ya Mungu kila mara, lakini ni huduma gani mahususi ambayo Amekupa ili ukamilishe? Hili ndilo Atakalokujibisha nalo. Ni muhimu zaidi kwamba ufanye jambo moja ambalo Mungu amekuitia kufanya, na kulifanya vizuri, kuliko kukamilisha mambo mengi.

Yesu alisisitiza umuhimu huu wa kusudi kwa Martha aliposema...

...Martha, Martha unajisumbua na kufadhaika kwa ajili ya mambo mengi.

(Luka 10:41)

Kusudi ni msingi wa kuweka vipaumbele. Ikiwa mambo unayotanguliza yanapatana na kutanguliza Ufalme wa Mungu, kila kitu unachohitaji ili kutimiza huduma kitatolewa:

Bali utafuteni kwanza ufalme wake, na haki yake; na hayo yote mtazidishiwa.

(Mathayo 6:33)

Fedha, watu, vitu vya kimwili...chochote unachohitaji kwa huduma yenyе ufanisi...itatolewa ikiwa Ufalme wa Mungu ndio kipaumbele chako katika kusudi.

Kila huduma ina vipaumbele. Usipoweka mambo ya kutanguliza kupatana na Neno la Mungu, basi yatakua ama kwa kupeperushwa ndani yake kwa mazoea au kwa sababu ya mikazo ya watu, mahitaji, au matatizo. Utauacha ulimwengu uweke vipaumbele vyako badala ya kuviweka na Mungu.

Madhumuni yanaruhusu upangaji wa huduma bora. Ni msingi wa kuchagua na kutekeleza mipango na bajeti ya fedha. Inakupa umakini na kukuzuia usikatishwe tamaa na huduma ambayo Mungu hajakuitia wala hajakuanda kuitimiza.

Kwa sababu wakati ni mfupi kabla ya kurudi kwa Bwana, kwa sababu hitaji ni kubwa na siku hizi ni mbaya, unahitaji kuishi kwa kusudi:

Ishi kwa makusudi na ipasavyo na kwa usahihi...

Kutumia wakati mwingi--kununua kila fursa--kwa sababu siku hizi ni mbaya. (

Waefeso 5:15-16) Tafsiri ya Amplified

Mipango ya Paulo, safari zake zote na huduma, zilihusiana hasa na kusudi ambalo alikuwa ameitiwa. Hakutumia wakati kufanya kazi nzuri. Alijitolea maisha yake kwa kazi ambayo alikuwa ameagizwa nayo na Mungu.

HUONDOA MCHANGANYIKO:

Ambapo hakuna kusudi lililofafanuliwa wazi, mkanganyiko upo. Hakuna umoja katika mawazo au vitendo. Kutokuelewana na migogoro mara nyingi hutokea.

Katika Agano la Kale, viongozi wa Israeli walitumia tarumbeta kuwakusanya watu kwa vita.

Tarumbeta lazima ipige ishara kubwa na ya wazi, au jeshi la Mungu lingekuwa katika machafuko (Hesabu 10:9 na 1 Wakorintho 14:8).

Kusudi la wazi ni kama sauti ya tarumbeta ya vita. Inawaita watu wa Mungu kutenda. Lakini kiongozi anayewaita wengine mstari wa mbele wa vita vya kiroho lazima awe na kusudi wazi.

HURUHUSU TATHMINI:

Ikiwa unajua kusudi la huduma yako, unaweza kutathmini kuona kama unatimiza mpango wa Mungu. Kwa sababu Paulo alijua na kuelewa kusudi lake, angeweza kutathmini huduma yake na kusema:

...Sikuwa mkaidi kwa maono ya Mbinguni. (Matendo 26:19)

Utajifunza zaidi kuhusu tathmini baadaye katika kozi hii.

INAWEZESHA HUDUMA KWA MAMLAKA NA UPAKO:

Kwa sababu unajua kusudi lako maalum na linapatana na kusudi la Mungu, atapaka mafuta huduma yako. Unaweza kuhudumu kwa nguvu na mamlaka kwa sababu unajua kabisa kile Mungu amekuitia kufanya.

KUTENGENEZA TAMKO LA KUSUDI

Sasa utatengeneza Taarifa ya Kusudi la huduma inayopatana na kusudi na mipango ya Mungu.

Unahitaji Taarifa ya Kusudi ya kibinafsi ambayo inajibu swalii hili: "Je! Huduma yangu ya kibinafsi inalinganaje na kusudi na mipango ya Mungu?"

Pia unahitaji Taarifa ya Kusudi ya shirika ambayo inajibu swalii hili: "Je!

(Ikiwa shirika au kanisa lako tayari lina Taarifa iliyoandikwa ya Kusudi, ipitie kwa kutumia mwongozo uliotolewa katika sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya somo hili).

Lazima uandike "taarifa ya kusudi":

Bwana akanijibu, akasema, Iandike njozi hii, ukaifanye iwe wazi juu ya mbao, ili aisomaye apate kuisoma. (Habakuki 2:2)

Sababu ni lazima uandike ni...

1. Kuiweka wazi: Ikiwa una wazo lisilo wazi la kusudi kichwani mwako, haiko wazi. Kuandika "kauli ya kusudi" inakufanya uelewe kile ambacho Mungu amekuitia kufanya.
2. Kwa hivyo inaweza kuwasilishwa kwa wengine: Watu wanaweza kuhamasishwa "kukimbia" na maono na kuyatimiza wakati wanaweza kuyasoma na kuyaelewa.

Hapa kuna hatua za kuunda Taarifa ya Madhumuni ya huduma:

OMBA:

Ni lazima uwasiliane na Mungu ili kupata kusudi lako maalum katika huduma. Mwombe akuongoze unapochambua mazingira yako na kusoma Neno Lake.

CHAMBUA MAZINGIRA:

Ili kuwa na matokeo, ni lazima kusudi lako lihusiane tu na kusudi la Mungu bali lazima lihusiane na mazingira ambayo unahudumu. Kusudi lako lazima lihusiane na mahitaji ya watu ambao Mungu amekuita kuwashudumia.

Uchambuzi wa mazingira ni utafiti wa watu na eneo la kijiografia ambalo unahudumu. Ni muhimu sana kwamba kozi nzima inatolewa na Taasisi ya Kimataifa ya Harvestime kuhusu somo hili.

Ikiwa unasoma kozi za Taasisi kwa mpangilio wao uliopendekezwa, tayari umemaliza kozi ya "*Uchambuzi wa Mazingira.*" Kagua taarifa uliyokusanya wakati wa uchanganuzi wako na uitumie unapoandika Taarifa yako ya Kusudi.

Ikiwa haujasoma kozi, "*Uchambuzi wa Mazingira,*" inapendekezwa kuwa ufanye hivyo kabla ya kuandika Taarifa ya Kusudi la huduma.

Kwa muhtasari, "uchambuzi wa mazingira" hukusaidia kuelewa watu unaowahudumia, hali yao ya kiroho, mahitaji yao, na mazingira ya kijamii, kitamaduni na kijiografia wanamoishi. Kwa ujuzi huu, unakuwa na ufanisi zaidi katika kuwasilisha Injili.

Kusudi na mipango lazima kamwe kufanywa kwa msingi wa wazo nzuri au mpango. Ni lazima yahusiane na mahitaji ya kiroho, kama vile kusudi la Mungu lililotajwa linavyohusiana na mahitaji ya ulimwengu wenye dhambi. Huduma nyingi zinashindwa kwa sababu ingawa zinatoa huduma ya kipekee, haihusiani na mazingira wanayohudumu.

Ni muhimu pia kuchambua mazingira kwa sababu unaishi katika ulimwengu unaobadilika kila wakati. Ikiwa utakutana na changamoto ya kiroho ya mabadiliko hayo, basi lazima uelewe mazingira.

Muhimu zaidi, uchambuzi wa mazingira unaonyesha nguvu mbaya za kiroho zinazofanya kazi dhidi ya watu katika eneo fulani. Kisha unaweza kuomba, kufunga, na kukabiliana na nguvu hizi za kiroho.

Uchambuzi wa mazingira pia unajumuisha uchanganuzi wa nguvu na udhaifu wako wa kiroho. Kila mtu binafsi na kila huduma ina nguvu za kiroho na karama ambazo zinawafanya kuzoea huduma fulani. Kila mtu binafsi na huduma pia wana udhaifu, ambao kwa asili unaweza kuathiri uwezo wao wa kutimiza huduma zao.

Sio mawazo hasi kuzingatia udhaifu wako. Kujitathmini huzuia kushindwa. Kama Israeli wangeomba na kutathmini hali yao huko Ai, hawangeshindwa. Mungu angalifunua tatizo na wangeweza kulishughulikia kabla ya kwenda vitani na adui. (Ona Yoshua 7).

Lakini hufanikiwi kwa kuzingatia udhaifu wako. Unafanikiwa kwa kukazia nguvu zako na kuzitumia kwa utukufu wa Mungu. Wakati huohuo, ni lazima utambue kwamba udhaifu wako hutoa fursa kwa nguvu za Mungu kuonyeshwa.

Wakati wa kutathmini udhaifu wako, zingatia hili:

Naye akaniambia, Neema yangu yakutosha; maana uweza wangu hukamilishwa katika udhaifu. Kwa hiyo afadhali nitajisifu katika udhaifu wangu kwa furaha nyingi, ili uweza wa Kristo ukae juu yangu.

(2 Wakorintho 12:9)

Wakati wa kutathmini uwezo wako, fikiria hii:

Kwa maana kwa neema niliyopewa namwambia kila mtu aliyeko kwenu asinie makuu kupita inavyompasa kunia; bali awe na nia ya kiasi, kama Mungu alivyomgawia kila mtu kiasi cha imani. (Warumi 12:3)

SOMA TAARIFA YA KUSUDI KIMAANDIKO

Taarifa yako ya Kusudi lazima iwe ya Kibiblia. Hii ina maana ni lazima ipatane na kusudi la jumla la Mungu ambalo lilijadiliwa katika Sura ya Pili.

Hapa kuna mistari mingine ya kukagua ili kukusaidia kuelewa zaidi kusudi la Biblia. Unaposoma vifungu hivi, andika baadhi ya mawazo na maneno muhimu ambayo yatakusaidia kuandika Taarifa yako ya Kusudi:

- Isaya 1:1-20
- Mathayo 7:33; 9:37-38; 10:7-8,38-39; 16:24-25; 28:18-20
- Marko 1:17; 8:34-35; 11:25-26; 16:15-18
- Luka 4:16-19; 5:10; 9:2; 10:2-9; 12:29; 14:26-27; 22:29; 24:46-49
- Yohana 2:21; 4:35; 6:27; 15:16; 20:21-22
- Matendo 1:1-14; 2:42-47; 12:5,12; 14:27
- Warumi 10:13-15
- 1 Wakorintho 13
- 2 Wakorintho 4:3-4
- Waefeso 1:21; 2:1-9,19-22; 4:14-16; 5:25
- Wakolosai 1:2,18; 4:5-6; 3:12-16
- 1 Wathesalonike 2:12
- 1 Timotheo 6:17-19
- Tito 2:14; 3:1,8,14
- Waebrania 9:12; 10:25
- Yakobo 1:17-27
- 1 Petro 2:1-12

ANDIKA TAARIFA YA KUSUDI:

Ikiwa umefuata hatua hizi za maombi, uchambuzi wa mazingira, na kujifunza makusudi ya Mungu kama yalivyofunuliwa katika Neno Lake, uko tayari kuandika Taarifa yako ya Kusudi. Kamilisha sentensi hii:

"Madhumuni ya huduma yangu binafsi ni...

Ni Maandiko gani mahususi uliyojifunza ambayo yanaunga mkono Taarifa yako ya Kusudi?

Orodhesha marejeleo hapa chini:

Sasa andika Taarifa ya Kusudi la huduma ya ushirika ambayo unahusika (yaani, kanisa lako, shirika la kidini, dhehebu, misheni, n.k.).

“Madhumuni ya huduma hii ni...

Je, ni Maandiko gani mahususi uliyojifunza ambayo yanaunga mkono Taarifa ya Kusudi la shirika hili? Orodhesha marejeleo hapa chini:

Sasa andika Taarifa ya Kusudi la huduma ya ushirika ambayo unahusika (yaani, kanisa lako, shirika la kidini, dhehebu, misheni, n.k.).

“Madhumuni ya huduma hii ni...

Je, ni Maandiko gani mahususi uliyojifunza ambayo yanaunga mkono Taarifa ya Kusudi la shirika hili? Orodhesha marejeleo hapa chini:

TATHMINI TAARIFA YA MADHUMUNI:

Tathmini taarifa ulioandika:

1. Je, inapatana na kusudi la ujumla la Mungu kama linavyofunuliwa katika Biblia? Je, ni Biblia? Je, ultambua Maandiko mahususi ili kuunga mkono kusudi lako?
2. Je, Taarifa ya Kusudi imeandikwa kwa uwazi ili ielewewe kwa urahisi?
3. Je, Taarifa ya Kusudi inahusiana na mazingira unayohudumu? Je, inakidhi mahitaji ya kiroho yaliyopo?
4. Je, inaeleza ni kwa nini huduma ipo badala ya kujadili programu, huduma, au huduma maalum?
5. Je, inatoa uwezekano usio na kikomo katika huduma ya siku zijazo? Ikiwa sivyo, ni mdogo sana. Hapa kuna taarifa ambayo ni ndogo sana:
"Madhumuni ya Mtando wa Kimataifa wa Harvestime ni kutoa mafunzo kwa watu wa kawaida 100 kama viongozi wa Kikristo."
Wakati tumewafundisha viongozi 100, kusudi letu linatimia. Hatuna maono ya huduma ya baadaye. Tumepunguza kusudi letu na ni finyu sana.
6. Je, ni maalum? Ikiwa taarifa hiyo ni ya jumla sana, hutajua ikiwa unaitimiza vya kutosha. Hapa kuna Taarifa ya Kusudi ambayo ni ya jumla sana:
"Madhumuni ya Mtando wa Kimataifa wa Harvestime ni kuwafunza Wakristo walei."
Taarifa hii si mahususi vya kutosha kuruhusu tathmini ili kuona kama huduma inafanikisha madhumuni yake. Wafunze nini? Kwa madhumuni gani? Kwa nini? Mafunzo yanasisitiza nini?
Sasa fungua sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya somo hili na usome Taarifa ya Madhumuni ya Mtando wa Kimataifa wa Mavuno ambayo tumeikubali. Kauli hii ni maalum zaidi na haina kikomo. Kwa sababu ina maelezo zaidi, tunaweza kutathmini ili kuona ikiwa tunatimiza kusudi letu. Ikiwa "kauli zako za kusudi" si za Kimaandiko, hazieleweki, hazizingatii hitaji, ni chache sana au za jumla sana, basi ziandike tena.

KUUNGANIKA KATIKA MADHUMUNI

Kwa mwongozo wa Mungu, viongozi lazima waanzishe kusudi la ushirika kwa huduma nzima, kanisa, au shirika. Kusudi hili lazima lijulishwe kwa kila idara au ufikiaji wa kanisa au shirika. Kila mtu ndani ya kila idara au mawasiliano lazima aelewae madhumuni.

Kusudi lazima lijulishwe katika kundi zima la waumini wa mahali hapo. Kila mtu lazima ajue kusudi ili kuungana katika huduma ili kulifanikisha. Wakati kila mtu anajua kusudi, kila mtu anaweza kutekeleza mipango ya kufikia kusudi. Kila mtu hufanya kazi pamoja kwa umoja ili kutimiza sehemu yake katika kusudi na mipango ya Mungu.

Maono ambayo yanaweza kuwasilishwa kwa uwazi ni jambo muhimu katika kuhamasisha wanaume na pesa kwa ajili ya kufanikisha kazi ya Bwana. Hapa kuna baadhi ya njia za kuwasiliana kusudi katika ushirika mzima wa waumini:

1. Andika Taarifa ya Kusudi na mpe kila mtu nakala yake.
2. Fundisha au hubiri juu ya kusudi angalau mara moja kwa mwaka.
3. Jadili madhumuni mara kwa mara katika vikao rasmi vya kupanga na mikutano isiyio rasmi.
4. Hakikisha viongozi wote katika huduma wanapitia kusudi pamoja mara kwa mara. Hii itaweka maono mapya katika akili zao.

KUJIPIMA

1. Andika Aya Muhimu kutoka kwa kumbukumbu.

---

2. Taarifa ya Kusudi ni nini?

---

3. Kwa nini Taarifa ya Kusudi ni muhimu?

---

4. Kuna tofauti gani kati ya madhumuni na malengo?

---

5. Kuna tofauti gani kati ya Taarifa ya Kusudi na Taarifa ya Mafundisho?

---

6. Orodhesha njia nne kusudi linaweza kuwasilishwa katika ushirika mzima wa waumini.

---

7. Kama sehemu ya somo lako, uliandika Taarifa ya Kusudi kwa huduma yako binafsi? Je, uliandika Taarifa ya Kusudi kwa kanisa au shirika la Kikristo ambalo wewe ni sehemu yake?

(Majibu ya majaribio yametolewa mwishoni mwa sura ya mwisho katika mwongozo huu.)

KUJIPIMA

1. Andika Aya Muhimu kutoka kwa kumbukumbu.

---

2. Taarifa ya Kusudi ni nini?

---

3. Kwa nini Taarifa ya Kusudi ni muhimu?

---

4. Kuna tofauti gani kati ya madhumuni na malengo?

---

5. Kuna tofauti gani kati ya Taarifa ya Kusudi na Taarifa ya Mafundisho?

---

6. Orodhesha njia nne kusudi linaweza kuwasilishwa katika ushirika mzima wa waumini.

---

7. Kama sehemu ya somo lako, uliandika Taarifa ya Kusudi kwa huduma yako binafsi? Je, uliandika Taarifa ya Kusudi kwa kanisa au shirika la Kikristo ambalo wewe ni sehemu yake?

(Majibu ya majaribio yametolewa mwishoni mwa sura ya mwisho katika mwongozo huu.)

KWA MAFUNZO ZAIDI

1. Ikiwa huduma yako tayari ina Taarifa ya Kusudi, ipitie kwa kujibu maswali haya:

-Je, Taarifa ya Kusudi imeandikwa kwa uwazi ili ieleweweke kwa urahisi?

- Iliandikwa lini?

-Je, Taarifa ya Madhumuni inaakisi jinsi huduma ilivyo kwa sasa kufanya?

- Je, ni Biblia?

-Je, huduma imefanikiwa vipi kutimiza kusudi lake?

-Je, huduma imeshindwaje kutimiza kusudi lake?

-Kwa nini imeshindwa? Nini kifanyike ili kurekebisha makosa?

-Je, madhumuni yamewasilishwa vya kutosha katika ushirika wa ndani?

-Je, madhumuni yamewasilishwa vya kutosha katika ushirika wa ndani?

Kuamua hili, fikiria maswali haya:

-Je, viongozi wako wameisoma ndani ya miaka miwili iliyopita?

-Je, mahubiri yamehubiriwa juu yake katika mwaka uliopita?

- Je, Taarifa ya Madhumuni imechapishwa na kusambazwa kwa wanachama wa ushirika?

-Waulize washiriki kadhaa wakueleze madhumuni ya huduma. Je, wana uwezo wa kufanya hivyo?

-Kama huduma yako ina mipango, programu, bajeti, na malengo yanahusiana na kauli yako ya kusudi? Je, Taarifa ya Kusudi inahusiana na mazingira ambayo unahudumu? Je, inakidhi mahitaji ya kiroho yaliyopo?

- Je, inaeleza kwa nini huduma ipo badala ya kujadili programu maalum, huduma, au mawasiliano?

-Je, inatoa uwezekano usio na kikomo katika huduma ya baadaye, au ni mdogo sana?

- Je, ni maalum? Ikiwa taarifa hiyo ni ya jumla sana, hutajua kama uko kuitimiza vya kutosha.

-Je, lengo linahitaji kuandikwa upya? Ikiwa ndivyo, fuata miongozo iliyotolewa katika hili somo katika sehemu yenyeye kichwa "Kuunda Taarifa ya Kusudi."

2. Matendo 13:35 inaonyesha kwamba Mfalme Daudi alitumikia makusudi ya Mungu katika maisha na huduma yake. Jifunze maisha ya Daudi katika I na II Samweli na ujibu maswali haya:

-Je Daudi aligundua kusudi lake?

- Alifanya nini ili kutimiza kusudi la Mungu?
- Kama Daudi angeandika taarifa ya kusudi, ingekuwa nini?
- Kama Daudi angeandika orodha ya malengo ya kutimiza kusudi lake, wangefanya nini wamekuwa?

3. Hii hapa Taarifa ya Madhumuni ya Mtando wa Kimataifa wa Harvestime:

MTANDAO WA KIMATAIFA WA HARVESTIME

TAARIFA YA KUSUDI

Ilikuwa ni juu ya mashamba ya mavuno ya kiroho ya ulimwengu ambapo Yesu Kristo alikazia uangalifu wa wanafunzi Wake kila mara:

Je, ninyi hamsemi, Bado miezi minne, ndipo yajapo mavuno? Tazama, nawaambia,
Inueni macho yenu, mkatazame mashamba; kwa maana ni nyeupe tayari kuvunwa. (
Yohana 4:35)

Changamoto iliyotolewa na Bwana wetu ni kwa watenda kazi, wanaume kwa wanawake
wanaojua jinsi ya kuvuna mashamba ya kiroho ya ulimwengu kwa ajili ya Ufalme wa Mungu. Ni
kwa kusudi hili ambapo Mtandao wa Kimataifa wa Harvestime umejitolea, kuajiri, kutoa
mafunzo, kuhamasisha, na kuhamasisha mtandao wa wavunaji wa kimataifa wenye uwezo wa:

1. Maombezi kwa ajili ya mavuno ya kiroho ya kimataifa:

...Mavuno ni mengi, lakini watenda kazi ni wachache; Basi mwombeni Bwana wa
mavuno apeleke watenda kazi katika mavuno yake. (Mathayo 9:37-38)

2. Ufafanuzi wa kanuni za mavuno ya kiroho:

Na mambo yale uliyoyasikia kwangu mbele ya mashahidi wengi, hayo uwakabidhi watu
waaminifu watakaofaa kuwfundisha na wengine. (2 Timotheo 2:2)

3. Onyesho la kanuni za mavuno ya kiroho:

Na neno langu na kuhubiri kwangu hakukuwa kwa maneno ya hekima yenye kuvutia
akili, bali kwa dalili za Roho na za nguvu, ili imani yenu isiwe katika hekima ya
wanadamu, bali katika nguvu za Mungu. (1 Wakorintho 2:4-5)

4. Mawasiliano ya ucharaka wa agizo la mavuno ya kiroho duniani kote:

Mavuno yamepita, wakati wa hari umekwisha, wala hatujaokoka. (Yeremia 8:20)

**5. Kuhamasishwa kwa washiriki wa Mwili wa Kristo ili kuvuna mashamba
waliyoteuliwa katika uvunaji wa siku za mwisho duniani kote:**

...Ametuwekea majuma yaliyoamriwa ya mavuno. (Yeremia 5:24)

SURA YA NNE

KUPANGA

MALENGO:

Baada ya kukamilika kwa sura hii utaweza:

- Bainisha neno "lengo."
- Eleza tofauti kati ya madhumuni na malengo.
- Tambua aina mbili za msingi za malengo.
- Jadili umuhimu wa malengo.
- Eleza tofauti kati ya malengo ya masafa marefu na masafa mafupi.
- Eleza jinsi ya kuchagua malengo.
- Andika malengo ya huduma ya kibinagsi.
- Andika malengo ya huduma ya ushirika.
- Tathmini malengo uliyoandika.

AYA MUHIMU:

Na mtumwa yule aliyejua mapenzi ya Bwana wake, asijiweke tayari, wala kufanya sawasawa na mapenzi yake, atapigwa mapigo mengi.

(Luka 12:47)

UTANGULIZI

Masomo mawili ya mwisho yalihu umuhimu wa kusudi katika huduma. Lakini unaweza kuzungumza juu ya kusudi na maono milele na usiwahi kuzunguka ili kutimiza maono. Haitoshi kujuua kusudi la Mungu kwa huduma yako, ni lazima ujiandae kulitimiza:

Na mtumwa yule aliyejua mapenzi ya Bwana wake, asijiweke tayari, wala kufanya sawasawa na mapenzi yake, atapigwa mapigo mengi.

(Luka 12:47)

Unajitayarisha kutimiza kusudi la Mungu kwa huduma yako kwa kupanga kwa hekima. Kupanga ni somo la hili na masomo mawili yafuatayo.

Katika sura hii utajifunza jinsi ya kupanga. Sura ya Tano inaeleza jinsi ya kutekeleza mipango na Sura ya Sita inaeleza jinsi ya kuitathmini.

MALENGO

"Lengo" ni kusudi au mwisho wa hatua. Ni lengo au nia ya kufikiwa. Ni mpango. Unapoweka "malengo" ya huduma unaweka mipango iliyopangwa ili kutimiza makusudi ya Mungu.

Unapanga ikiwa unaamua kufanya hivyo kwa uangalifu au la. Kila siku unafanya kazi fulani.

Huu ni mpango wako wa siku, iwe umeufikiria au la kwa uangalifu.

Kupanga kwa kuweka malengo ni njia iliyopangwa tu ya kufanya kile ambacho tayari unafanya.

Inasaidia kutoa mwelekeo na mwelekeo kwa kila siku. Inaleta shughuli zako kupatana na kusudi lako la huduma. Kupanga ni njia ya kumtii Bwana na kutimiza makusudi yake kwa maisha na huduma yako.

Malengo si amri takatifu. Ni ahadi unazofanya kwa siku zijazo. Hayaamulii maisha yako ya baadaye, bali ni njia tu ya kuwapanga watu wa Mungu kufanya kazi ya Mungu.

Kuna tofauti kati ya madhumuni na malengo. Umejifunza kwamba kusudi kimsingi ni maono ya kiroho. Ni kujua sababu yako maalum ya huduma...sehemu yako katika mpango wa Mungu.

Malengo ni hatua unazochukua ili kutimiza kusudi ambalo Mungu amekupa. Ni mipango ya kutimiza kusudi. Madhumuni na maono hayatimizwi kwa sababu tu yapo. Lazima uchukue hatua ili kuyafanya yatokee. Kusudi linakuhimiza, lakini malengo yanakusukuma mbele ili kukamilisha maono. Kusudi ni kama imani. Malengo ni kama kazi. Kusudi bila mipango halina tija, kama vile imani bila matendo imekufa. Kusudi lako katika mpango wa Mungu ni kubwa kiasi kwamba itachukua maisha yako kutimia. Mipango ni hatua ndogo tu kuelekea kutimiza maono ambayo Mungu amekupa. Hapa kuna mchoro ambao utakusaidia kuelewa hili:

Malengo → Kusudi Letu Hususa → Kusudi Kuu la Mungu → Kuufikia Ulimwengu.

Angalia kwa makini mchoro. Inaonyesha jinsi malengo yanavyokusaidia kutimiza kusudi lako ambalo ni sehemu ya kusudi la Mungu. Ikiwa kila sehemu ya Mwili wa Kristo itatimiza kusudi lake maalum, basi kusudi kuu la Mungu la kuufikia ulimwengu kwa Injili litatimizwa.

MALENGO YA PAULO

Hebu turudie “kauli ya kusudi” ya Paulo ambayo ulijifunza katika Sura ya Tatu. Alisema: "Kusudi langu la huduma ni kubeba jina la Bwana Yesu Kristo kwa:

- ...Wamataifa (mataifa mbali na Israeli)
- ...Wafalme (viongozi)
- ... taifa la Israeli.” (Matendo 9:15).

Haya hapa ni malengo ya Paulo, mpango ambao Mungu alimpa ili kutimiza kusudi lake: "Nitahudumu na kushuhudia kwa:

- ...fungua macho yao.
- ...wageuze kutoka gizani hadi kwenye nuru.
- ...kuwageuza kutoka kwa nguvu za Shetani na kumwelekea Mungu.
- ...kuwaongoza kwenye msamaha wa dhambi.
- ...kuwaongoza katika urithi wao wa kiroho” (Ona Matendo 26:15-18)

AINA ZA MALENGO

Kuna aina mbili kuu za malengo:

Malengo ya Kibinafsi: Hii ndiyo mipango unayofanya ili kutimiza kusudi lako la huduma.

Malengo ya Kikundi: Hii ni mipango unayofanya na wengine ili kukamilisha kusudi la ushirika wako wa ushirika, kanisa, dhehebu, shirika, nk.

KAULI ZA IMANI

Kwa sababu malengo ni taarifa za kile unachotaka kufanya wakati ujao, ni taarifa za imani zinazotolewa kupatana na mapenzi ya Mungu:

Basi imani ni kuwa na hakika ya mambo yatarajiwayo, ni bayana ya mambo yasiyoonekana. (Waebrania 11:1)

Hufanyi mipango yako ya ubinafsi. Unapanga mipango ya kutimiza makusudi ya Mungu. Uko wazi kila wakati kwa mwelekeo Wake.

Nanyi hamjui yatakayokuwa kesho. Kwani maisha yako ni nini? Ni mvuke uonekanao kwa kitambo, kisha hutoweka.

Maana mnapaswa kusema, Bwana akipenda, tutaishi na kufanya hili au lile.

(Yakobo 4:14-15)

Kwa sababu malengo ni kauli za imani, yanahusisha hatari. Lazima utoke nje kwa imani na uanze kutenda. Kwa sababu Mungu anajua wakati ujao, anaweza kukupa hekima katika kupanga mipango.

UMUHIMU WA MALENGO

Malengo hukuruhusu kutimiza kusudi mahususi la Mungu kwa huduma yako. Sababu kubwa ya kuwa na malengo ni kusaidia kufanya mambo ambayo yanahitaji kufanywa ili kutimiza kusudi lako. Kuwa na mpango kunakusaidia kufanya mambo yatokee badala ya kuruhusu mambo yatokee. Mipango inakuruhusu kutenda kwa kusudi badala ya kuguswa na mshtuko wa haraka. Malengo hutoa mwelekeo. Kwa sababu malengo yanabainisha nini kifanyike, kila mtu anajua mpango huo. Kuna hisia ya mwelekeo na kujitolea kuelekea lengo moja. Kuchanganyikiwa kunaondolewa. Mwelekeo ni mgumu ikiwa hujui unapoenda. Malengo hutoa ujuzi wa mahali unapoenda. Kwa sababu unapanga mapema, unaweza kutazamia matatizo na kusuluhisha kabla matatizo hayajatokea. Unaweza kushiriki katika vita vya kiroho vya kukera badala ya kujihami.

Kupanga huwasaidia watu kupata nafasi yao ya huduma katika Mwili wa Kristo. Kwa sababu malengo hutambulisha nani atafanya nini, kila mtu katika huduma anajua kazi yake hususa. Unaweza kuhamasisha ushirika mzima wa waumini katika kusudi na mipango ya umoja.

Malengo yanaruhusu tathmini ya huduma. Unaweza kuchunguza mipango yako na kuona ikiwa inatimiza kusudi la Mungu kwa huduma yako. Utajifunza zaidi kuhusu hili katika Sura ya Sita. Malengo yanakuzaia kupeperuka katika huduma. Ikiwa huna malengo unaweza kutumia maisha yako yote na kisha ghafla utambue, "Sikutimiza kusudi la Mungu." Umeenda kinyume na mipango au shirika, huna tathmini ya huduma, na unashindwa.

Kupanga hukusaidia kutambua nia yako. Nia ni sababu zako za kufanya jambo fulani. Utajikuta ukichunguza malengo na nia yako katika kila eneo la huduma. Utaanza kuuliza "Nini malengo yangu katika kuhubiri mahubiri haya?" "Malengo yangu ni yapi katika kuwa na mkutano huu wa kibiashara?" "Malengo yangu ni yapi katika kufundisha somo hili?" "Ni nini malengo yangu

katika kumshauri mtu huyu, kuandika barua hii, nk?" Unaanza kutathmini kila shughuli kulingana na jinsi inavyohusiana na kusudi lako la huduma.

KUCHAGUA MALENGO

Malengo yanapaswa kuja kupitia maombi, uongozi wa Roho Mtakatifu, kujifunza Neno la Mungu, na kutoka kuelewa kusudi lako maalum ndani ya mpango wa Mungu. Kupanga si badala ya maombi na kujifunza Biblia. Kupanga kunapaswa kutohana na maombi na kujifunza Biblia. Kupanga pia kunapaswa kuhusishwa na kusudi.

Ulijifunza katika somo lililopita jinsi uchambuzi wa mazingira unaonyesha mahitaji ya kiroho ya watu na eneo ambalo unahudumu. Ulijifunza jinsi kusudi la huduma lazima lihusiane na mahitaji haya pamoja na kusudi la Mungu.

Maombi, kujifunza Biblia, na ujuzi wa kusudi ni muhimu sana katika kupanga. Bila haya, utapanga na mawazo ya kibinadamu. Njia zako si za Mungu:

Maana mawazo yangu si mawazo yenu, wala njia zenu si njia zangu, asema Bwana.

Kwa maana kama vile mbingu zilivyo juu sana kuliko nchi, kadhalika njia zangu zi juu sana kuliko njia zenu, na mawazo yangu kuliko mawazo yenu. (Isaya 55:8-9)

Kosa la mipango ya kijana tajiri katika Luka 12:16-20 ilikuwa kwamba "alifikiri ndani yake."

Alifanya mipango bila mwongozo wa Mungu.

Mungu tayari anajua mipango aliyonayo kwa ajili yako. Wajibu wako ni kuelewa na kufanya kazi mipango Yake:

Maana najua mipango niliyo nayo kwa ajili yenu, asema Bwana, ni mipango ya ustawi wala si ya mabaya, kuwapa ninyi tumaini siku zenu za mwisho. (Yeremia 29:11 , Tafsiri ya TLB)

Kwa sababu unachagua malengo, kupanga kunahusisha kufanya maamuzi. Utaamua kufanya baadhi ya mambo na kuamua kutofanya mengine. Utaweka vipaumbele. Vipaumbele ni vitu ambavyo ni muhimu zaidi kuliko vingine. Somo la sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya Luka 12:16-20 inaonyesha umuhimu wa kuweka vipaumbele vinavyofaa.

Huenda ukahitaji kupitia kanuni za kufanya maamuzi ya Kibiblia ambazo zimetolewa katika kozi za Taasisi ya Kimataifa ya Harvestime zenye kichwa "*Kanuni za Usimamizi wa Biblia*" na

"Kujua Sauti ya Mungu." Hizi zitakusaidia katika kufanya maamuzi katika mchakato wa kupanga.

KUWEKA MALENGO

Hapa kuna miongozo ya kukusaidia kuweka malengo ya huduma:

MALENGO LAZIMA YAANDIKWE:

Iandike njozi hiyo na iwe wazi, ili aisomaye apate kukimbia. (Habakuki 2:2)

Ukiandika malengo, ni rahisi kukumbuka, kutekeleza na kutathmini mipango yako. Hivi ndivyo Daudi alivyofanya alipokuwa akipanga hekalu chini ya uongozi wa Mungu. Daudi alisema:

**Hayo yote Bwana alinifahamisha kwa maandishi kwa mkono wake juu yangu,
maelezo yote ya mfano huo. (1 Mambo ya Nyakati 28:19)**

MALENGO LAZIMA YAHUSIANE NA KUSUDI:

Hi ni sehemu muhimu sana ya kupanga. Ukiweka mipango ambayo haihusiani na kusudi la huduma yako, utakuwa unafanya kazi nzuri lakini si kazi ambayo Mungu amekupekeea. Ikiwa malengo yako yote yanahusiana na kusudi lako, basi yote yatahusiana na kufanya kazi pamoja katika mpango wa jumla wa huduma. Kila mpango utakaoufanya utaendana na kusudi lako. Ikiwa kusudi lako linapatana na kusudi la Mungu na mipango unayofanya inapatana na kusudi lako, basi malengo yako yatakuwa ya Kibiblia.

MALENGO LAZIMA YAELEZWE KWA UWAZI:

Ikiwa malengo hayataandikwa kwa uwazi, hakuna mtu atakayeelewa. Andika kila lengo kwa uwazi. Kuwa na lengo moja kwa kila lengo. Fanya iwe rahisi kuelewa mpango. Kumbuka kwamba Habakuki 2:2 inaonyesha tu maono ambayo yanaelewaka yatawatia watu motisha.

MALENGO LAZIMA YAWE NA UWIANO:

Mipango lazima iwe na uwiano kati ya imani na ukweli. Ikiwa sio kweli, haziwezi kupatikana. Lakini wakati huo huo, usizuiliwe na rasilimali zako, mawazo ya asili, wafanyakazi, au fedha. Weka mipango isiyo na kikomo ya imani. Kumbuka...

...Kwa wanadamu haiwezekani, lakini kwa Mungu sivyo; maana kwa Mungu yote yanawezekana. (Marko 10:27)

MALENGO LAZIMA Yawe ya Uhakika:

Mipango lazima iwe ya uhakika. Hii ina maana kwamba wanapaswa kujibu maswali yafuatayo:

- Tutafanya nini? Eleza hasa utakachofanya.
  - Tutafanyaje? Eleza ni hatua gani hasa na mbinu utakazochukua ili kufanikisha mpango huo.
  - Tutafanya lini? Ratibu tarehe ya kuanza, tarehe ya kukamilika, na nyakati za kukagua maendeleo ya mpango.
- Nani atafanya: Nani atafanya kazi gani maalum ili kufanya mpango huu ufanyike? Watu wangapi watahitajika? Ni nani aliye na karama za kiroho za kufanya hivi kwa ufanisi? Je, watu wanaohusika watafanyaje kazi pamoja?
- Inaenda gharama gani? Kadiria itagharimu kiasi gani ili kutimiza lengo. Unapofanya hivi unatengeneza bajeti, makadirio ya gharama ya kutimiza mpango.

Ikiwa unapanga bajeti ya huduma kwa misingi ya malengo, na malengo yako yanawiana na madhumuni yako, basi utakuwa unatumia fedha za huduma kutimiza kusudi lako. Vinginevyo, huwezi kutumia fedha kwa busara.

Kozi ya Harvestime International Institute yenyе kichwa "*Kanuni za Usimamizi wa Biblia*" inabainisha kanuni za Kimaandiko za fedha ambazo zitakusaidia katika kutumia ipasavyo fedha za huduma. (Mfano wa bajeti umetolewa katika Kiambatisho cha mwongozo huu).

MALENGO LAZIMA YAFAFANULIWE KWA VIPIMO:

Hii ina maana lazima ziandikwe ili uweze kutathmini kama umekamilisha mpango huo au la. Utajifunza zaidi kuhusu tathmini katika Sura ya Sita.

Lengo linapaswa kueleza ni nini hasa unakusudia kutokea kama matokeo ya kile unachofanya. Hii hurahisisha kutathmini na kuamua ikiwa umetimiza malengo yako. Huwezi kupima matokeo ya huduma bila baadhi ya viwango vyta awali vyta kuhukumu dhidi yake.

MALENGO LAZIMA YAANDALIWE KWA KIPAUMBELE:

Utaweka malengo kadhaa ya huduma, kwa hivyo lazima uyapange kwa kipaumbele. Ni mipango gani utakamilisha kwanza? Ni malengo gani yanahitajika kukamilisha kabla ya kutimiza mipango mingine inayohusiana? Kwa mfano, ni lazima uinjilishe kijiji kabla ya kuanzisha kanisa kwa ajili ya wale walioongoka.

JUMUIISHA MALENGO YOTE YA MUDA MREFU NA YA MUDA MFUPI:

Kupanga ni mchakato unaochukua muda. Kwa sababu hii, unapaswa kupanga mapema iwezekanavyo. Mipango inahusiana na siku zijazo. Kuna aina mbili za siku zijazo:

Wakati ujao wa haraka: Siku chache zijazo, wiki, na miezi ni siku zijazo za haraka. Unapaswa kufanya mipango ya "masafa mafupi" kwa kipindi hiki cha muda. Hii ni mipango utakayoifanyia kazi sasa hivi.

Wakati ujao wa mbali: Wakati ujao wa mbali ni mwaka ujao na miaka inayofuata. Unapaswa kuweka mipango ya "masafa marefu" ya siku zijazo za mbali. Hii ni mipango ya baadaye ambayo unaweza kuanza kuitayarisha na kuiombea sasa. Kwa kweli utayafanya kazi baadaye.

Kwa huduma yenyeye ufanisi, unapaswa kufanya mipango ya masafa mafupi na masafa marefu. Ukifanya hivi utajua unatakiwa kufanya nini sasa na nini hasa utafanya hapo mbeleni. Biblia inafundisha kwamba tunapaswa "kushughulika mpaka Yeye atakapokuja." Hii ina maana kwamba tunapaswa kupanga na kutekeleza mipango kwa ajili ya Ufalme wa Mungu, sasa na katika siku zijazo, hadi Yesu atakaporudi na kutupeleka Mbinguni.

KUPANGA NI MCHAKATO

Mipango inapaswa kuwa rahisi na wazi kubadilika. Kupanga ni mchakato unaoongozwa na Roho Mtakatifu. Daima kuwa wazi kwa mwongozo mpya katika kupanga. Mtume Paulo alifanya mipango ya kwenda Asia kwa wakati fulani, lakini Roho Mtakatifu alifunua kwamba haukuwa wakati ufaao. Paulo alirekebisha mpango wake na kwenda siku za baadaye (Matendo 16:6).

Baada ya kufanya mpango, mabadiliko yanaweza kutokea katika mazingira au huduma yako. Mpango bora unaweza kufunuliwa. Matatizo yanaweza kufanya marekebisho ya mpango asili kuwa muhimu. Hii ndiyo sababu mipango lazima iwe rahisi kubadilika. Lazima uwe wazi kwa

kubadilisha mipango inavyohitajika na Mungu anapokuongoza kufanya hivyo. Utahitaji kurekebisha malengo na kuunda malengo mapya kwa sababu:

-Mazingira unayohudumu yatabadilika na itabidi urekebishe mipango yako. Kwa mfano, ikiwa kundi kubwa la wakimbizi litahamia eneo lako unaweza kuhitaji kurekebisha mipango yako ili kujumuisha huduma kwao.

-Utakamilisha mipango na kuhitaji mpya. Kwa mfano, unaweza kufikia lengo la kuanzisha kanisa jipya katika kijiji fulani. Sasa utafanya nini?

-Roho Mtakatifu anaweza kukuelekeza kubadili mipango.

-Unatambua mipango uliyopanga haitimizi makusudi ya Mungu katika maisha na huduma yako. Utahitaji kuzirekebisha.

MFANO WA MALENGO

Katika sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya somo hili kuna baadhi ya malengo ya sampuli kwako kujifunza. Mifano zote mbili sahihi na zisizo sahihi zimejumuishwa. Geuka sasa kwa mifano hii na uisome kabla ya kuendelea na somo hili lingine. Mifano itakusaidia kuelewa ulichojifunza hadi kufikia hapa.

KUANDIKA MALENGO YAKO BINAFSI

1. Rudi kwenye Sura ya Tatu na upitie Taarifa ya Kusudi uliyoandika kwa ajili ya huduma yako binafsi.
2. Andika angalau malengo matatu mafupi ya huduma yako binafsi.
3. Andika angalau malengo matatu ya muda mrefu kwa huduma yako ya kibinafsi.

KUANDIKA MALENGO YA HUDUMA

1. Rudi kwenye Sura ya Tatu na upitie Taarifa ya Kusudi uliyoandika kwa ajili ya kanisa lako, ushirika, au shirika lako.
2. Andika angalau malengo matatu ya huduma ya muda mfupi kwa huduma ya ushirika ambayo unahuksika. Unaweza kutaka kukutana na viongozi wengine katika ushirika wako ili kuunda malengo haya ya kikundi.

3. Andika angalau malengo matatu ya huduma ya masafa mafupi kwa huduma ya ushirika ambayo unahusika. Unaweza kutaka kukutana na viongozi wengine katika ushirika wako ili kuunda malengo haya ya kikundi. Tumia laha-kazi kwa kuweka malengo yaliyotolewa katika sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya somo hili kuandika mipango yako.

KUTATHMINI MALENGO

Tathmini malengo uliyoandika kwa kutumia orodha ifuatayo:

1. Je, malengo yako ni wazi, mafupi na yanaelewaka kwa urahisi?
2. Je, kila lengo linasema lengo moja tu?
3. Je, kila lengo linaweka mipango mahususi:
  - Nini kifanyike?
    - Vipi? (hatua na mbinu)
  - Lini? (tarehe za kuanza, kukamilika na ukaguzi wa maendeleo)
    - Na Nani?
    - Gharama?
4. Je, kila lengo linaweza kupimika? Je, unaweza kutathmini ili kuona kama kweli umefanikisha mpango huo?
5. Je, umeweka mipango ya masafa mafupi na masafa mafupi?
6. Je, malengo yako yanahusiana na madhumuni yako ya huduma?
7. Je, malengo yako binafsi yanapatana na malengo ya huduma ya ushirika ambayo unashiriki (yaani, ushirika wako wa kanisa, dhehebu, shirika, n.k.)?
8. Je, uko tayari kulipa bei katika masuala ya fedha, wakati, na kujitolea ili kufanya mpango huu ufanyike?
9. Je, unaweza kuomba msaada wa Mungu katika kufikia lengo hili? Unaweza mradi tu inapatana na kusudi Lake la jumla na kusudi lako mahususi katika mpango Wake.

KUJIPIMA

1. Andika Mstari muhimu kutoka kwa kumbukumbu.

---

2. Bainisha neno "lengo."

---

3. Kuna tofauti gani kati ya madhumuni na malengo?

---

4. Bainisha aina mbili za msingi za malengo.

---

5. Kwa nini malengo ni muhimu?

---

6. Eleza tofauti kati ya malengo ya masafa marefu na masafa mafupi.

---

7. Je, unachaguaje malengo?

(Majibu ya majaribio yametolewa mwishoni mwa sura ya mwisho katika mwongozo huu.)

KWA MAFUNZO ZAIDI

1. Mfano wa malengo ya kusoma:

Kwa mfano, tutachunguza mpango wa kanisa katika jiji kubwa la Los Angeles, California, Marekani. Kanisa hili linaamini kwamba kusudi lake ni kufika Los Angeles na Injili.

Hapa kuna mfano wa lengo waliloandika ambalo sio sahihi:

"Tutahubiri jiji la Los Angeles."

Hili si lengo linaloweza kupimika. Watajuaje kama wamekamilisha mpango huo? Nani atafanya hivyo? Vipi? Kwa lini? Je, ni gharama gani? Wataanzaje? Lengo ni la jumla mno. Haijaandikwa kwa uwazi na haifafanui ni nini hasa kifanyike.

Hapa kuna mfano wa lengo sahihi:

"Tutahubiri jamii inayozungumza Kihispania ndani ya eneo la maili tano kutoka kwa kanisa letu. Tutaanza kufanya kazi lengo hili Januari 1, 2000. Tutakamilisha mradi huu Desemba 31, 2000. Tutafanya mkutano Jumatano ya kwanza ya kila mwezi ili kutathmini maendeleo yetu.

Tutajua tumetimiza lengo hili tunapokuwa na:

-Ilifikia kila nyumba inayozungumza Kihispania katika eneo la maili tano kwa ushahidi wa Injili.

-Iliananza kanisa linalozungumza Kihispania linalojumuisha angalau waongofu wapya 100 kutoka kwa shahidi huyu.

-Waongofu waliofunzwa kuendeleza mchakato wa uinjilisti katika eneo hili.

Hawa ndio watu wanaohusika na lengo hili:

Joe Smith ataongoza na kuratibu mradi chini ya uongozi wa mchungaji wetu. Tutagawanya eneo la maili tano katika vitalu na kuteua wenyeviti wa vitalu ambao watawajibika kwa kila mtaa.

Vitalu vitatambuliwa kwa misingi ya jiografia ya eneo hilo.

Kila mwenyekiti wa mtaa atatembelea kila nyumba katika mtaa wao na kuwasilisha Injili.

Watarekodi majina na anwani za waongofu wapya. Wataacha trakti ya Injili katika kila nyumba watakayozuru. Watampa kila mwongofu mpya Injili ya Yohana. Watamfuata kila mwongofu mpya na kuwafanya kuwa sehemu ya kanisa jipya. Joe Smith atawafundisha waongofu hawa na kuchagua viongozi wa kanisa jipya. Wakati viongozi wamefunzwa na kuanzishwa, tutaweka lengo sawa kwa eneo lingine la Los Angeles. Hatimaye, tutahubiria jiji zima.

Hii ndio itagharimu kutekeleza mpango huu:

Bajeti:

- \$_____ Vijitabu veya Injili.
- \$_____ Vijitabu veya Injili ya Yohana.
- \$_____ Ramani ya kuashiria maeneo ya kizuizi.
- \$_____ Taja na kadi za anwani ili kurekodi majina ya waongofu wapya.
- \$_____ Tangaza kufunguliwa kwa kanisa jipya kwenye gazeti la mtaa.
- \$_____ Tuma mwaliko wa kibinafsi kwa barua kwa waongofu ili kuhudhuria kwanza huduma. (Huduma zitafanyika nyumbani ili kuondoa gharama za mahali pa mkutano).
- \$_____ Nyenzo za mafunzo ya kuwafunza waongofu wapya.

Hii itatusaidia kutimiza kusudi letu la kipekee katika mpango wa Mungu wa kufikia Los Angeles na Injili. Kwa kuwafikia watu wanaozungumza Kihispania ndani ya eneo la maili tano la kanisa letu, tunatimiza sehemu ya kusudi Lake kwa kanisa letu.

Huu ni mpango ambao tunaweza kurudia tena na tena katika maeneo mengine ya Los Angeles hadi tuwe tumehubiri injili katika jiji zima."

2. Soma Mithali 1:2-6. Kifungu hiki kinaleza kusudi la kitabu cha Mithali. Inaeleza kwa nini imeandikwa. Sehemu iliyobaki ya kitabu imeja malengo ya kutimiza kusudi.
3. Haya ni baadhi ya malengo ambayo Mungu alisema kwa ajili ya Israeli walipokuwa utumwani Misri. Katika Kutoka 6:2-8 alisema:
  - Nitawatoa chini ya nira ya Wamisri.
  - Nitawaweka huru kutoka kuwa watumwa wao.
  - Nitakukomboa kwa mkono ulionyoshwa na kwa matendo makuu ya hukumu.
  - Nitawachukua kama watu wangu.
  - Nitakuwa Mungu wako.
  - Nitawaleta mpaka nchi niliyoapa kwa mkono ulioinuliwa [ishara ya kiapo].
  - Nitakupa iwe milki yako.

Ni mpango mzuri sana! Musa aliwasilisha mpango wa Mungu kwa watu waziwazi, lakini watu walikataa kuukubali (Kutoka 6:9). Wakati mwingine unaweza kuwa na mpango mzuri sana, uliopewa na Mungu na bado utakumbana na upinzani kutoka kwa watu. Kumbuka tu: Makusudi na mipango ya Mungu haitashindwa. Mungu alitimiza malengo yake kwa Israeli, ingawa ilimbidi kuinua kizazi kipyka kufanya hivyo!

4. Chagua shirika la Kikristo ambalo unafahamu. Kutokana na matendo yake, unadhani lengo lake ni nini? Unafikiri baadhi ya malengo yake yanaweza kuwa yapi?
5. Ikiwa ungejua huwezi kushindwa, ni malengo gani matatu ya huduma ungeweka? Baada ya kuorodhesha haya, sali juu yao. Usiogope kushindwa. Je, Mungu angetaka ujaribu kutimiza mipango hii?
6. Umuhimu wa vipaumbele unaonyeshwa katika mfano wa tajiri katika Luka 12:16-20.
Tajiri huyo...
  - Hutolewa kwa ajili ya nafsi yako na si kwa ajili ya wengine. Kipaumbele chake kilikuwa maisha ya ubinafsi badala ya maisha ya msingi ya Ufalme.
  - Alifanya riziki kwa mwili wake lakini hakuna kwa roho yake. Kipaumbele chake kilikuwa mwili badala ya roho.
  - Imetolewa kwa maisha haya badala ya umilele. Je, vipaumbele vyako vinahusiana vipi na umilele? Ni nini kilisababisha makosa yake katika vipaumbele? Alifikiri “ndani yake” (Luka 12:17). Hakupanga akiwa na kusudi la Mungu na mambo ya kutanguliza akilini. Vipaumbele vilivyopotezwa kila mara hufuatwa na adhabu (mstari wa 20).
7. Tumia karatasi ifuatayo kukusaidia kuweka malengo ya huduma yako.

KARATASI YA KAZI YA KUWEKA MALENGO

Eleza utakachofanya: Mimi (sisi) tuta...

Mimi (sisi) tutaanza kufanya kazi lengo hili... Tarehe:_____

Mimi (sisi) nitakamilisha lengo hili ifikapo... Tarehe:_____

Mimi (sisi) tutaangalia maendeleo yetu katika tarehe zifuatazo:

Tarehe:_____

Tarehe:_____

Tarehe:_____

Mimi (sisi) nitajua nimetimiza lengo hili kwa sababu:

Hawa ndio watu wanaohusika na lengo hili:

Hivi ndivyo kila mtu atafanya:

Lengo hili litatusaidia kutimiza kusudi letu la kipekee katika mpango wa Mungu kwa sababu:

Hivi ndivyo itakavyogharimu kukamilisha mpango huu: Tayarisha bajeti yako kwenye karatasi tofauti. Sampuli ya bajeti imetolewa katika Kiambatisho cha mwongozo huu.

SURA YA TANO

WATU NA TARATIBU: KUTEKELEZA MPANGO

MALENGO:

Baada ya kukamilika kwa sura hii utaweza:

- Bainisha "taratibu."
- Jadili hatua zifuatazo za utekelezaji wa mpango:
  - Kuchagua
  - Kuwasiliana
  - Kukabidhi kazi
  - Mafunzo
  - Kupanga
  - Kupanga ratiba
  - Bajeti
  - Kufanya maamuzi
  - Kuhakiki
  - Kutathmini
- Eleza mifano ya viriba vyaa divai na mavazi.

AYA MUHIMU:

Basi sasa timizeni kuifanya; ili kama vile kulivyokuwa na utayari wa kutaka, vivyo hivyo pawe na utimilifu katika yale mliyo nayo.

(2 Wakorintho 8:11)

UTANGULIZI

Katika masomo yaliyopita ultambua kusudi la huduma yako na kujifunza jinsi ya kupanga mipango. Lakini kupanga haitoshi. Kama vile imani bila matendo imekufa, basi kupanga bila matendo hakufanikiwi chochote.

Katika somo hili utajifunza jinsi ya kutekeleza mipango yako. Kutekeleza mpango maana yake ni kuutekeleza kwa vitendo. Unafanya hivi kupitia taratibu sahihi na watu waaminifu.

WATU NA TARATIBU

Taratibu ni hatua unazochukua kutekeleza mpango. Taratibu ni njia, miradi, au kazi ambayo kiongozi hufanya ili kukamilisha mipango. Watu ni vyombo ambavyo Mungu hutumia katika kazi ya huduma ulimwenguni kote. Taratibu zinazofaa na watu waaminifu ni muhimu ikiwa mpango utafanikiwa.

KUTEKELEZA MPANGO

Iwapo utatekeleza mpango kwa mafanikio, lazima kwanza uwe na ufahamu wazi juu yake. Hii ndiyo sababu unapaswa kuandika mipango yako kama ilivyojadiliwa katika Sura ya Nne.

Kumbuka kwamba mpango unapaswa kujumuisha:

- Taarifa ya nini hasa kifanyike.
- Maeleo ya jinsi utakavyoifanya [taratibu, hatua za hatua].
- Nani atafanya hivyo [watu wanaohusika].
- Wakati utakapoifanya [tarehe za kuanza na kukamilika, tarehe za kukaguliwa maendeleo].
- Bajeti [itagharimu nini].

Ili kutekeleza mpango huo, kuna baadhi ya majukumu ya msingi ya kiongozi. Hizi ni pamoja na:

KUCHAGUA:

Wakati wa huduma Yake duniani, Yesu alichagua wanafunzi wa kumsaidia katika huduma. Hapa kuna miongozo ya kuchagua watu kwa ajili ya kazi ya huduma:

1.   **Wanaume na Wanawake Waaminifu:**

Chagua wanaume na wanawake waaminifu. Waamini ni wale walioikubali Injili na ambao maisha yao yameonyesha toba na mabadiliko ya kweli. Chagua wale ambao wameitwa kwa madhumuni ya kipekee ya huduma yako maalum. Ikiwa mtu hana mzigo kwa huduma mahususi ambayo unashiriki, hivi karibuni atapoteza shauku yake na kujitolea kusaidia.

Mungu ana mpango maalum kwa kila mtu, na ikiwa hawatumiki mahali ambapo Mungu anataka hawatafanikiwa. Kusudi la huduma lazima liwe kusudi lao binafsi.

Chagua wale waliojawa na Roho Mtakatifu na wana sifa nzuri (Matendo 6:8). Wale wanaohudumu katika nafasi za uongozi wanapaswa kukidhi sifa za Kibiblia za viongozi wa kiroho zinazotolewa katika Tito 1:5-9 na I Timotheo 3:1-13.

2. Karama za Kiroho:

Chagua watu ambao karama zao za kiroho zinawawezesha kutimiza kazi maalum unayowauliza kufanya. Hivi ndivyo watu walivyo chaguliwa kwa ajili ya kazi katika nyakati za Agano Jipy. Kwa mifano, wale walio na karama ya kufundisha wanaweza wasiwe na ufanisi kama mwinjilisti. Wale walio na karama ya mwinjilisti wanaweza kushindwa kama mchungaji.

3. Ujuzi na Uwezo:

Mbali na karama za kiroho, watu wana ujuzi na uwezo maalum ambao Mungu amewapa au wamekuzwa kupitia elimu na mafunzo. Fikiria juu ya kazi zinazohitajika kufanywa na uchague watu ambao ujuzi na uwezo wao unafaa kwa kazi hiyo mahususi ya huduma. Kwa mufano, Musa alipopokea mipango ya tabenakulo kutoka kwa Mungu, alichagua wanaume wenye ustadi wa kufanya kazi hiyo. (Angalia Kutoka 35:30-34). Daima kumbuka hata hivyo, ni rahisi kumchukua mtu wa kiroho na kumzoeza katika ujuzi anaohitaji kuliko kuchukua mtu wa kidunia na kuendeleza uaminifu.

4. Uzoefu wa Huduma:

Tathmini uzoefu wa zamani wa huduma. Ikiwa mtu ametumikia kwa mafanikio katika nafasi sawa, huduma yake na upako katika nafasi hiyo imethibitishwa.

5. Nguvu na Udhafu:

Tathmini nguvu na udhaifu wa kiroho wa mtu. Je, ni nguvu gani zinazomfanya awe mgombea anayetarajiwa kushika nafasi hii? Je, ni udhaifu gani unaoweza kuleta matatizo na utayashughulikiaje iwapo yatatokea?

MAWASILIANO:

Mipango lazima ijulikane kwa uwazi. Kadiri watu wanavyokuwa na taarifa zaidi kuhusu mpango, ndivyo itakavyokuwa rahisi kwao kutimiza wajibu wao. Umuhimu wa mawasiliano unaonyeshwa waziwazi katika simulizi la Biblia la mnara wa Babeli. Soma hadithi hii katika Mwanzo 11:1-9.

Watu lazima wajue:

- Mpango Mkuu:

Ni lazima waelewe mpango wa jumla na jinsi unavyolingana na kusudi la Mungu na kusudi la kipekee la tengenezo.

- Maeleo ya Mpango:

Hizi ni pamoja na maeleo kama vile watu wengine wanaohusika, bajeti, ratiba za muda, hatua za utekelezaji, na jinsi mpango utakavyotathminiwa ili kubaini kama umekamilika.

-Wajibu wao mahususi katika Mpango:

Ni lazima watu wajue ni nini hasa wanachowajibu wao binafsi kufanya, kwa lini, na ni fedha gani, vifaa, na wafanyakazi wanaopatikana ili kuwasaidia kufanya hivyo.

Mawasiliano pia yanapaswa kuwatia moyo watu kwa ajili ya kazi ya huduma.

Unapowahamasisha watu, unawasiliana na changamoto na msukumo wa kufanya kazi hiyo.

Unasitawisha nia au sababu zinazofaa za kufanya kazi ya huduma. Kumbuka:

...Mawasiliano ya uhakika yanaruhusu maendeleo. (Mithali 13:17, TLB)

KUKASIMU:

Baada ya kuwasiliana na mpango huo, lazima ukabidhi jukumu kwa kazi inayohitajika kufanya. “Kukausha” ni kutoa wajibu na mamlaka kwa wengine kwa ajili ya kazi ya huduma. Unapokabidhi unampa mtu mwingine jukumu la kazi fulani, mamlaka ya kuikamilisha, na uwajibikaji [wajibu] ili kufanya kazi ifanyike kwa usahihi.

Mojawapo ya mifano kuu ya Kibiblia ya ugawaji unapatikana katika mpango uliofanywa na Yethro na kutekelezwa na Musa. Soma juu yake katika Kutoka 18:13-27. Musa alichoka sana kwa kufanya kazi yote yeye mwenyewe. Yethro alimfundisha jinsi ya kukabidhi wajibu na mamlaka kwa wengine ili kukamilisha kazi ya huduma. Wanaume ambao Musa aliwakabidhi wajibu waliwajibika kwake kwa ajili ya kazi yao.

Kiongozi pekee ndiye anayepaswa kuhusika na maamuzi makuu, sehemu muhimu zaidi za mpango, na usimamizi wa wale wanaoufanyia kazi. Wakabidhi wengine maelezo na kazi ya kawaida inayohitajika ili kukamilisha mpango.

Unapokabidhi jukumu kwa mtu, lazima pia umpe mamlaka ya kufanya kazi hiyo. Hii ina maana kwamba unaachilia udhibiti au uwezo anaohitaji na kutoa rasilimali zinazohitajika.

Ili kuanzisha mamlaka na wajibu, ni vyema kuandika kazi maalum unazokabidhi kwa mtu. Wakati fulani haya huitwa "maelezo ya kazi" au "maelezo ya huduma." (Angalia Kiambatisho cha mwongozo huu kwa sampuli za maelezo ya huduma).

Unapofafanua hasa wajibu wa mtu, hii inamfanya awajibike. Hii ina maana anajua kile kinachotakiwa kutoka kwake. Anajua utaangalia kama amemaliza kazi yake na kuifanya kwa usahihi.

Kwa muhtasari, ugawanyaji unahuishisha kuwapa wengine...

- Wajibu: Kufanya kazi ya huduma.
- Mamlaka: Ili kukamilisha kazi.
- Uwajibikaji: Wajibu wa kukamilisha kazi ipasavyo.

Ukasimu ni muhimu kwa sababu:

- Humwachilia kiongozi kwa kazi muhimu zaidi. (Ona Kutoka 18:13-27 na Matendo 6:3-4).
- Inawapa watu wengine uzoefu na mafunzo katika huduma.
- Inafuata utaratibu wa Mungu wa "huduma ya mwili" katika Kanisa huku kila mtu akitumia kipawa chake cha kiroho kwa ajili ya kazi ya huduma.
- Huinua viongozi wapya.

MAFUNZO:

Baadhi ya watu ambao umewakabidhi kazi tayari watakuwa na ujuzi unaohitajika ili kukamilisha kazi yao. Wengine watahitaji kufunzwa. Aina ya mafunzo yanayohitajika itatofautiana kulingana na kazi itakayofanywa na ujuzi wa mtu anayehusika. Watu wengine watahitaji mafunzo zaidi kuliko wengine kwa sababu ya elimu yao ndogo na uzoefu. Kazi zingine ni ngumu zaidi kuliko zingine na zinahitaji maagizo zaidi.

Mafunzo kwa ajili ya kazi ya huduma yanapaswa kuwa mchakato endelevu. Unapaswa kuwa kila mara unakuza ujuzi, ujuzi, na ukomavu wa kiroho wa wale wanaofanya kazi nawe katika huduma.

KUANDAA:

Watu uliowafundisha lazima wajipange ili kufanya kazi pamoja katika huduma.

Shirika ni ushahidi wa nje wa kusudi la pamoja. Wakati wowote watu wawili wanakubali kufanya kazi kwa kusudi moja, shirika lipo. Kupanga ni mchakato wa kujenga timu ya watu ili kukamilisha kazi ya huduma. Kupanga huanzisha muundo wa kukamilisha mpango. Kuandaa hujibu maswali, "nani anawajibika kufanya nini?"

Bila shirika, mkanganyiko upo. Hii inasababisha kutokuwa na furaha, manung'uniko, na kazi muhimu kupuuzwa. Kwa mfano wa hili, soma kuhusu tatizo katika Kanisa la Yerusalemu katika Matendo 6:1-7 na jinsi wanafunzi walivyojipanga kulitatua.

Usipange shirika lako baada ya wengine. Acha shirika likue kutokana na hitaji na mpango na madhumuni yako binafsi. Shirika katika Kanisa la kwanza liliendelezwa kwa njia hii. Si shirika ambalo lilileta huduma. Ni huduma iliyoleta tengenezo hilo kama lilivyojitetajika. Hadithi katika Matendo 6:1-7 inaonyesha hili.

Mungu Baba, Yesu Kristo, na Roho Mtakatifu wana shirika. Kila mmoja ana wajibu na huduma maalum ambazo zimefanuliwa katika Biblia.

Moja ya mifano kuu ya asili ya shirika ni mwili wa mwanadamu. Mungu alitumia mfano huu wa asili kueleza mpangilio wa kiroho wa Kanisa.

Kanisa linaitwa "Mwili wa Kristo" ambao Yesu ndiye Kichwa chake. Kuwa "kichwa cha Kanisa" ni mojawapo ya majukumu ya huduma ya Yesu.

Unapoipanga na Yesu kama kichwa chako, unafanya kazi pamoja kama Mwili wa waamini ili kutimiza makusudi na mipango ya kiroho.

Wakati mwingine inasaidia kuchora mchoro unaoelezea muundo wa shirika unaoanzisha. Picha kama hiyo inaitwa "chati ya shirika." Sehemu ya "Kwa Masomo Zaidi" ya somo hili ina baadhi ya chati za sampuli.

Kupanga kunatia ndani kusitawisha roho ya ushirikiano kati ya wale wanaohusika katika mpango huo. Inatia ndani kuwahamasisha watimize kazi ya huduma na kuanzisha uhusiano mzuri kati yao.

Kumbuka kwamba katika tengenezo lolote la Kimaandiko, hakuna aliye mkuu kuliko mtu mwingine. Sisi sote ni washiriki wa Mwili mmoja wa Kristo tukifanya kazi pamoja ili kutimiza makusudi ya Mungu. (Ona Waefeso 1:22-23; 4:15-16; Wakolosai 1:18; 1Wakorintho 12).

RATIBA:

Ulipofanya mpango wako awali, uliweka tarehe ambazo ungeanza, kuuhakiki na kuukamilisha. Sasa lazima upange maelezo mengine ambayo ni sehemu ya mpango.

Kwa mfano, katika sura ya mwisho mfano ultolewa kuhusu kufikia jumuiya inayozungumza Kihispania katika eneo la maili tano kuzunguka kanisa kufikia tarehe fulani. Tarehe ziliwekwa ili kuanza, kukagua na kukamilisha mradi.

Ikiwa ulikuwa unafanya kazi mpango huu, ungehitaji sasa kupanga tarehe na nyakati mahususi za kwenda nyumba kwa nyumba kushiriki Injili. Tarehe lazima pia ziwekwe kwa ajili ya kutangaza na kuendesha ibada ya kwanza ya kanisa.

Kuweka ratiba kama hizo hukusaidia kutumia wakati wako kwa busara. Ni lazima utumie wakati kwa hekima kwa sababu una muda mdogo wa kukamilisha kazi ya Ufalme:

Imenipasa kuzifanya kazi zake ye ye aliyenipeleka maadamu ni mchana; usiku waja asipoweza mtu kufanya kazi. (Yohana 9:4)

Basi angalieni jinsi mnavyoenenda; si kama wapumbavu, bali kama watu wenye hekima;
mkiukomboa wakati kwa maana zamani hizi ni za uovu. (Waefeso 5:15-16)

Unapotumia muda wako kwa busara, unaweka vipaumbele. Hii ina maana kwamba unachagua kufanya baadhi ya mambo na kuondoa mengine. Viongozi waliofanikiwa hujifunza kusema "hapana" kwa mambo ambayo hayaendani na madhumuni na malengo yao.

Tathmini kila kitu unachofanya kwa msingi wa kusudi maalum ambalo Mungu amekuitia. Fanya wito huo kuwa kipaumbele. Usikengeushwe na mambo mengine, haijalishi ni mazuri kiasi gani au yanahitajika.

Kama katika mfano wa watumishi wenyе talanta zao, Mungu atawajibisha kwa huduma mahususi aliyokupa kuifanya. Unaweza kujishughulisha kufanya mambo mengi mazuri na ya kuhitajiwa kwa Mungu na ukakosa kusudi mahususi ambalo amekuinua kwalo katika huduma. Unahitaji kalenda ili kuratibu ipasavyo. Ratiba inapaswa kujumuisha mipango ya kila wiki na ya kila siku:

1. Upangaji wa Kila Wiki:

Mwanzoni mwa kila wiki, fanya mpango wa kila wiki. Omba kuhusu wiki ijayo na umwombe Mungu akuongoze katika kupanga miradi mahususi kwa kila siku. Jibu maswali haya:

-Ni nini kifanyike wiki hiyo? Hii ni orodha ya mambo ya haraka sana ambayo yanahitajika kufanya. Haya ni mambo ambayo yatasababisha matatizo makubwa au ucheleweshaji ikiwa hayatatimizwa wiki hiyo.

- Nini kifanyike? Hii ni orodha ya mambo ambayo yanafuata kwa umuhimu. Unaweza kuzifanyia kazi mara tu utakapomaliza majukumu ya haraka kwenye orodha ambayo lazima yafanye.

-Ni nini kifanyike ikiwa una wakati? Hivi ni vitu ambavyo vinaweza kuendelea hadi wiki nyingine bila kuleta matatizo.

-Sasa kagua orodha hizi ili kubaini ni vipengee vipi unaweza kukabidhi kwa wengine. Kaumu hizi, na hii itakuweka huru kukamilisha kazi ambazo wewe pekee unaweza kufanya.

2. Upangaji wa Kila Siku:

Mwanzoni mwa kila siku, mwombe Mungu akufunulie kile anachotaka ufanye siku hiyo. Kagua orodha ya kazi ulizofanya kwa wiki. Mwambie Mungu akuonyeshe ni zipi zinatafaa kufanya siku hiyo. Andika haya na uyapange kwa kipaumbele.

Jibu maswali sawa na katika upangaji wa kila wiki: Ni nini lazima kifanyike siku hiyo? Nini kifanyike ukimaliza kazi hizi za dharura? Nini kifanyike ikiwa una wakati? Unaweza kuwakabidhi wengine nini? Hakikisha umepanga muda wa kibinafsi na Bwana kwa maombi na kujifunza Biblia kila siku. Hii ni muhimu kwa sababu ...

Kumcha Mungu huongeza saa kwa kila siku... (Mithali 10:27) Biblia Hai
Katika kila jambo unalofanya, mtangulize Mungu, naye atakuongoza na kuzitia taji juhudi zako kwa mafanikio. (Mithali 3:6) Biblia Hai

Kama Mtume Paulo, katika kupanga, daima uwe wazi kwa mabadiliko na Roho Mtakatifu. Pia, siku zote kumbuka kwamba watu ndio sababu ya huduma kuwepo. Usipuuze watu kwa ajili ya mpango au kukamilisha orodha ya kazi unayohitaji kufanya.

Wakati huohuo, kuwa mwangalifu ili wengine wasikukengeushe kutoka kwa kazi yako na vitu vingi ambavyo vitakula wakati na nguvu zako. Upotovu, hata kwa matendo mema, ni chombo cha adui kukuzuia usifanikishe mpango wa Mungu.

Soma Nehemia 6:10-12. “Nabii wa Mungu” alijaribu kumfanya Nehemia aache kazi yake kwa kuitisha mkutano katika nyumba ya Mungu. Inaonekana kiroho, sivyo? Nabii huyo alijaribu hata kumsadikisha Nehemia kwamba ilikuwa salama zaidi kwake katika nyumba ya Mungu na kwamba angeweza kuuawa kama hangekuja.

Lakini Nehemia alitambua kwamba Mungu hakuwa amemtuma nabii huyu. Hakuhuduria mkutano huo. Mungu alikuwa amemwambia afanye kazi ya kujenga ukuta, na ndivyo alivyofanya!

3. Vitengo vingine vyta Wakati:

Unaweza kupata kusaidia kupanga ratiba za vizuizi vingine vyta wakati. Kwa mfano, mwalimu katika shule ya Kikristo anaweza kuhitaji kupanga katika robo ya mwaka au kwa mihula ya shule.

Pia ni busara kufanya mpango wa huduma wa kila mwaka. Mwombe Mungu akusaidie kuweka malengo ya mwaka sawa na kusudi lake. Kutambua malengo yako ya kila mwaka kutakuruhusu kuweka mipango mahususi kila juma la mwaka.

Wakati watu kadhaa wanafanya kazi pamoja katika mpango, kila mmoja anahitaji kuwa na kalenda ambayo inaonyesha ratiba kwa maelezo ya mpango. Hii itasaidia kila mmoja kukumbuka kile kinachohitajika kufanywa kwa wakati gani.

BAJETI:

Wakati wa kupanga ulitengeneza bajeti inayoonyesha kiasi cha pesa ulichopanga kutumia. Unapotekeleza mpango, tumia bajeti hii kukuongoza katika matumizi ya fedha. Njia rahisi ya kuweka trakti ya pesa unayotumia ni kuweka rekodi rahisi ya kifedha ambayo inaorodhesha bidhaa, kiasi cha pesa kilichopangwa kwa ajili yake, kiasi halisi kilichotumiwa, na fedha zilizobaki. Hapa kuna mfano wa kufuata:

Mpango: Kupata Biblia kwa kila mwamini mpya katika ushirika wetu wa kanisa.

Rekodi ya Fedha

Kipengee	Kiasi Kilichotengwa Kwa Kipengee	Kiasi Kilichotumiwa Hadi Tarehe	Kiasi Kilichobaki Kwa Kipengee
Biblia	\$300.00	\$200.00	\$100.00

Unaweza kupata unahitaji kurekebisha bajeti asili. Vitu vingine vinaweza kugharimu zaidi ya ulivyopanga, vingine vinaweza kugharimu kidogo.

KUFANYA MAAMUZI:

Mpango wowote unapowekwa, kiongozi lazima afanye maamuzi mengi kuhusiana na mpango huo. Mchakato wa Kimaandiko wa kufanya maamuzi unafafanuliwa katika kozi za Taasisi ya Kimataifa ya Harvestime, "Kanuni za Usimamizi wa Biblia" na "Kujua Sauti ya Mungu." Rejelea hizi kwa usaidizi wa kufanya maamuzi mazuri.

UKAGUA:

Baada ya kutekeleza mpango, lazima uukague ili kuona jinsi unavyoendelea. Kutana na wanaofanya kazi kwenye mpango...

- Kuhakikisha wananchi wanatekeleza majukumu waliyopewa.
- Kuhakikisha watu wana fedha, vifaa na vifaa vinavyohitajika ili kupata vyao kazi kufanyika.
- Kuona kwamba mpango unaendelea kwa ratiba.
- Kuweka ndani ya bajeti.
- Kurekebisha mpango inapobidi.
- Kuratibu sehemu za mpango na kazi kati ya watu wanaohusika.
- Kutatua matatizo katika mpango au matatizo kati ya watu wanaohusika katika mpango.

KUTATHMINI:

Tathmini ni mchakato wa kuchunguza kwa makini mpango ili kujuu thamani yake katika kufikia madhumuni ya huduma. Katika somo linalofuata utajifunza jinsi ya kutathmini mipango.

MVINYO MPYA NA VIRIBA VYA ZAMANI

Yesu alipoanza huduma yake, alikutana na upinzani mwingi. Baadhi ya watu hawakukubali mafundisho mapya ingawa yalitokana na ukweli wa Agano la Kale. Wengine hawakukubali miujiza aliyoifanya. Wakati baadhi ya wanaume walipoitwa kuwa wanafunzi, walikataa kufuata. Viongozi wengi wa kidini walifungwa na mapokeo na walikataa kubadilika.

Shetani siku zote hupinga kusudi na mipango ya Mungu. Wakati wowote unapotekeleza mpango mpya wa huduma kwa kupatana na kusudi la Mungu, utapata upinzani. Yesu alitoa mifano miwili ya hili. Alisema:

Hakuna mtu atiaye kiraka cha nguo mpya katika vazi kuukuu;
Wala watu hawatii divai mpya katika viriba vikuukuu; bali hutia divai mpya katika viriba vipya, na vyote viwili hurafaika. (Mathayo 9:16, 17)

Kwa mifano hii, Yesu alionyesha wakati mwingine haiwezekani kwa miundo ya kidini iliyopo, ya jadi ya wanadamu kukubali mipango na mafunuo mapya. Yesu alilionna hili kuwa kweli katika

huduma yake mwenyewe, kama alivyofanya Mtume Paulo. Pia utapata ni kweli. Utapata upinzani kutoka nje na ndani ya mashirika ya kidini yaliyopo.

Unapopata upinzani kama huo, fuata vielelezo vilivyowekwa na Yesu na Paulo. Wote wawili walifanya kazi ndani ya muundo wa kidini uliokuwepo kadiri inavyowezekana. Walihudhuria ibada za sinagogi mara kwa mara na kuhudumu kama walivyoruhusiwa. Hawakuharibu miundo ya zamani ya kidini. Wakawaacha waendelee kuwepo. Lakini hawakuruhusu mapokeo au upinzani, hata kutoka kwa viongozi wa kidini, uzuie mambo mapya ambayo Mungu alikuwa akifanya.

Walipokataliwa na muundo wa kimapokeo, Yesu na Paulo walipeleka huduma yao nje ya sinagogi. Walitengeneza “viriba vipya vyatdivai.” Waumini hawa wapya walikuwa na shauku ya kupokea ufunuo mpya na miundo mipya ya shirika [Kanisa la kwanza] Waliweza kuidhibiti ile “mvinyo mpya”. Kwa maneno mengine, tukisema kiroho, inawezekana “kufufua wafu.”...na Mungu hufanya hivyo mara kwa mara, lakini ni rahisi zaidi kuleta mtoto mpya ulimwenguni!

KUJIPIMA

1. Andika Mstari muhimu kutoka kwa kumbukumbu.

---

2. Utaratibu ni nini?

---

3. Mfano wa viriba vipyta vyatia na mavazi mapya hufunua nini kuhusu jinsi ya kukabiliana na upinzani dhidi ya mipango na makusudi ya Mungu?

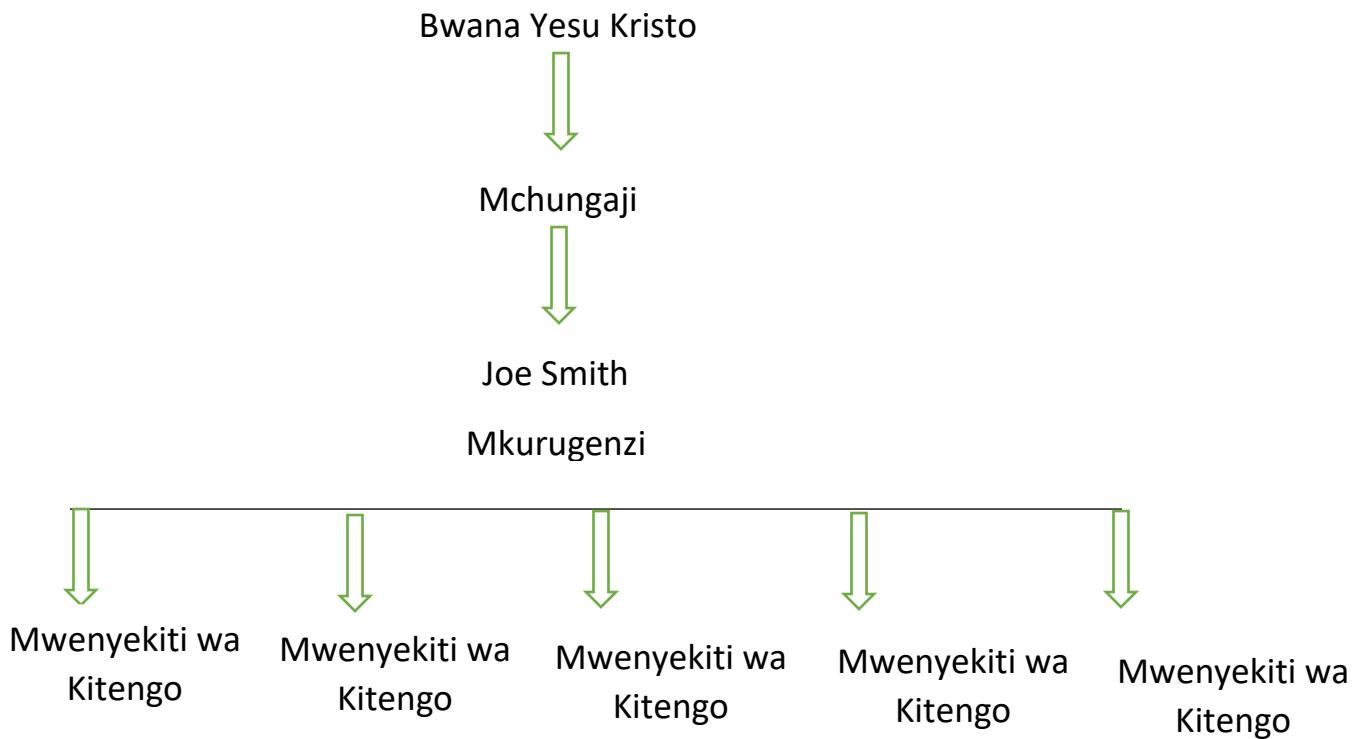
4. Katika karatasi tofauti, andika maelezo mafupi ya kila mojawapo ya majukumu yafuatayo ya kutekeleza mpango:

- Kuchagua
- Kuwasiliana
- Kukabidhi kazi
- Mafunzo
- Kupanga
- Kupanga ratiba
- Bajeti
- Kufanya maamuzi
- Kuhakiki
- Kutathmini

(Majibu ya majoribio yametolewa mwishoni mwa sura ya mwisho katika mwongozo huu.)

KWA MAFUNZO ZAIDI

1. Hapa kuna sampuli ya chati ya shirika. Hii imetayarishwa kwa ajili ya mpango ulioelezewa katika Sura ya Nne na katika somo hili kwa ajili ya kufikia jumuiya inayozungumza Kihispania karibu na kanisa maalum. Sampuli zingine za chati za shirika zimetolewa katika Kiambatisho cha mwongozo huu.

Joe Smith, mkurugenzi wa mpango huo, anahudumu katika nafasi hii chini ya uongozi wa Mchungaji wa kanisa.

Wenyeviti watano wameteuliwa, kila mmoja akiwa na jukumu la mtaa wa maili moja kuzunguka Kanisa.

Joe Smith anawaelekeza wenyeviti hawa katika kutimiza mpango unaojumuisha matembezi ya nyumba kwa nyumba kushiriki Injili, kuacha trakti ya Injili katika kila nyumba, na kutoa Injili ya Yohana kwa kila mwongofu mpya.

2. Kumbuka kwamba katika shirika lolote, hakuna aliye "mkuu" kuliko mtu mwingine. Sisi sote ni washiriki wa Mwili mmoja wa Kristo tukifanya kazi pamoja ili kutimiza

makusudi ya Mungu. (Ona Waefeso 1:22-23; 4:15-16; Wakolosai 1:18; na I Wakorintho 12).

3. Je, unajua kwamba Biblia inaweka muundo wa shirika kwa ajili ya usimamizi wa nyumba ya Kikristo? Hivi ndivyo shirika linavyoonekana kwenye chati:

Mungu

Mume

Mke

Watoto

Mume ndiye kichwa cha nyumba. Mke ndiye msaidizi wake. Watoto wanapaswa kuwa chini ya baba na mama.

4. Hapa kuna chati ya mpangilio ya mpango wa Musa katika Kutoka 18:13-27:

Mungu

Musa

Viongozi wa

Maelfu

Viongozi wa

Mamia

Viongozi wa

Hamsini

Viongozi wa

Makumi

"Watawala wa maelfu" walikuwa zaidi ya watu 100. Wanaume hao 100 kila mmoja aliongoza wanaume 50 ambao kila mmoja aliongoza kikundi kidogo cha watu kumi. Viongozi 50 ambao walikuwa "watawala wa makumi" walikwenda kwa "watawala wa hamsini" na matatizo yao. Wale "watawala wa hamsini" waliripoti kwa "watawala wa mamia," na "watawala wa mamia" walichukua maamuzi muhimu kwa "watawala wa maelfu." Ni mambo muhimu tu yaliyotoka kwa "mtawala wa maelfu" hadi kwa Musa kwa uamuzi.

5. Musa alipochukua uongozi wa Israeli, Mungu alimpa majukumu makuu manne (Kutoka 18:19-21):

Kwanza, kuleta matatizo ya watu kwa Mungu.

Pili, kuwafundisha njia inawapasa kuenenda [toa mwongozo wa kiroho].

Tatu, kuwazoeza katika kazi waliyopaswa kufanya.

Nne, kuchagua viongozi wenye uwezo wa kumsaidia kubeba mzigo wa uongozi [kuwagawia wengine majukumu].

6. Kwa kuwa sasa umeona chati za sampuli za shirika, tayarisha chati kwa ajili ya mpango ambao umetekeleza katika huduma yako.

7. Hapa kuna vikwazo vya kawaia vya mawasiliano. Huenda ukalazimika kushinda baadhi ya haya ili kuwasiliana vizuri na mpango kwa wengine:

- Lughu tofauti
- Msamiati mgumu
- Kuacha taarifa muhimu
- Hofu
- Ubaguzi
- Kutokuwa makini
- Ujumbe usio wazi
- Ujinga
- Mapokeo
- Elimu duni

-Ukaidi

8. Hapa kuna tafsiri ya Biblia Hai ya kifungu kuhusu umuhimu wa kukamilisha mipango. Paulo alituma ujumbe huu kwa waumini wa Korintho:
Ninataka kupendekeza kwamba umalize ulichoanza kufanya...maana hukuwa wa kwanza tu kupendekeza wazo hili, bali wa kwanza kuanza kufanya jambo kuhusu hilo.

Baada ya kuanza...kwa shauku, unapaswa kuendeleza mradi huu hadi ukamilike kwa furaha, ukitoa chochote unachoweza kutoka kwa chochote ulicho nacho. Acha wazo lako la shauku mwanzoni lisawazishwe na hatua yako ya kweli sasa. (2 Wakorintho 8:10-11)

9. Mojawapo ya mipango yenye maelezo mengi zaidi iliyotolewa na kutekelezwa katika nyakati za Biblia ilikuwa ni mpango wa ujenzi wa maskani. Unaposoma marejeleo yafuatayo, fikiria juu ya kile umejifunza kuhusu usimamizi wa Biblia kwa malengo:
  - Kuanzisha kusudi: Kutoka 25:8
  - Kuunda mpango: Kutoka 25-31
  - Utekelezaji wa mpango:
    - Kuchagua: Kutoka 35:30-35; 36:2
    - Kuwasiliana: Kutoka 35
    - Kukabidhi kazi: Kutoka 36:1-3
    - Mafunzo: Kutoka 35:34
    - Kupanga: Kutoka 36-40
    - Kupanga: Kutoka 36-40
    - Bajeti: Kutoka 35; 36:5-7
    - Kufanya maamuzi: Kutoka 36:6-7
    - Kupitia: Kutoka 39:43
  - Kutathmini mpango: Kutoka 39:43; 40:33-35

SURA YA SITA

UKAMILIFU: KUTATHMINI MPANGO

MALENGO:

Baada ya kukamilika kwa sura hii utaweza:

- Bainisha "tathmini."
- Jadili kwa nini tathmini ni muhimu.
- Weka utaratibu wa tathmini.
- Tathmini mipango uliyotekeleza.
- Tambua sababu kwa nini mipango inashindwa.
- Tumia matokeo ya tathmini yako kuboresha mipango iliyopo na kupanga mipango mipyaa.

AYA MUHIMU:

Kwa maana kwa neema niliyopewa namwambia kila mtu aliyeko kwenu asinie makuu kupita inavyompasa kunia; bali awe na nia ya kiasi, kama Mungu alivyomgawia kila mtu kiasi cha imani. (Warumi 12:3)

UTANGULIZI

Katika Sura ya Nne ulijifunza kuweka malengo na kupanga kulingana na kusudi na mipango ya Mungu. Katika Sura ya Tano ulijifunza jinsi ya kutekeleza mipango. Somo hili linalezea jinsi ya kutathmini mipango ili kubaini kama ulifanikisha malengo yako au la.

TATHMINI

Unapotathimini kitu unakichunguza kwa makini na kuzingatia thamani yake. Tathmini ni mchakato wa kuchunguza mipango ili kujuwa thamani yake katika kufikia madhumuni ya huduma yako.

Malengo yanaeleza unachopanga kufanya. Tathmini huamua kama umetimiza malengo hayo. Hata Mungu alitathmini kazi yake. Katika Mwanzo 1, alichunguza vyote alivyoviumba na kutangaza, "Ni vyema."

UMUHIMU WA KUTATHMINI

Tathmini inakufanya uwajibike kwa Mungu, kwa wale unaowahudumia na unaowahudumia, na kwa nafsi yako mwenyewe.

Tangu mwanzo wa nyakati, Mungu amemwajibisha mwanadamu kwa kutimiza mipango Yake. Adamu na Hawa walikuwa na majukumu fulani katika bustani ambayo Mungu aliwajibisha. Biblia inaonyesha kwamba unapaswa "kufikiri kwa kiasi," kutathmini maisha na huduma yako mwenyewe.

Kwa maana kwa neema niliyopewa namwambia kila mtu aliyeko kwenu asinie makuu kupita inavyompasa kunia; bali awe na nia ya kiasi, kama Mungu alivyomgawia kila mtu kiasi cha imani. (Warumi 12:3)

Mtume Paulo alisema:

Ili mpate kuyakubali yaliyo mema; ili mpate kuwa na moyo safi, bila kosa, hata siku ya Kristo. (Wafilipi 1:10)

Ukweli wa kwamba unawajibika kwa Mungu kwa ajili ya huduma yako unaonyeshwa na mfano wa talanta katika Mathayo 25:14-30 . Biblia pia inafundisha kwamba una wajibu kwa wale unaowahudumia:

Lichungeni kundi la Mungu lililo kati yenu, na kulisimamia, si kwa kulazimishwa, bali kwa hiari; si kwa faida ya aibu, bali kwa nia;
Wala si kwa kuwa watawala juu ya urithi wa Mungu, bali kuwa vielelezo kwa kundi. (1 Petro 5:2-3)

Biblia pia inafundisha kwamba utawajibika kwa wale unaohudumu pamoja nao. Unafanya kazi pamoja kama mwili wa mwanadamu:

Na jicho haliwezi kuuambia mkono, Sina haja nawe; wala tena kichwa hakiwezi kuiambia miguu, Sina haja na ninyi. (1 Wakorintho 12:21)

Unaposimama mbele za Mungu siku ya hukumu, kazi yako itatathminiwa ili kubaini thamani yake:

Basi mtu ye yote akijenga juu ya msingi huo dhahabu, au fedha, au mawe ya thamani, au miti, au majani makavu;

Kazi ya kila mtu itadhihirishwa; kwa maana siku hiyo itaidhihirisha, kwa kuwa itafunuliwa kwa moto; na ule moto utaijaribu kazi ya kila mtu, ni ya namna gani. (1 Wakorintho 3:12-13)

Mungu ana mipango kamilifu, lakini anafanya kazi kupitia watu wasio wakamilifu ili kutimiza mipango yake. Kwa sababu wewe si mkamilifu, ni lazima uendelee kutathmini huduma yako. Tathmini ni muhimu kwa sababu inakusaidia kujua kama unatimiza ipasavyo mipango na kusudi la Mungu. Tathmini inakuruhusu kujifunza kutokana na mafanikio na kushindwa kwako, kurekebisha mipango iliyopo, na kufanya mipango mipyä. Ikiwa kweli unafanya kazi ya Mungu, basi inafaa kuifanya kwa ubora.

UTARATIBU WA KUTATHMINI

Ulipojifunza jinsi ya kuweka malengo uliyaandika kwa namna ambayo yanaweza kupimwa au kutathminiwa ili kuona kama umeyafikia. Pia ulijumuisha tarehe za kuangalia maendeleo ya mpango. Utaratibu wa tathmini ni njia ya kutathmini mipango yako.

Hapa kuna hatua za kuanzisha utaratibu wa tathmini:

1. Andika malengo ili yaweze kupimika na utaweza kusema kuwa umeyatimiza.
2. Weka tarehe za kuangalia maendeleo ya mpango.
3. Omba kabla ya kuanza kutathmini. Mwombe Mungu akuonyeshe udhaifu unaohitaji kurekebishiwa naakupe mwongozo katika mipango ya ziada ambayo unaweza kuhitaji kufanya.
4. Tathmini ili kuona kama mpango unaendelea kwa ratiba na kutimiza lengo lililokusudiwa.

Ikiwa ndivyo, endelea kama ulivyopanga awali.

Ikiwa sivyo, unaweza kuhitaji ...

-Rekebisha lengo: Andika upya sehemu zake au uondoe na uandike mpango mipyä. Kwa sababu hujui mpango kamili wa siku zijazo wa Mungu, lazima uwe wazi kubadilika.

Marekebisho ni sehemu ya mchakato wa kunyoosha imani wa kupanga.

-Fanya mabadiliko kwa watu wanaofanya kazi kwa lengo hili: Unaweza kuhitaji watu zaidi au wachache au kuchukua nafasi ya wale ambaو wamepoteza hamu.

-Badilisha tarehe ya kukamilika: Unaweza kuhitaji muda zaidi ili kukamilisha mpango kuliko ilivyofikiriwa awali. Huenda ukahitaji kuweka tarehe zaidi za tathmini ili kuangalia maendeleo yake.

-Badilisha mbinu: Lengo linaweza kuwa zuri, lakini mbinu zako za kulikamilisha zinaweza zisifanye kazi.

-Rekebisha bajeti: Ikiwa gharama ni tofauti na ilivyopangwa awali, utahitaji kurekebisha bajeti.

5. Unapomaliza mpango, utathmini ili kujibu maswali haya:

- Je, umefikia lengo? Umemaliza ulichoanza? Je, ulielekezwa na adui? Usifanye tathmini kwa msingi wa shughuli gani zilifanyika. Tathmini kwa msingi wa matokeo: Je, shughuli ambazo zilikuwa sehemu ya mpango zilifikia matokeo yaliyotarajiwa?

-Je, kweli ilichangia utimilifu wa kusudi lako kama ulivyofikiri?

- Ulishindwa wapi, kwanini, na vipi? Ni sababu gani za kushindwa? Kumbuka, usikatishwe tamaa na madhaifu yako bali yatumie kama fursa ya kufunuliwa kwa nguvu za Mungu.

- Ulifanikiwa wapi, kwa nini, na vipi? Sababu za mafanikio zilikuwa zipi?

-Ungeweza kufanya nini tofauti? Mbinu tofauti? Watu tofauti? Mpango tofauti?

-Je, watu waliohusika walitumika ipasavyo katika huduma? Je, kazi zao zililingana na karama zao za kiroho? Je, walifahamu kusudi na je, walitiwa moyo wa kukamilisha mpango huo?

-Je, unaweza kutumia mpango huu tena? Mwombe Bwana akuongoze katika uamuzi huu. Mipango mingine inaweza kutumika tena, lakini wakati fulani Mungu ana mpango mpya.

-Unaweza kujifunza nini kutokana na hili kitakachokusaidia katika kupanga mipango mipyä?

KWANINI MIPANGO HUSHINDWA

Mipango ya Mungu daima ni kamilifu, lakini kwa sababu Yeye hufanya kazi kuitia vyombo visivyo kamilifu [watu], mipango wakati fulani hushindwa.

Kwa mfano:

-Bustani ya Edeni ilikuwa ni mpango wa Mungu kwa mwanadamu. Lakini mwanadamu alishindwa.

-Mpango wa Mungu kwa Israeli ulikuwa kwamba wamshuhudie kwa mataifa ya makafiri, lakini walishindwa.

-Mpango wa Mungu kwa mfalme Sauli, Samsoni na wengine haukufaulu kwa sababu walikuwa vyombo vya kibinadamu visiviyokamilika.

Kushindwa siku zote ni kwa sababu ya kutokuwa tayari kwa mwanadamu kufanya kazi pamoja na Mungu.

Hapa kuna sababu za kawaida kwa nini mipango inashindwa:

1. Kutokuwa na Maono: Watu hawakuelewa kusudi au maono ambayo mpango ulikuwa sehemu yake.
2. Ukosefu wa Mafunzo: Watu hawakufunzwa kwa ajili ya kazi walizoombwu kufanya kama sehemu ya mpango. Siku zote Mungu huwatayarisha watu kwa ajili ya kazi wanayopaswa kufanya. Viongozi waige mfano huu.
3. Matumizi Isiyofaa ya Karama za Kiroho: Watu walikosea katika mpango. Kwa mfano, ulikuwa na mtu mwenye karama ya uinjilisti akijaribu kufanya kazi ya mchungaji.
4. Kutotaka Kulipa Bei: Watu na/au uongozi haungetoa maombi, muda, juhudhi, na pesa muhimu ili kutimiza mpango.
5. Ukosefu wa Maombi: Mpango ulifanywa bila mwongozo wa Bwana.
6. Mipango Isiyooleweka: Malengo hayakuelezwu ipasavyo.
7. Ukosefu wa Mawasiliano: Mpango haukuwasilishwa kwa uwazi kwa waliohusika.
8. Ukosefu wa Tathmini: Hakuna mtu aliyeangalia jinsi mambo yalivyokuwa, hivyo matatizo yalipotokea mpango huo ulisambaratika. Tarehe ya kukamilika ilifika na hakuna aliyekuwa tayari. Kwa sababu hakukuwa na tathmini, kulikuwa na kushindwa kushughulikia matatizo.
9. Hofu: Kukosolewa, kushindwa, au mwanadamu.
10. Shaka: Juu ya uwezo wa Mungu kufanya kazi kupitia wewe.
11. Kuahirisha mambo: Hii inamaanisha kuchelewesha mambo, kungoja wakati mzuri zaidi, kupata nafasi nzuri zaidi, kuahirisha mambo hadi siku nyingine, nk.
12. Kutoa Udhuru: Kuhalalisha kushindwa badala ya kurekebisha.

13. Uvivu: Ambayo ni uvivu, kutokuwa na wasiwasi, kazi ya kizembe.
14. Ubinafsi: Ni lazima ujitoe ili kufikia malengo. Huwezi kuwa mchoyo au mbinafsi. Lazima uwe na roho ya ukarimu, ya kutoa.
15. Ukosefu wa Umoja: Watu walifanya “mambo yao wenyewe” badala ya kufanya kazi pamoja kwa ajili ya mpango na kusudi la Mungu.
16. Kutotii: Watu hawakuwatii wenyeye mamlaka.
17. Kushindwa Kufanya Marekebisho ya Mipango: Mpango haukurekebishwa na watu wasingebadilika inavyohitajika. Kwa sababu tu jambo fulani limefanywa hivyo hapo zamani haimaanishi kuwa linafanya kazi kwa sasa katika mpango wa Mungu.
18. Kushindwa Kujifunza Kutokana na Uzoefu: Makosa hurudiwa usipotathmini na kujifunza kutokana na uzoefu.
19. Kutozingatia kwa undani: Mpango mara nyingi unahusisha mambo mengi. Ikiwa haya hayataratibiwa vizuri, mpango utashindwa.
20. Kukataa Kutoa Huduma ya Unyenyekevu: Umeitwa kuwatumikia wengine. Unaposahau hili na kujivunia, mipango hushindwa.
21. Matatizo ya Mtazamo kuelekea Upangaji: Haya yanaonekana katika maoni yafuatayo:
  - "Siku zote tumefanya hivyo."
  - "Hatupendi kupanga."
  - "Kupanga sio Kimaandiko."
  - "Hii imefanya kazi sawa kwa miaka 40 iliyopita."
  - "Kupanga sio kiroho."
  - "Tunasonga mbele kwa imani; hatuhitaji kupanga."
  - "Hatuna muda wa kupanga."
  - "Sioni kwa nini tunapaswa kubadilika baada ya muda huu wote."
22. Ukosefu wa Uongozi Bora: Kutekeleza mpango.
23. Ukosefu wa Fedha.
24. Ukosefu wa Wafanyakazi: Kutimiza mpango.
25. Kushindwa Kuwa Mkweli Katika Tathmini.
26. Shambulio la Kiroho la Adui! Shetani atajaribu kutatiza kusudi lako. (Ona Ezra 4:1-5).
27. Kunung'unika: Kila unapoanza mpango au kazi ya Mungu, inapitia hatua fulani zinazotabirika.

Kwa mfano, katika Kanisa la kwanza:

- Matendo 1: Mungu alichagua watu fulani.
- Matendo 2: Aliwapa watu hao huduma.
- Matendo 3: Kulikuwa na kuzidisha.
- Matendo 4: Vuguvugu linalojulikana kama kanisa liliibuka.
- Matendo 5: Manung'uniko yakainuka kutoka kwa watu.

Mfano huo unapatikana katika kitabu cha Nehemia:

- Nehemia 1: Mungu alichagua mtu.
- Nehemia 1-2: Alimpa mtu huduma.
- Nehemia 2-3: Nguvu kazi iliongezeka.
- Nehemia 2-4: Mpango ulianzishwa.
- Nehemia 5: Manung'uniko yakainuka kutoka kwa watu.

Huduma na mipango inapofikia hatua ya manung'uniko, ni lazima tatizo lishughulikiwe au mpango huo unaweza kuathirika pakubwa. Nehemia alishughulikia manung'uniko kwa maombi na mpangilio bora (Nehemia 5).

Mitume walishughulikia manung'uniko kwa maombi na mpangilio bora (Mdo. 6).

Manung'uniko ya Waisraeli hayakutatuliwa kabisa. Kwa sababu hii, mpango wa Mungu ulicheleweshwa hadi kizazi kipyta kilipoinuliwa.

KUTUMIA MATOKEO YA TATHMINI

Unatumia kile unachojifunza kwa kutathmini kwa njia kadhaa:

1. Tathmini inaonyesha udhaifu katika malengo. Unarekebisha na kuboresha mipango iliyopo ili kurekebisha udhaifu huu.
2. Unapanga mipango mipyta kadri ya zamani inavyokamilika.
3. Unajifunza kutokana na mafanikio yako. Unaweza kuelekezwa na Mungu kurudia mpango uliofanikiwa.

4. Unajifunza kutokana na makosa yako. Unagundua kwanini umeshindwa na panga mipango ya kuboresha ili usirudie makosa yale yale.

MZUNGUKO UNAOENDELEA

Kupanga ni mzunguko unaoendelea. Unapanga mipango, kutekeleza, kutathmini, na kisha kupanga mipango zaidi.

Iwapo utakuwa na ufanisi katika huduma, utaendelea na mzunguko huu hadi kusudi lako litimie na ukamilishe kazi yako ya maisha.

KUJIPIMA

1. Andika Mstari Muhimu kutoka kwa kumbukumbu.

---

2. Bainisha "tathmini."

---

3. Kwa nini tathmini ni muhimu?

---

4. Jadili hatua za kuanzisha utaratibu wa tathmini.

---

5. Orodhesha angalau sababu tano za kawaida kwa nini mipango inashindwa.

---

6. Tambua njia nne unazoweza kutumia matokeo ya tathmini.

---

7. Tathmini baadhi ya mipango ulioitekeleza. Tumia matokeo ya tathmini yako kuboresha mipango iliyopo na kupanga mipango mipyä.

(Majibu ya majaribio yametolewa mwishoni mwa sura ya mwisho katika mwongozo huu.)

KWA MAFUNZO ZAIDI

1. Soma Yohana 17. Katika maombi haya, Yesu anatathmini huduma yake mwenyewe hapa duniani.
2. Katika Agano la Kale, mtu aliyeitwa Nehemia alikuwa na kusudi alilopewa na Mungu la kujenga upya kuta za Yerusalem. Alifanya uchambuzi wa mazingira, kuweka malengo, na kutekeleza mpango huo. Alipoendelea, alitathmini maendeleo na kukabiliana na matatizo kama vile ukosefu wa umoja, kupoteza nguvu na maono, na mashambulizi ya adui. Jaribio la kweli la uongozi wa kiroho ni kama unaleta matokeo katika kutimiza lengo lake. Katika kisa cha Nehemia, rekodi inasimama: “Basi ukuta ukamalizika” (Nehemia 6:15).
3. Uchunguzi wa Mfalme Hezekia unaonyesha usimamizi kwa malengo. Inajumuisha uchambuzi wa mazingira, kupanga, kutekeleza mipango, na tathmini. Kwanza soma hadithi ya Hezekia katika II Wafalme 16-20 na II Mambo ya Nyakati 28-32.

Mazingira:

Hezekia alitokana na mfalme mwovu aliyeitwa Ahagi. Falme za Yuda na Israeli ziligawanyika na kushindana. Yuda lilikuwa dogo zaidi kati ya makabila kumi na mawili lakini lilikuwa uongozi wa kiroho wa makabila yote kumi na mawili. Makabila mengine kumi na moja yalikuwa yamekubali dini za mataifa ya kipagani yaliyowazunguka. Hezekia alikuwa mfalme wa Yuda. Adui mkuu wa Yuda, Ashuru, ndiye aliye kuwa serikali kuu ya ulimwengu wakati huo na walikuwa wapagani waliohusika katika ibada ya roho waovu.

Nguvu za Hezekia:

1. Jasiri na mwaminifu mbele za Mungu na wanadamu.
2. Mtu aliye chini ya mamlaka na mamlaka.
3. Mwenye huruma.
4. Aliamini na alijua jinsi ya kuomba.
5. Alishika neno lake.
6. Kuweka thamani kubwa juu ya utakatifu wa kibinagsi.

Udhaifu wa Hezekia:

1. Kuzungukwa na kuzidiwa na adui.
2. Chini ya kiburi.
3. Mwenye tamaa ya kisiasa.

Kusudi la Hezekia: Kuunganisha Israeli kama taifa moja chini ya Mungu mmoja wa kweli.

Malengo Yake:

1. Tengeneza hekalu.
2. Kurudisha utawala wa kimungu.
3. Kurudisha utumishi katika nyumba ya Bwana.
4. Rudisha Pasaka.
5. Jenga mfumo wa maji kwa mji wa Yerusalem.
6. Shinda ngome za Shetani ili kurudisha ardhi ambayo ilitolewa hapo awali na Mungu kwa Israeli.

Mpango wake:

Huu hapa ni mpango alioutekeleza ili kutimiza malengo:

1. Alipanga makuhani na Walawi kutengeneza Hekalu na kulisafisha.
2. Aliweka kielelezo cha kimungu kwa watawala kwa kufuata yote aliyofanya Mfalme Daudi hapo awali.
3. Aliwatia moyo Walawi na wafanyakazi wengine wakati wa kujenga upya hekalu.
4. Ailiita Pasaka ya kwanza katika miaka 260.
5. Aliwaita waaminifu kote Israeli kuhudhuria Pasaka.
6. Alitoa mahitaji kutoka kwa meza yake mwenyewe.
7. Aliomba msamaha kwa watu wa Mungu.
8. Alilihimiza jeshi kwa uwezo wa Roho Mtakatifu na kwa kuhubiri Neno la Mungu.
9. Alitumia utajiri wa ghala la kifalme kufadhili ujenzi wa mfumo wa maji huko Yerusalem.

Tathmini:

Hezekia alitimiza malengo yake. Alikuwa na hekima ya kunyenyeka mbele za Bwana na kutubu kwa ajili ya kiburi chake na tamaa yake ya kisiasa. Alitubu kutoka kwa mashirikiano ya siri na maadui wa Mungu, ingawa matendo yake ya dhambi yalileta laana kwa vizazi vijavyo (2 Wafalme 20:16-18). Kwa ujumla, Hezekia alipata sifa ya kuwa mmoja wa wafalme watatu wakuu wa Israeli.

VIAMBATISHO

UTANGULIZI

Nyongeza hii inatoa nyenzo za ziada kukusaidia katika kutumia "*Usimamizi Kwa Malengo*" katika huduma.

Kama ulivyojifunza katika kozi hii, mfano mkuu wa shirika ni mwili wa mwanadamu. Mungu aliitumia kueleza huduma ya Mwili wake wa kidunia—Kanisa—ambalo Yesu ndiye Kichwa chake. Katika mwili wa asili, mifupa lazima iendelezwe ili kusaidia kuzidisha kwa seli. Ndivyo ilivyo katika ulimwengu wa kiroho. Mwili wa Kristo unapoongezeka, muundo wa kutegemeza ukuaji huo ni muhimu.

Kwa sababu Kanisa ni chombo ambacho Mungu anachotumia sasa kufanya kazi katika ulimwengu huu kueneza Injili ya Ufalme, nyenzo katika Nyongeza hii zinalenga shirika la Kanisa. Inatoa muundo msingi ili kukusaidia kupanga rasilimali za kiroho zinazotokana na kuzidisha.

Huhitaji kutumia kila kitu katika Kiambatisho hiki. Unaweza kurekebisha nyenzo hizi kulingana na ukubwa na eneo la kanisa lako. Makanisa madogo hayahitaji mpangilio mwangi kama makanisa makubwa. Kanisa katika kijiji cha mbali halihitaji shirika kama lililo katika jiji kubwa.

Kumbuka ulichojifunza katika kozi hii: Acha shirika litokee kwa sababu ya kuhitaji. Usiruhusu kuwekea mipaka au kudhibiti huduma na usipange muundo wako baada ya wengine. Utaratibu mzuri hautakufanya ufanikiwe. Ni upako na baraka za Mungu juu ya kazi inayofanya hivi. Lakini tengenezo litakusaidia kutumia vitu ambavyo Mungu anakupa ili kunufaisha Ufalme wa Mungu.

Unaweza pia kutaka kupata kozi zifuatazo zinazotolewa na Taasisi ya Kimataifa ya Harvestime ambayo itakusaidia katika Kanisa mahalia:

-Moduli ya Kuona: Moduli hii ina kozi moja, "*Mkakati wa Mavuno ya Kiroho*," ambayo itakusaidia kukuza maono ya kiroho katika kutaniko.

-Moduli ya Unaibu: Moduli hii ina kozi saba ambazo zitakusaidia kuwafanya wanafunzi waongofu wapya. Kozi hizo ni pamoja na "*Misingi ya Imani*," "*Kuishi kwa Ufalme*," "*Mbinu za Kiroho: Mwongozo wa Vita vya Kiroho*," "*Huduma ya Roho Mtakatifu*," "*Kujua Sauti ya Mungu*," "*Njia za Ubunifu za Kusoma Biblia*," na "*Biblia ya Msingi. Utafiti*."

-Moduli ya Kuzidisha: Kozi tatu katika somo hili zitakusaidia kuzidisha kwa kukuza mtazamo wa ulimwengu wa Biblia, kufundisha, kuhubiri, na kutumia kanuni za nguvu za Kimaandiko. Pia utajifunza kanuni za ukuaji wa kanisa na jinsi ya kupanua ili kupanda makanisa mapya. Kozi nne katika sehemu hii ni "*Mtazamo wa Ulimwengu wa Biblia*," "*Mbinu za Kufundisha*," "*Mbinu za Kuzidisha*," na "*Kanuni za Nguvu*."

-Moduli ya Kupanga: Moduli hii, ambayo kozi hii, "*Usimamizi Kwa Malengo*," ni sehemu, itakusaidia kupanga nguvu ya kiroho ambayo umeizidisha. Moduli inakufundisha jinsi ya kuongoza, kuchagua na kufunza viongozi, kuchambua mazingira, kupanga, kutekeleza mipango, na kutathmini kazi ya huduma. Kozi nyingine mbili katika moduli hii ni, "*Kanuni za Usimamizi wa Biblia*" na "*Uchambuzi wa Mazingira*."

-Moduli ya Kuhamasisha: Moduli hii ina kozi moja, "*Mbinu za Uhamasishaji*," ambayo itakusaidia kuhamasisha mkutano mzima kwa ajili ya kazi ya huduma.

-Moduli ya Uinjilisti: Moduli hii ambayo ina kozi moja yenye kichwa "*Uinjilisti Kama Chachu*," inatoa funguo za Kimaandiko za uinjilisti mzuri. Pia inasisitiza jukumu la uponyaji na ukombozi katika uinjilisti na upandaji kanisa kama matokeo ya asili ya uinjilishaji.

NYONGEZA YA KWANZA

TAARIFA YA MAFUNDISHO

Ulijifunza katika kozini hii kwamba Taarifa ya Mafundisho si sawa na Taarifa ya Kusudi. Taarifa ya Kusudi inaeleza kwa nini huduma mahususi ipo. Taarifa ya Mafundisho ni taarifa ya imani inayoeleza kile ambacho kanisa linaamini. Inawafafanulia wengine msimamo wako wa kimafundisho na kutoa kiwango cha imani ambacho kwayo unaweza kutathmini maudhui ya mafundisho yako, mahubiri, na huduma. Hapa kuna mfano wa kufuata:

MTANDAO WA KIMATAIFA WA HARVESTIME

Taarifa ya Kimafundisho

Madhumuni na malengo ya Mtandao wa Kimataifa wa Harvestime huzingatia kanuni za kiroho za mavuno zilizofunuliwa katika Neno la Mungu. Nafasi ya Kimafundisho ya shirika pia imejikita kwenye ono hili kuu:

NENO LA MUNGU

Mbegu

Mbegu ni Neno la Mungu... (Luka 8:11)

Maandiko ya Agano la Kale na Agano Jipya ni Neno la kweli la Mungu, msingi wa imani ya Kikristo, ufahamu, maisha na huduma. Maandiko hayana makosa na hayapaswi kuongezwa, kuondolewa, au kubadilishwa na mapokeo au ufunuo unaodhaniwa:

Milele, Ee Bwana, Neno lako limekaa Mbinguni. (Zaburi 119:89)

MUNGU WA UTATU

Bwana wa Mavuno

Basi ninyi mwombeni Bwana wa Mavuno... (Mathayo 9:38)

Ungu unajumuisha Mungu Baba, Mungu Mwana Yesu Kristo, na Mungu Roho Mtakatifu:

Kwa maana wako watatu washuhudiao mbinguni, Baba, na Neno, na Roho Mtakatifu, na watatu hawa ni umoja. (1 Yohana 5:8)

MUNGU BABA:

Kuna Mungu mmoja tu, asiye na kikomo, wa milele na mkamilifu, Muumba wa Mbingu na nchi.

Maana Bwana, aliyeziumba mbingu, asema hivi; Mungu mwenyewe aliyeiumba dunia na kuifanya; Yeye ndiye aliyeithibitisha, hakuiumba bure; Aliiumba ili ikaliwe na watu; Mimi ndimi Bwana, wala hapana mwininge. (Isaya 45:18)

MUNGU MWANA, YESU KRISTO:

Yesu Kristo alichukuliwa mimba kwa njia isiyo ya kawaida kwa Roho Mtakatifu na kuzaliwa na bikira Mariamu. Alikuwa dhabihu kamilifu kwa ajili ya dhambi ya wanadamu wote kupitia kifo chake na kumwaga damu yake. Alifufuka kutoka kwa wafu katika mwili wake uliotukuzwa, akawatokea wengi, akapaa Mbinguni, na atarudi duniani kwa nguvu na utukufu. Sasa ye ye ni Kichwa cha Mwili Wake, Kanisa, mshindi juu ya nguvu zote za giza, na yuko mkono wa kuume wa Mungu akifanya maombezi kwa waumini:

Kwa hiyo tena Mungu alimwadhimisha mno, akamkirimia Jina lile lipitalo kila jina; ili kwa jina la Yesu kila goti lipigwe, la vitu vya mbinguni, na vya duniani, na vya chini ya nchi; na kila ulimi ukiri ya kuwa Yesu Kristo ni Bwana, kwa utukufu wa Mungu Baba. (Wafilipi 2:9-11)

MUNGU ROHO MTAKATIFU:

Roho Mtakatifu aliongoza Neno la Mungu, akamtia mafuta Yesu Kristo kwa ajili ya huduma Yake, akalijaza Kanisa na nguvu za Kipentekoste, na ataigeuza miili ya waaminio kufa katika utukufu wa ufufuo.

Roho Mtakatifu anauhukumu ulimwengu kuhusu dhambi, haki na hukumu, anaunganisha mwanadamu kwa Yesu Kristo katika imani, analeta kuzaliwa upya, na kukaa ndani ya mwamini.

Ubatizo wa Roho Mtakatifu unapatikana kwa wote wanaomwamini Yesu Kristo na utathibitishwa na uwezo wa kuwa shahidi wenye nguvu wa Bwana wetu aliyefufuliwa pamoja na ishara inayothibitisha ya Matendo 2:4 :

Lakini mtapokea nguvu, akiisha kuwajilia juu yenu Roho Mtakatifu; nanyi mtakuwa mashahidi wangu katika Yerusalem, na katika Uyahudi wote, na Samaria, na hata mwisho wa nchi. (Matendo 1:8)

Karama za Roho zinapatikana kwa mwamini kupitia huduma ya Roho Mtakatifu, ambaye humkabidhi kila mtu kama atakavyo:

Lakini hizi zote huzitenda Roho huyo mmoja, ye ye yule, akimgawia kila mtu peke yake kama apendavyo ye ye. (1 Wakorintho 12:11)

Roho Mtakatifu pia huwezesha tunda la Roho, akimwezesha mwamini kukua katika utakaso:

*Lakini tunda la Roho ni upendo, furaha, amani, uvumilivu, utu wema, fadhili, uaminifu, upole, kiasi...
(Wagalatia 5:22-23)*

MWANADAMU

Mpanzi

Tazama, mpanzi alitoka kwenda kupanda. (Marko 4:3)

Mwanadamu aliumbwaa na Mungu kwa sura na mfano wa Mungu. Kupitia dhambi ya asili ya Adamu na Hawa, watu wote wakawa wenye dhambi katika asili. Mwanadamu hana uwezo kabisa wa kumrudia Mungu ndani yake mwenyewe, na amepotea bila tumaini mbali na wokovu wa Yesu Kristo:

Ndivyo ilivyoadikwa, Mtu wa kwanza, Adamu, akawa nafsi hai; Adamu wa mwisho alifanyika roho yenye kuhuisha. Lakini si ule mwili wa kiroho, bali ule wa asili; na baadaye yale ya kiroho. Mtu wa kwanza atoka katika nchi, ni wa udongo; mtu wa pili ni Bwana kutoka mbinguni. (1 Wakorintho 15:45-47)

WOKOVU

Mavuno

Bali aliyepondwa penye udongo mzuri, ndiye alisikiaye Neno, na anailewa; ambayo nayo huzaa matunda... (Mathayo 13:23)

Wokovu ni zawadi ya Mungu kupitia neema na imani katika Yesu Kristo. Hakuna jina isipokuwa lile la Yesu Kristo ambalo wanadamu wanaweza kuokolewa kwalo.

Kwa kugeuka kutoka kwa dhambi, kuzaa matunda ya toba, na kumwamini Kristo na kifo chake kwa ajili ya dhambi za wote, mtu anazaliwa mara ya pili kwa uzima wa milele kwa Roho Mtakatifu.

Kupitia tendo hili la ukombozi huja msamaha wa dhambi, ukombozi kutoka kwa utumwa wa ulimwengu, na uhuru katika Roho wa Mungu.

Kwa maana ni kwa neema ya bure (neema ya Mungu isiyostahiliwa) kwamba unaokolewa (ukombolewa kutoka kwa hukumu na kufanya washirika wa wokovu wa Kristo) kupitia imani (yako). Na huu (wokovu) haukutokana na nafsi zenu, wala si kwa juhud yenu wenyewe, bali ni kipawa cha Mungu; Si kwa sababu ya matendo (si ya utimilifu wa matakwa ya Sheria), mtu awaye yote asije akajisifu.--Si matokeo ya yale ambayo mtu ye yote anaweza kufanya, hivyo hakuna mtu awezaye kujivunia hilo au kujipatia utukufu. (Waefeso 2:8-9) Tafsiri ya Amplified Bible

KANISA

Wafanya kazi

Basi mwombeni Bwana wa mavuno apeleke watenda kazi katika mavuno yake. (Mathayo 9:38)

Kanisa ni Mwili na Bibi-arusi wa Kristo. Utume mkuu wa Kanisa ni kufundisha mataifa yote na kufanya wanafunzi, kupeleka Injili ya Ufalme kwa watu wote na mataifa kwa ishara za uthibitisho:

Akawaambia, Enendeni ulimwenguni mwote, mkahubiri na kutangaza habari njema (Injili) kwa kila kiumbe (ya jamii yote ya wanadamu). Anayeamin-- (yaani,) ambaye anashikamana na kutumainia na kutegemea Injili na Yule Ambaye inamweka--na kubatizwa ataokolewa (kutoka kwenye adhabu ya kifo cha milele); lakini asiyeamini—asiyeshikamana na kuitumainia na kuitegemea Injili na Yule Ambaye inamtangaza-atahukumiwa. Na ishara hizi zitafuatana na hao waaminio: kwa jina langu watatoa pepo; watasema kwa lugha mpya; watashika nyoka, na (hata) wakinywa kitu cha kufisha, hakitawadhuru; wataweka mikono yao juu ya wagonjwa, nao watapata afya. (Marko 16:15-18) The Amplified Bible

UKAMILIFU

Mavuno ya Mwisho

*Tia mundu wako, ukavune, kwa maana wakati umefika wa kuvuna;
maana mavuno ya nchi yameiva. (Ufunuo 14:15)*

Utimilifu [mwisho] wa mambo yote unajumuisha kurudi kwa kuonekana na kwa utukufu kwa Yesu Kristo, ufufuo wa wafu, na kutafsiriwa kwa wale walio hai katika Kristo kwa hukumu ya wenye haki na wasio haki. Shetani pamoja na majeshi yake na watu wote nje ya Kristo watatengwa na uwepo wa Mungu ili kustahimili adhabu ya milele wakati waliokombolewa watakuwa mbele za Mungu milele.

Lakini, ndugu, sipendi mkose kufahamu habari zao waliolala mauti, ili msihuzunike kama wengine wasio na matumaini. Kwa maana ikiwa tunaamini kwamba Yesu alikufa akafufuka, vivyo hivyo na hao waliolala katika Yesu Mungu atawaleta pamoja naye. Kwa maana tunawaambia haya kwa neno la Bwana, kwamba sisi tulio hai, tutakaosalia hata wakati wa kuja kwake Bwana, hatutawatangulia wao wamelala mauti. Kwa maana Bwana mwenyewe atashuka kutoka mbinguni pamoja na mwaliko, na sauti ya malaika mkuu, na parapanda ya Mungu: nao waliokufa katika Kristo watafufuliwa kwanza; Kisha sisi tulio hai, tuliosalia, tutanyakuliwa pamoja nao katika mawingu, ili tumlaki Bwana hewani... (2 Wathesalonike 4:13-17).

Nikawaona wafu, wadogo kwa wakubwa, wamesimama mbele za Mungu; na vitabu vikafunguliwa, na kitabu kingine kikafunguliwa, ambacho ni cha uzima; na hao wafu wakahukumiwa katika mambo hayo yaliyoandikwa katika vile vitabu, sawasawa na matendo yao. (Ufunuo 20:12)

NYONGEZA YA PILI

TAARIFA YA KUSUDI

Katika kozi hii ulijifunza jinsi ya kuandika Taarifa ya Kusudi. Taarifa ya Madhumuni ya Mtandao wa Kimataifa wa Mavuno ilitolewa katika Sura ya Tatu kama mfano. Hapa kuna mifano mingine ya kukagua. Taarifa hizi zilizoandikwa na makanisa mbalimbali zinaleza kusudi lao la kipekee katika mpango wa Mungu.

KITUO CHA KIKRISTO CHA SAN FRANCISCO: TAARIFA YA KUSUDI

Madhumuni ya San Francisco Christian Center ni kumtukuza Mungu na...

1. Kuwasilisha ukweli wa kimungu kupitia kutangaza hadharani.
2. Kufunza jumuiya ya waumini wanaolewa Maandiko; ambaye ukomavu wake wa kiroho unaakisiwa na maisha na tabia ya Kristo; na ambao wamejitelea katika uinjilisti.
3. Kuwatia moyo na kuwatia moyo wanaume na wanawake kugundua, kukuza, na kutumia karama zao kwa ajili ya huduma ya Ufalme wa Mungu.
4. Kuwainjilisha wasioongoka kwa maarifa ya kuokoa ya Yesu Kristo (ndani na nje ya nchi).
5. Kumtumikia mwanadamu kwa kutoa mahitaji ya kimwili, kijamii na kiakili.

USHIRIKA WA WAKRISTO WA MTAALI: TAARIFA YA KUSUDI

Ushirika wa Kikristo wa Mitaa unakusudia kuwa kielelezo cha mwili wa Kristo (Kanisa).

Tunataka kunyenyeka kwa Bwana Yesu Kristo katika mambo yote, kwa kufuata utaratibu wa kanisa la Agano Jipya, na kuwekwa wakfu, kwa uwezo wa Roho Mtakatifu:

1. Kuwainjilisha wasioongoka kwenye imani yenyewe kuokoa katika Yesu Kristo.
2. Kuitumia Injili ya Yesu Kristo ya uponyaji kwa kila aina ya dhambi za kijamii na za kibinafsi, magonjwa, na matatizo.
3. Kuzaa tena maisha na tabia ya Kristo mfufuka.
4. Kuwafanya washiriki kuwa na utimilifu na ukomavu ndani yao.

5. Kukuza viongozi wa kiroho wanaoweza kujizidisha na kukidhi mahitaji ya wengine.
6. Kuabudu na kumtukuza Mungu katika uhuru wa Roho Mtakatifu kupitia ibada ya hadhara na ya faragha.
7. Kupata uzoefu na kuonyesha upendo kati ya Mungu na mwanadamu, na mwanadamu na mwanadamu.
8. Kukuza umoja na maelewano katika Mwili.
9. Kugundua, kulea, na kuagiza watu ambao Roho Mtakatifu amewaita kuhudumu.

KANISA LA FIRST FOURSQUARE: TAARIFA YA KUSUDI

Kusudi la Kanisa la First Foursquare ni kuinua watu wa imani ili kuachilia duniani utukufu wa Ufalme wa Mungu kwa kuwa kielelezo cha huduma ya Yesu Kristo.

Tutategemea nguvu za Roho Mtakatifu na kutumia kila nyenzo kupitia huduma inayomlenga Kristo inayolenga:

Ibada

1. Kuinua watu wa kumwabudu Mungu aliye hai, kumtukuza Mwanawe, Yesu Kristo, na kumheshimu Roho Mtakatifu.

Neno

2. Kuhubiri na kufundisha Neno la Mungu kwa ufanisi na kutengeneza mazingira ambamo neema ya Mungu inaweza kupatikana.

Mafunzo kwa Huduma

3. Kufundisha watu wanaotambua miito yao binafsi na ya ushirika katika Kristo. Ili kuwasaidia kugundua, kukuza, na kujitolea uwezo wao wa huduma.

Maombi Na Kufunga

4. Kudumisha nidhamu katika maombi na kufunga katika maisha ya mtu binafsi na ya ushirika ambayo yanaendana na Neno la Mungu. Kuombea kupindua mamlaka yote ya Kuzimu ambayo yanatawala mambo yoyote ya wanadamu...binafsi, ndani, kitaifa au kimataifa.

Uinjilisti Na Uhubiri

5. Kuwahamasisha waamini kuwapenda wanadamu na kujitolea kwa Utume Mkuu; kuandaa kila kikundi cha umri ili kushiriki vyema Neno la Mungu na ushuhuda wao binafsi; kuwekeza muda, talanta na nyenzo ili kukidhi mahitaji ya binadamu katika jamii.

Umoja wa Waumini

6. Kufanya kazi ndani ya ushirika wa kimataifa wa waumini katika Kristo Yesu.

Fedha

7. Kuwatia moyo waumini kuwa mawakili waaminifu na kutumia kila rasilimali tuliyopewa na Mungu kuendeleza makusudi yetu.

NYONGEZA YA TATU

MPANGILIO WA KAWAIDA

Sehemu hii ina taarifa kuhusu shirika la jumla la kanisa:

HATI ZA KISHERIA:

Kanisa sio biashara. Ni huduma. Lakini kwa sababu ya kanuni za serikali, makanisa lazima yafanye mambo kwa njia ya kibiashara.

Unapoanzisha kanisa jipya, tafuta kile kinachotakiwa kisheria na serikali katika eneo lako. Hii itatofautiana kutoka taifa hadi taifa na hata katika majimbo, majimbo, kaunti au miji tofauti ndani ya taifa. Mataifa mengine hayana mahitaji. Mataifa mengine yana kanuni kali.

1. Je, inahitajika kusajili kanisa na serikali?
2. Je, unahitaji vibali vya serikali au kibali ili kufanya kazi kama kanisa?
3. Je, kuna kanuni zinazoweka kikomo ambapo unaweza kuendesha mikutano ya kanisa?
4. Je, unahitaji kujaza fomu za maombi ili kanisa lisilipe kodi kwenye mali yake?
5. Je, unatakiwa kuandikisha ripoti ya mwaka kwa serikali?
6. Je, unahitaji Katiba iliyoandikwa au Sheria Ndogo za kanisa? (Ikiwa ni hivyo, serikali au dhehebu lako litakuambia ni nini lazima kijumuishwe katika haya).

Kadiri inavyowezekana, timiza mahitaji yote ya serikali. Lakini ikiwa serikali inakataza uinjilisti au makanisa, huwezi kuruhusu hili likuzuie. Huenda ukahitaji kufanya kazi "chini ya ardhi" bila idhini. (Ona Matendo 4:16-20; 5:29).

MAHITAJI YA UANACHAMA:

Mtu anapozaliwa mara ya pili kweli, anakuwa sehemu ya Kanisa ambalo ni Mwili wa Kristo ulimwenguni kote.

Lakini baadhi ya makundi ya waumini huchagua kuwa na mahitaji rasmi ya uanachama kwa kanisa la mtaa. Huu ni uamuzi ambao utalazimika kufanya. Je, Kanisa litakuwa:

1. Ushirika, ambapo waamini wote wa kweli waliozaliwa mara ya pili ni sehemu: Hakuna maombi rasmi ya uanachama.

AU ITAKUWA...

2. Kuwa na uanachama rasmi: Pale ambapo waumini wanapaswa kutuma maombi ya uanachama katika kikundi cha wenyeji.

Makanisa ambayo yameweka mahitaji ya uanachama yamejumuisha baadhi au mahitaji yote yafuatayo:

- Uzoefu wa kuzaliwa mara ya pili.
- Ubatizo wa maji.
- Ubatizo katika Roho Mtakatifu.
- Makubaliano na Taarifa ya Mafundisho na Taarifa ya Madhumuni ya kanisa la mtaa.
- Ahadi ya kusaidia kanisa la mtaa kwa mahudhurio, talanta, zaka, na matoleo.

BAJETI:

Katika kozi hii ulijifunza jinsi ya kutengeneza bajeti kwa kila mpango unaofanya. Mbali na bajeti za mipango ya mtu binafsi, utahitaji bajeti ya jumla kuendesha kanisa.

Unapoanzisha kanisa kwa mara ya kwanza, vitu utakavyohitaji pesa kwanza vinaweza kujumuisha vifuatavyo:

- Msaada kwa mchungaji.
- Kukodisha kwa jengo la kanisa.
- Huduma (mwanga, joto, maji, inapohitajika).
- Nyenzo za elimu (Biblia, nyimbo, nyenzo za mafunzo).
- Vifaa (vyombo vya muziki, mimbari, viti, nk)

Kanisa linapokua, unaweza kuwa na mahitaji mengine. (Angalia vitu vilivyoorodheshwa kwenye ripoti ya fedha inayofuata).

Ni wazo zuri kuwajulisha washiriki wa kanisa jinsi pesa zinavyotumika. Katika ukurasa ufuatao ni mfano wa ripoti rahisi ya fedha ambayo unaweza kutumia kuandaa ripoti ya kila mwezi:

Jina la Kanisa au Shirika

Ripoti ya Fedha

Mwezi_____ Mwaka_____

Imetayarishwa na:_____

(saini ya mtu anayetayarisha ripoti)

Salio la Kuanzia: \$_____ (Orodhesha kiasi cha pesa ulichokuwa nacho mwanzo wa mwezi).

Risiti:

(Orodhesha kiasi kwa kila njia ambayo fedha zilikusanywa).

1. \$_____ Matoleo

2. \$_____ Uuzaji wa vitabu na kanda

3. \$_____ Matukio ya kuchangisha fedha

4. \$_____ Nyingine

\$_____ Jumla ya Kiasi Kilichopokelewa (ongeza mistari 1-4).

Ukurasa wa Pili wa Ripoti ya Fedha:

Gharama:

(Orodhesha jumla ya kila njia ambayo fedha zilitumika. Hapa kuna baadhi ya sehemu ambazo unaweza kuhitaji kutumia pesa).

1. \$_____ Vifaa vya Ofisi
2. \$_____ Kusafisha, vifaa vya usafi
3. \$_____ Nyenzo za mtaala (Vijitabu, Biblia, kozi za mafunzo)
4. \$_____ Nyenzo za Sauti-Visual (kanda, filamu, muziki, n.k.)
5. \$_____ Misheni
6. \$_____ Mishahara
7. \$_____ Kodi
8. \$_____ Huduma
9. \$_____ gharama za Posta
10. \$_____ Malipo ya mkopo
11. \$_____ Toleo maalum kwa wazungumzaji waalikwa
12. \$_____ Utangazaji
13. \$_____ Bima ya mali ya kanisa
14. \$_____ Uchapishaji
15. \$_____ Nyingine

\$_____ Jumla ya Kiasi Kilichotumika (ongeza mistari 1-15).

Salio Lililosalia: \$_____

Hapa kuna jinsi ya kuhesabu salio iliyobaki ya fedha:

1. Andika usawa wa mwanzo.
2. Ongeza jumla ya risiti kwake.
3. Kutoka kwa jumla hii, toa jumla ya kiasi kilichotumiwa.
4. Hii inatoa salio la fedha iliyobaki.

KUENDESHA MIKUTANO:

Huduma yenyewe ufanisi inahusisha aina nyingi tofauti za mikutano ya kuandaa, kupanga, kutatua matatizo, na kutathmini. Hakuna njia ambayo tunaweza kujadili kila aina ya mkutano unaohitaji kufanya, lakini hapa kuna miongozo ya jumla ya aina yoyote ya mkutano wa kupanga au wa biashara:

1. Kuwa na kusudi hususa la mkutano: Kwa nini ni lazima kukutana? Kusudi lako ni nini? Unahitaji kutimiza nini? Hapa kuna madhumuni ya kawaida ya mikutano ya biashara:
  - Pang'a mipango.
  - Tatua matatizo.
  - Fanya maamuzi ambayo yanahitajika.
  - Tathmini mipango.
  - Wajulishe watu kuhusu matukio au mambo wanayohitaji kujua.
  - Pang'a tukio maalum.
  - Jadili bajeti.
  - Fanya biashara ya kawaida.
  - Kushughulikia nidhamu ya kanisa.
2. Tengeneza ajenda ya mkutano:
  - Orodhesha vitu utakavyojadili kwa kufuata umuhimu.
  - Siku zote jumuisha muda wa maombi ili kutafuta mwongozo wa Mungu.
3. Tengeneza orodha ya kila kitu unachohitaji kuwa nacho kwenye mkutano. Hii inaweza kujumuisha penseli, karatasi, ripoti, maonyesho, sampuli, n.k. Kusanya vitu vyote kabla ya mkutano.
4. Weka tarehe, saa, na mahali pa mkutano.
5. Wajulishe watu unaotaka kuhudhuria mkutano. Wape tarehe, wakati, mahali na madhumuni ya mkutano. Wajulishe kila mtu ikiwa ataleta chochote, kwa mfano, wasilisho, ripoti, muhtasari wa maendeleo, n.k.
6. Anza na kumaliza mkutano kwa wakati.
7. Kuwa na mwenyekiti aliyepewa jukumu la kuongoza mkutano.

8. Kuwa na mbinu ya kuongea: Je, watu watainua mikono yao na kuitwa na kiongozi? Je, kutakuwa na majadiliano ya wazi?
9. Kuwa na njia ya kufanya maamuzi. Je, utaomba hadi upate maafikiano ya yote? Je, mchungaji au kiongozi mwengine wa kiroho atafanya uamuzi baada ya kusikia kutoka kwa pande zote zinazohusika?
10. Fuata ajenda. Usikengeushwe na mijadala mingine.
11. Andika maamuzi yaliyofanywa kwenye mkutano, hasa kuhusu nani afanye nini kwa wakati gani. Baada ya mkutano, andika upya maandishi haya kwa utaratibu na umpe kila mtu aliyehudhuria mkutano nakala yake. Hii itawasaidia kukumbuka kazi wanazopaswa kutimiza.

FURUSHI LA UTANGULIZI:

Ikiwezekana na pale ambapo fedha zinaruhusu, unaweza kutaka kukusanya furushi la nyenzo zilizochapishwa ambazo hilitambulisha Kanisa lako kwa wageni na washiriki wa jumuiya.

Jumuisha taarifa kama hii:

"furushi hili limeundwa ili kukutambulisha kwako (jina) kanisa. Tunaamini habari hii itakusaidia kupata nafasi yako ya huduma na ushirika katika usharika huu. Kwa wewe ambaye si sehemu hai ya kanisa, tunakualika kuungana na sisi katika ushirika na huduma kwa ajili ya Ufalme wa Mungu."

Hakikisha umejumuisha kwenye pakiti nakala ya Taarifa ya Kusudi na Taarifa ya Mafundisho ili watu wajue kwa nini unaishi na kile unachoamini. Unaweza pia kutaka kujumuisha habari juu ya wachungaji na programu mbalimbali ambazo kanisa hutoa.

Hapa kuna taarifa nzuri ya kujumuisha:

Kwa wote wanaoomboleza na kuhitaji faraja; kwa wote waliochoka na wanaohitaji kupumzika; kwa wote wasio na urafiki na wanaohitaji urafiki; kwa wote walio wapweke na wanaotaka urafiki; kwa wote wanaotenda dhambi na kuhitaji Mwokozi; na kwa "yejote atakaye" kanisa hili hufungua milango yake kwa upana na kwa jina la Bwana Yesu Kristo anakuambia, "Karibu."

WAGENI:

Fuatilia wageni wote wanaohudhuria ibada za kanisa lako. Kusudi lako ni kuwaleta kwa Bwana na kuwafanya washiriki wanaotenda kazi wa kanisa. Acha kila mgeni ajaze kadi yenyehabari inayoruhusu mawasiliano na huduma ya wakati ujao. Kwenye ukurasa ufuatao kuna sampuli ya kadi ya usajili:

SAMPULI YA KADI YA USAJILI:

Jina _____

Anwani _____

Nambari ya simu_____

Jina na umri wa watoto

Jina

Umri

____Ninahudhuria _____ Kanisa la _____

(jina la kanisa) (mji)

____Sina kanisa la nyumbani.

____Tafadhali omba ombi hili:

____Ningefurahia mawasiliano kutoka kwa mchungaji.

Wakati mzuri wa kutembelea au kupiga simu ni: Siku _____ Saa _____

____Ninapenda kuwa sehemu ya ushirika huu wa kanisa.

NYONGEZA YA NNE

KUWAANDAA WATU KWA AJILI YA HUDUMA

Ulijifunza katika kozi hii kwamba ni muhimu kupanga watu na kukasimu majukumu ikiwa unataka kufanikisha mipango ya huduma. Njia moja ya kupanga watu ni kwa kuandika maelezo ya kazi au huduma ambazo wanakabidhiwa. Maelezo ya huduma yanapaswa kujumuisha:

1. Cheo cha huduma.
2. Madhumuni ya nafasi: Andika Taarifa ya Kusudi kwa nini nafasi hii ya huduma ipo.
3. Majukumu ya huduma. Jibu maswali haya:
  - Majukumu yangu ni yapi?
  - Nina mamlaka gani?
  - Natafuta mwelekeo kwa nani (nani ananisimamia)?
  - Nani ananitazama kwa uelekezi (ninamsimamia nani)?
4. Mahusiano ya nafasi hii. Ni nani anayehusika na: Nani anampa maagizo? Nani anatathmini kazi yake?
5. Sifa zinazohitajika kwa mtu ambaye atashika nafasi ya uwaziri.

Tumejumuisha baadhi ya maelezo ya sampuli ya kazi mahususi kwa nyadhifa mbalimbali za uongozi ambazo zinaweza kuhitajika kanisani. Majukumu yaliyoorodheshwa hapa ni ya jumla. Ni lazima ukamilishe kila maelezo ya huduma ili kujumuisha maelezo ya kipekee kwa mahitaji ya kanisa lako. Pia utataka kujumuisha sifa za kiroho, kielimu, na zingine unazohisi ni muhimu na Taarifa ya Kusudi kwa kila nafasi.

Katika kanisa dogo, lenye viongozi wachache, nyingi za nafasi hizi zinaweza kuunganishwa. Kwa mfano, wazee wanaweza pia kufanya kazi ya mashemasi na wasaidizi. Mchungaji msaidizi anaweza pia kuwa mkurugenzi wa elimu. Katika makanisa makubwa, nafasi mpya zitakua. Kwa mfano, kunaweza kuwa na hitaji kubwa sana la ushauri wa kibinafsi, unaweza kuhitaji nafasi ya huduma ya "Mkurugenzi wa Ushauri." Hapa kuna mifano ya maelezo ya huduma:

NAFASI ZA UONGOZI:

Mchungaji:

Mchungaji lazima aitwe na kuchaguliwa na Mungu kuongoza Kanisa. Nafasi nyingine zote za huduma katika kanisa la mtaa ziko chini ya uongozi wake. Majukumu yake ni pamoja na:

1. Kuchukua muda mrefu, utunzaji wa kibinagsi kwa ustawi wa kiroho wa kundi la waumini.
2. Kupanga na kusimamia jumla ya huduma ya kanisa.
3. Kuongoza katika kupanga, kutekeleza mipango, na kutathmini mipango.
4. Kutoa uongozi wa kiroho katika ibada, maombi, mafundisho, mahubiri, utoaji, uinjilisti, ushirika, na kazi zingine za kiroho zinazofanana na hizo za mwili wa kanisa.
5. Kuhamasisha na kuandaa washiriki kwa ajili ya kazi ya huduma.
6. Kufanya au kukasimu majukumu kama vile ushauri, kutembeleana, harusi, mazishi, komunyo n.k.
7. Kutekeleza nidhamu ya kanisa.

Mchungaji Msaidizi:

Makanisa makubwa yanaweza kuhitaji mchungaji msaidizi. Mchungaji msaidizi anapaswa kuwa na wito wa kiroho sawa na mchungaji.

Mchungaji msaidizi anamsaidia mchungaji katika kila eneo inavyohitajika na kuombwa. Anaweza kuwa na majukumu maalum aliyopewa na mchungaji. Kwa mfano, mchungaji anaweza kumpa majukumu yote ya ushauri au kumwomba afanye ziara yote. Kwa ujumla, wajibu wake ni kumsaidia mchungaji katika:

1. Kuwajali washiriki wote wa ushirika.
2. Kupanga na kusimamia jumla ya huduma ya kanisa.
3. Kupanga, kutekeleza mipango, na kutathmini mipango.
4. Kutoa uongozi wa kiroho katika ibada, maombi, mafundisho, mahubiri, utoaji, uinjilisti, ushirika, na kazi nyinginezo za mwili wa kanisa.
5. Kuhamasisha na kuandaa washiriki kwa ajili ya kazi ya huduma.

6. Kufanya au kukasimu majukumu kama vile ushauri nasaha, kutembeleana, harusi, mazishi n.k.
7. Kutekeleza nidhamu ya kanisa.

Mitume:

Ufafanuzi: Mtume ni mtu ambaye ana uwezo maalum wa kuendeleza makanisa mapya katika maeneo na tamaduni mbalimbali na kusimamia idadi ya makanisa kama msimamizi.

Mtume maana yake ni "mjumbe, aliyetumwa na uwezo kamili na mamlaka ya kumfanyia mwingine." Mtume anayo mamlaka maalum au uwezo wa kueneza Injili kote ulimwenguni kwa kuunda miili iliyopangwa ya waamini.

Maneno ya kisasa yanayotumiwa na kanisa kwa mtume ni mmishenari na mpanda kanisa.

Manabii:

Ufafanuzi: Kuna karama mbili za kinabii. Moja ni karama maalum ya kuwa nabii. Nyingine ni karama ya kunena ya unabii.

Kwa ujumla, unabii unarejelea "kuzungumza chini ya uvuvio wa pekee wa Mungu. Ni uwezo maalum wa kupokea na kuwasilisha ujumbe wa mara moja wa Mungu kwa watu wake kuitia tamko la upako la kimungu."

Walimu:

Ufafanuzi: Waalimu ni waamini walio na uwezo wa pekee wa kuwasilisha Neno la Mungu kwa matokeo kwa njia ambayo wengine hujifunza na kutumia yale yanayofundishwa.

Wainjilisti:

Ufafanuzi: Mwinjilisti ana uwezo maalum wa kushiriki Injili na wasioamini kwa njia ambayo wanaume na wanawake wanaitikia na kuwa washiriki wanaowajibika wa Mwili wa Kristo.

Maana ya neno "mwinjilisti" ni "aletaye habari njema".

HUDUMA KUTUMIKIA:

Nafasi zifuatazo zinatumikia mitume, manabii, wainjilisti, wachungaji na walimu katika huduma zao katika Kanisa:

Wazee:

Wazee ni viongozi wanaomsaidia mchungaji katika uongozi wa kiroho wa Kanisa. Wazee wanapaswa kuteuliwa na Mchungaji. Baadhi ya makanisa huwaita "wachungaji wa chini" au "viongozi wa vikundi kiini."

Unaweza kusoma kuhusu wazee katika Biblia katika vifungu vifuatavyo: Tito 11:6; Wakolosai 1:25; I Timotheo 3:1-7; 4:5-6; 5:17; Matendo 14:23; 20:17,28-32; I Petro 5:1-4; Yakobo 5:14.

Wazee ni muhimu hasa wakati kanisa linakua kubwa sana kwa mchungaji kutoa usikivu wa kibinafsi kwa kila mshiriki. Kila mzee anaweza kuchukua jukumu kwa ajili ya kikundi kidogo katika mwili wa kanisa. Huu hapa ni mchoro wa kanisa lililopangwa na wazee sita. Kila mzee ana kikundi kidogo cha watu kumi ambao anawajali:

Mchungaji

Mzee	Mzee	Mzee	Mzee	Mzee	Mzee
↓	↓	↓	↓	↓	↓
oooooo	oooooo	oooooo	oooooo	oooooo	oooooo
oooooo	oooooo	oooooo	oooooo	oooooo	oooooo

Majukumu ya wazee ni pamoja na:

1. Mambo yote yanayohusu hali njema ya kiroho ya kutaniko.
2. Kumtia moyo mchungaji katika kazi ya huduma.
3. Kuomba mara kwa mara kwa ajili ya mchungaji na kanisa.
4. Kumsaidia mchungaji katika matatizo magumu ya huduma.
5. Kuchukua uangalizi wa kiroho wa vikundi vidogo ndani ya kanisa kama ilivyoteuliwa na mchungaji: Kukutana mara kwa mara na kundi lake, kuwaongoza katika ukuaji wa kiroho na maendeleo ya karama za kiroho, kutoa ushauri wa kibinafsi, na kutembelea nyumba zao.

6. Kumshauri mchungaji kuhusu vifo, matatizo makubwa, au magonjwa katika kutaniko ambayo yanahitaji uangalizi wake.
7. Kumsaidia mchungaji katika maamuzi ya biashara na masuala ya kiutendaji.
8. Kusaidia katika nidhamu ya kanisa.

Mashemasi:

Mashemasi ni watu wanaofanya kazi kwa vitendo katika kanisa. (Ona Matendo 6:1-7).

Wanaweza kuchaguliwa na watu lakini lazima waidhinishwe na mchungaji.

Unaweza kusoma kuhusu mashemasi katika Biblia katika vifungu vifuatavyo: I Timotheo 3:8-13; Wafilipi 1:1; Matendo 6:1-7

Majukumu yao yanaweza kujumuisha:

1. Kutunza mahitaji ya kimwili na ya kimwili ya wanachama.
2. Kutayarisha na kuhudumia Komunyo.
3. Kupanga timu za kazi ili kukamilisha kazi za vitendo zinazohusiana na huduma ya kanisa.
4. Kutoa usafiri wa kwenda na kutoka kwa huduma za kanisa kwa wazee au wale mavu wa kimwili.
5. Kutoa chakula cha dharura na malazi.

Mwenyekiti wa Maombi:

Majukumu yanaweza kujumuisha:

1. Kupanga nyakati maalum za kusisitiza maombi. Kwa mfano, mikutano au semina juu ya maombi.
2. Kuandaa na kuendesha mikutano ya maombi ya mara kwa mara.
3. Kupokea maombi maalum kutoka kwa washiriki wa kusanyiko na kuyaweka mbele za Bwana.
4. Kuandikisha waombezi kwa ajili ya kazi ya huduma. (Kila mwamini aombe, lakini waombezi ni wale walioitwa mahsusni kwa maombi ya maombezi kama huduma).

Mkurugenzi wa Elimu ya Kikristo:

Majukumu yanaweza kujumuisha:

1. Kuandaa programu ya elimu ya Kikristo, ufuasi, na mafunzo kwa kanisa zima.

Ni bora kupanga kulingana na umri, kwani uwezo wa kujifunza hutofautiana kulingana na umri. Hapa kuna mgawanyiko unaowezekana:

- Nursery (huduma kwa watoto wachanga wakati wa huduma)
- Watoto (hupangwa kulingana na umri au daraja shulenii)
- Vijana/Vijana
- Single vijana wazima
- Vijana walioolewa
- Umri wa chuo
- Wazee/wanandoa
- Wazee
- Viongozi wa vikundi vya nyumbani

2. Kuandikisha na kutoa mafunzo kwa viongozi kwa kila kikundi cha umri. (Kozi ya Taasisi ya Kimataifa ya Harvestime, "*Teaching Tactics*," itasaidia katika kutoa mafunzo kwa walimu).
3. Kusimamia walimu katika majukumu yao. Hii ingejumuisha:
  - Kufunza washiriki wa darasa kwa ajili ya kazi ya huduma.
  - Kuombea kila mshiriki wa darasa.
  - Kutunza washiriki wa darasa (kutembelea wakati wa kutokuwepo, wagonjwa, ushauri, kuhudumia mahitaji ya kimwili na ya kimwili).
  - Kutoa fursa za ushirika.
4. Kupanga mpango wa masomo kwa kila kikundi cha umri.
5. Kuanzisha mpango wa mafunzo na ufuasi kwa waongofu wapya.
6. Kama fedha na upatikanaji unavyoruhusu, kupata vitu vya kusaidia katika programu ya elimu kama vile nyenzo zilizochapishwa, vielelezo, nyenzo za sanaa, n.k.

Mkurugenzi wa Uinjilisti na Misheni:

Majukumu yanaweza kujumuisha:

1. Kupanga na kusimamia huduma za uinjilisti katika kanisa la mtaa, ikijumuisha ufuatiliaji wa wageni na waongofu wapya.
2. Kuandaa na kusimamia huduma za uinjilisti katika jiji zima, kitaifa na kimataifa.
3. Kufundisha na kuhamasisha washiriki wa kanisa kwa ajili ya misheni na uinjilisti.
4. Kuendesha semina na makongamano ya misheni.
5. Kudumisha mawasiliano na wamisionari wanaoungwa mkono na kanisa.
6. Kupanga wamishenari na wainjilisti kuzungumza kanisani.
7. Kuchangisha fedha kwa ajili ya umisheni na uinjilisti.

Mkurugenzi wa Huduma ya Wanaume:

Majukumu yangejumuisha kupanga, kupanga, na kuongoza huduma maalum kwa wanaume wa kanisa.

Hizi zinaweza kujumuisha:

1. Kuendesha mikutano ya mara kwa mara ya maombi, kujifunza Biblia, mafunzo, na ushirika kwa wanaume.
2. Kuwashirikisha wanaume katika huduma ya kanisa, ikijumuisha kuomba, kusoma, kutoa, kuhudumu na kushuhudia.
3. Kuendesha mikutano maalum ya wanaume kama vile mafungo, makongamano, semina n.k.
4. Kushauri wanaume wenye mahitaji.

Mkurugenzi wa Huduma ya Wanawake:

Majukumu yangejumuisha kupanga, kupanga, na kuongoza huduma maalum kwa wanawake wa kanisa.

Hizi zinaweza kujumuisha:

1. Kuendesha mikutano ya mara kwa mara ya maombi, kujifunza Biblia, mafunzo, na ushirika kwa wanawake.

2. Kuwashirikisha wanawake katika huduma ya kanisa, ikijumuisha kusali, kusoma, kutoa, kuhudumu na kushuhudia.
3. Kuendesha mikutano maalum ya wanawake kama vile mafungo, makongamano, semina n.k.
4. Kuwashauri wanawake wenyewe mahitaji.

Mkurugenzi wa Muziki:

Majukumu yanaweza kujumuisha:

1. Kupanga muziki wa kusanyiko kwa huduma zote.
2. Kuandaa kwaya. Hizi zinaweza kujumuisha kwaya za watoto, watu wazima na vijana. Mkurugenzi wa muziki angeweza kuchagua na kumfundisha kiongozi kwa kila kwaya, au kuwaongoza yeye mwenyewe.
3. Kupanga muziki maalum (solos, duets, nk).
4. Kuandaa na kuongoza wanamuziki (piano, organist, bendi au orchestra).
5. Kuandaa na kuongoza matamasha maalum na programu za muziki.
6. Kusimamia viongozi wa nyimbo.
7. Kupanga na kuelekeza muziki kwa ajili ya harusi na mazishi yatakayofanyika kanisani.
8. Utunzaji wa vitu vinavyohusiana na muziki kama vile mavazi ya kwaya, ala, muziki, n.k.

Katibu wa Kanisa:

Majukumu yanaweza kujumuisha:

1. Barua za maandishi.
2. Kutuma barua za ufuatiliaji kwa wageni wote.
3. Kusimamia ofisi ya kanisa, simu, wageni n.k.
4. Kutunza kumbukumbu za kanisa (mahudhurio, wageni, washiriki n.k.).
5. Kuagiza vifaa.
6. Kusimamia watu wa kujitolea wanaosaidia katika ofisi ya kanisa (wale wanaoweza kuwasilisha, kuandika, kuandaa barua, nk).
7. Kutayarisha ripoti maalum.
8. Kutunza kalenda ya kanisa ambayo ndani yake kumeandikwa mikutano na matukio yote.

9. Kutunza vifaa na vifaa vya ofisi katika mpangilio mzuri.
10. Kuandika maelezo kwenye mikutano ya biashara.

Mkurugenzi wa Fedha:

Majukumu yanaweza kujumuisha:

1. Kuhesabu, kurekodi, na kuandaa risiti za matoleo. (Daima uwe na angalau watu wawili wakati matoleo yanahesabiwa. Hii itasaidia kuwahakikishia uaminifu).
2. Kutunza rekodi za fedha (yaani akaunti ya akiba, akaunti ya hundi, akaunti maalum kama vile fedha za ujenzi, misheni, n.k.).
3. Kutunza kumbukumbu za benki.
4. Kufanya manunuzi na kulipa bili chini ya uongozi wa mchungaji.
(Utahitaji kuamua ni nani mwingine katika kanisa zaidi ya mchungaji aliye na mamlaka ya kufanya manunuzi kwa niaba ya kanisa).
5. Kupanga na kuelekeza miradi maalum ya kukusanya fedha.
6. Kutayarisha ripoti za fedha za kila mwezi na mwaka.
7. Kupendekeza na kufuutilia bajeti.
8. Kukuza zaka na kutoa.

Mkurugenzi wa Matengenezo ya Mali:

Majukumu yanaweza kujumuisha:

1. Kusimamia usafi wa mara kwa mara na utunzaji wa majengo ya kanisa na mali.
2. Kusimamia ukarabati wa majengo na mali.
3. Kufunga na kufunga vifaa kabla na baada ya mikutano.
4. Kusimamia hita, kiyoyozi, maji, taa, nk.
5. Kuagiza na kudumisha hesabu ya vifaa vya kusafisha na vifaa vya ukarabati.
6. Kusimamia wafanyakazi wa uangalizi.
7. Kusimamia siku za kazi za kujitolea kwenye vifaa vya kanisa.

Mkurugenzi wa Sauti na Video:

Pale ambapo kanisa lina uwezo wa kufikia na kufadhili vifaa vya sauti na taswira, mtu anapaswa kuwa msimamizi wa nyenzo hizi. Majukumu yanaweza kujumuisha rasilimali za usimamizi kama vile:

1. Maktaba ya kanisa.
2. Vifaa vya sauti na kuona na vifaa kama vile mifumo ya sauti, vidhibiti, vinasa sauti, filamu, vipande vya filamu, n.k.
3. Huduma ya kaseti ya kanda au video.
4. Kuagiza na kudumisha hesabu ya nyenzo za sauti na kuona.

Mashemazi:

Majukumu yanaweza kujumuisha:

1. Kukaribisha watu wanapofika kwa ajili ya huduma.
2. Kukusanya na kusambaza nyenzo kama ilivyoombwa wakati wa huduma.
3. Kukusanya sadaka na kumsaidia mkurugenzi wa fedha katika kuihesabu.
4. Kusambaza na kukusanya kadi za wageni.
5. Kuketi watu wakati wa ibada.
6. Kutunza kelele au usumbu wakati wa huduma.
7. Kuangalia mazingira (inapokanzwa, taa, matatizo katika walkways, nk). Ripoti haya kwa Mkurugenzi wa Matengenezo ya Mali.
8. Kuangalia vitabu vya nyimbo na vifaa katika madawati ya kanisa.
9. Kuangalia usanidi wa jukwaa (viti vya wachungaji, spika, maji, mafuta ya upako, nyimbo za nyimbo, n.k.).
10. Kuhudhuria (ikiwa kumbukumbu zimehifadhiwa).
11. Kusaidia katika mistari ya maombi.
12. Kutumikia (au kusaidia wazee wanapohudumu) ushirika.

Mwenyekiti wa Utangazaji:

Majukumu yanaweza kujumuisha kutangaza programu za kanisa kupitia:

1. Vijarida.
2. Makala na matangazo ya magazeti.

3. Mabango na vipeperushi.
4. Redio na televisheni.
5. Matangazo ya maneno wakati wa huduma.
6. Taarifa ya Kanisa.
7. Maonyesho ya ubao wa matangazo.

Kamati Maalum:

Kamati ni kikundi kidogo cha watu (si zaidi ya 20) kilichopangwa kwa madhumuni maalum.

Kwa mfano, unaweza kupanga kamati kupanga mukutano wa misheni kwa ajili ya Kanisa. Au unaweza kupanga kamati ya kupanga mukutano wa jiji zima au kutafuta jengo jipya la kanisa.

Hakuna jinsi tunavyoweza kujadili kila aina ya kamati unayoweza kuhitaji kuandaa kwa ajili ya huduma mbalimbali za kanisa, lakini hapa kuna miongozo ya jumla ya kamati:

1. Kamati yoyote ndani ya kanisa la mtaa inapaswa kuwa chini ya mchungaji kila wakati. Mungu anamweka mchungaji kama kiongozi katika Kanisa la mtaa. Kamati zinaundwa ili kumsaidia katika kazi za huduma, sio kumdhhibit au kumuamuru.
2. Kila mjambe wa kamati anapaswa kujua madhumuni ya kamati: Kwa nini wanapangwa kama kamati? Kusudi ni nini? Wanapaswa kutimiza nini?
3. Kuwa na watu wanaohitajika tu kama wajumbe wa kamati.
4. Wanakamati wanapaswa kujua mipaka ya wajibu wao. Lazima wawe na mamlaka ya kufanya kazi yao ndani ya mipaka hii.
5. Kutana mara nyingi iwezekanavyo. Hakikisha kila mukutano umepangwa vyema (tazama miongozo ya mikutano katika sehemu hii). Kila mshiriki anapaswa kuwepo, kwa wakati, na kujitayarisha. Anapaswa kuandika mambo aliyopewa kufanya na kuuliza maswali kuhusu jambo lolote analopaswa kujua ili kufanya kazi yake.
6. Kila kamati iwe na mwenyekiti. Mwenyekiti ana wajibu wa kupanga kamati, kupanga na kuendesha mikutano, na kutoa taarifa kwa mchungaji kuhusu maendeleo au matatizo.
7. Kila mjambe wa kamati awe na kazi aliyopewa na ajue hasa anachotakiwa kufanya.
8. Baada ya kikao cha kamati kila mjambe anatakiwa:
  - Kutekeleza majukumu yao.
  - Wapitishe wengine wanaofanya nao kazi maamuzi au taarifa zozote wanazohitaji kujua.

-Tunza siri chochote kilichotokea ambacho kiliombwa kihifadhiwe hivyo.

9. Kamati ivunjwe dhamira yao itakapotimia na kazi yao kukamilika.

KUCHAGUA WATU KWA KAZI YA HUDUMA:

Yafuatayo ni baadhi ya mapendekezo ya kuchagua watu wa kufanya kazi mbalimbali:

1. Tengeneza orodha ya kazi zinazohitajika kufanywa.
2. Tengeneza orodha ya watu ambao wanaweza kufanya kila kazi ulioainisha. Weka uteuzi wako kwenye karama za kiroho zinazoonekana katika maisha yao.
3. Ombea orodha hii ili Bwana akuongoze katika mchakato wa uteuzi.
4. Tathmini kila mtu kulingana na:
  - Uzoefu wa kiroho
  - Nguvu
  - Udhaifu
  - Elimu
  - Uzoefu
  - Karama za kiroho
  - Viwango vya kibiblia kwa viongozi
5. Chagua mtu kwa kila eneo la kazi.
6. Andika maelezo ya huduma kwa kila nafasi.
7. Kuajiri mtu na kukasimu kazi. Hakikisha kila mtu ana maelezo ya maandishi ya wajibu wake. Tumia maelezo ya nafasi ya huduma katika sehemu hii ili kukusaidia kuandika haya.
8. Kutoa mafunzo yanayohitajika ili kumwezesha kila mtu kutimiza nafasi yake.

NYONGEZA YA TANO

KUPANGA

MIFANO YA MIPANGO:

Kozi hii ilielezea mbinu za kupanga kwa undani. Tumia Sura ya Nne kukusaidia katika kupanga mipango, Sura ya Tano katika kutekeleza, na Sura ya Sita kwa ajili ya kutathmini.

Hapa kuna baadhi ya maeneo ambayo kanisa linapaswa kufanya mipango:

-Uinjilisti	-Ibada
-Kutoa	-Maombi
-Mafunzo/ufuasi	-Maeneo maalum ya huduma
-Ushirika	

Hapa kuna baadhi ya mifano ya malengo yaliyowekwa na baadhi ya makanisa. Maelezo ya kila mpango (nani atafanya nini, tarehe, gharama, nk) haijajumuishwa. Malengo makuu pekee ndiyo yameorodheshwa kwa ufupi ili kukupa wazo la aina za mipango ambayo baadhi ya makanisa yamefanya:

1. Kuongeza wastani wa mahudhurio ya 20% katika ibada katika kila miaka mitano ijayo.
2. Kuongeza wanachama kwa 50% katika kipindi cha miaka mitano ijayo.
3. Kukua na kufikia wastani wa mahudhurio ya ibada ya 300 ndani ya miaka mitano na kisha kugawanya na kuanzisha kanisa la pili.
4. Kuanzisha vikundi vidogo vitatu katika mwaka ujao.
5. Kuongeza mahudhurio ya Shule ya Jumapili kwa 15% katika mwaka ujao.
6. Kuongeza utoaji kwa programu ya kanisa kwa 1% kwa mwaka hadi wastani wa 10% ya mapato ya kila kaya ufikiwe.
7. Kutoa mafunzo kwa viongozi wapya watano wa vikundi vidogo katika mwaka ujao.
8. Kuongeza sehemu ya bajeti inayotolewa kwa ujumbe hadi asilimia 40 ndani ya miaka mitano.
9. Kufundisha walimu kumi wapya wa shule ya Jumapili katika mwaka ujao.

10. Kununua vifaa vyetu wenyewe ndani ya miaka kumi.
11. Kupanga angalau matukio sita ya ushirika mwaka ujao.
12. Kupanga kikundi cha ushirika wa wanaume ndani ya mwaka ujao.
13. Kuongeza nyumba kumi mpya katika kutaniko mwaka ujao.
14. Kupanga kikundi cha kusaidia uinjilisti ndani ya mwaka ujao.

KUPANGA TUKIO LA HUDUMA:

Hakuna njia tunaweza kujadili kila aina ya tukio ambalo unaweza kuhitaji kupanga katika huduma. Huenda ukahitaji kufanya makongamano, semina, uamsho, na mikutano ya msalaba. Lakini hapa kuna miongozo ya jumla ya kupanga aina yoyote ya tukio la huduma:

1. Anzisha madhumuni ya tukio la huduma:
Nini madhumuni ya semina, mkuutano, uamsho, crusade, nk? Kama umejifunza, miongozo ya madhumuni ya kupanga.
2. Weka tarehe na nyakati za tukio.
3. Chagua eneo. Mambo ya kuzingatia katika kuchagua kituo ni:
-Ukubwa: Lazima iwe ya kutosha kwa idadi ya watu unaotarajia kuhudhuria.
-Vipengele: Ni lazima iwe na vipengele unavyohitaji kwa tukio hilo. Kwa mfano, ikiwa unapanga kukutana kama kikundi kikubwa na kisha kugawanyika katika vikundi kadhaa vidogo, unahitaji kituo chenye chumba kimoja kikubwa cha mikutano na vyumba kadhaa vidogo. Ikiwa utapika na kutoa chakula, utahitaji kituo na jikoni.
-Mahali: Ni lazima ifikiwe kwa urahisi na usafiri wa umma na iko karibu iwezekanavyo na watu unaotaka kuhudhuria.
-Gharama: Lazima uweze kumudu.
4. Unda kamati na ukabidhi majukumu kwa:
-Uratibu Mkuu: Mratibu atawasimamia wengine wote katika majukumu yao na kuratibu sehemu zote za tukio.
- Ratiba: Ratiba inapaswa kujumuisha:
  1. Kila kitu kinachohitajika kufanywa kabla ya tukio: Nani atafanya, na lini?
  2. Ratiba ya tukio halisi: Nini kitatokea saa ngapi siku halisi ya tukio?
  3. Vitu vyovyyote vyaya ufuatiliaji vinavyohitajika kufanywa baada ya tukio.

-Bajeti: Kupanga bajeti ya tukio, kukusanya pesa, kulipa bili, kutoa matoleo wakati wa hafla, na kupata matoleo au tuzo kwa wazungumzaji waalikwa.

-Mpangilio wa Kituo: Hivi ni baadhi ya vitu unavyoweza kuhitaji kuweka kwenye kituo: Viti, jukwaa, meza, vyombo vyta kutolea sadaka, maikrofoni, ala, mimbari, vifaa vyta sauti-visual, vifaa kwa ajili ya ushauri nasaha na usajili.

-Usajili: Utasajili watu? Ikiwa ndivyo, ni nyenzo gani zitatolewa wakati wa usajili? Je, utashughulikia vipi mistari ya usajili? Je, kutakuwa na gharama ya kijiandikisha? Je, utahitaji beji za majina? Utahitaji fomu gani? Ni wafanyakazi gani watahitajika?

-Utangazaji: Utatangazaje tukio lako? Chagua mtu wa kushughulikia utangazaji kama vile barua maalum, arifa ya simu, redio, televisheni, magazeti, mabango, vipeperushi, matangazo katika makanisa ya mahali, n.k.

-Ushauri: Uwe na mtu anayefundisha washauri ili kuwasaidia watu wenye mahitaji ya kiroho. Washauri hawa wanapaswa kujuu jinsi ya kumwongoza mtu kwa Kristo, jinsi ya kuwaombea wagonjwa, na jinsi ya kuhudumu ukombozi. Wanapaswa kuwa na Biblia, trakti, na kadi za majina na anwani ambamo wanaandika habari kuhusu wale wanaotafuta msaada wa kiroho. Kadi hizi zitakuwezesha kuwafuutilia watu hawa baada ya tukio la huduma.

-Wazungumzaji Wageni: Je, utakuwa na wazungumzaji wageni kwa tukio hili? Ikiwa ndivyo, unahitaji mtu anayesimamia eneo hili kuwasiliana na kuwaalika, kupata ratiba na habari kwao, kutoa usafiri na malazi ikihitajika, na kuhudumia mahitaji yao ya kibinagsi wakati wa tukio.

-Muziki: Chagua mwenyekiti wa muziki ili kupata ala na wanamuziki wanaohitajika, kuongoza kwaya, kupanga muziki wa pekee, na kuongoza uimbaji wa kutaniko.

-Nursery: Je, utatoa huduma kwa watoto wachanga au watoto wadogo wakati wa tukio? Ikiwa ndivyo, utahitaji mtu wa kuanzisha kituo na kuchagua watu wa kutunza watoto.

-Mauzo: Ikiwa unapanga kuuza Biblia, vitabu vyta Kikristo au kanda, vyakula, nk wakati wa tukio, utahitaji mtu anayesimamia eneo hili.

-Ushers: Kuwa na mtu anayesimamia waanzilishi ambaye ataketi watu, atasambaza na kukusanya nyenzo, kukusanya matoleo, na kutatua matatizo na usumbufu wakati wa mikutano.

- Sauti: Ikiwa unapanga tukio kubwa, utahitaji mfumo mzuri wa sauti. Unahitaji mtu ambaye ana ujuzi katika eneo hili na ana vifaa vinavyofaa.
- Kunasa Sauti au Kuonekana: Je, unapanga kutengeneza kanda za sauti au video za tukio hili? Ikiwa ndivyo, unahitaji mtu wa kupanga wafanyakazi wa kurekodi, kutoa nakala, kupata vifaa na vifaa vinavyohitajika.
- Washiriki: Unahitaji mtu wa kuratibu washiriki. Kwa mfano, kupanga usafiri, chakula au mahali pa kulala ikihitajika na kuwasaidia watu wenye matatizo ya vitendo, maswali, n.k., wakati wa tukio.
- Ufutiliaji: Daima chagua mtu wa kushughulikia ufutiliaji wa tukio. Hii itajumuisha kukusanya nyenzo ambazo ni zako, kusafisha kituo, kushusha vifaa, kuwashukuru wale waliokusaidia, n.k.

Karatasi za Kazi za Kupanga

Katika kurasa mbili zinazofuata utapata laha-kazi, "Upangaji wa Kila Siku" na "Upangaji wa Kila Mwezi." Chapisha fomu hizi ili kukusaidia katika kupanga kila siku na kila mwezi.

-Upangaji wa Kila Siku: Andika tarehe juu ya ukurasa na upange kwa kutumia safuwima zilizotolewa.

-Upangaji wa Kila Mwezi: Andika jina la mwezi mahali palipoonyeshwa. Andika tarehe katika miraba. Kisha fanya mpango wako wa kila wiki ya mwezi.

KUPANGA KILA SIKU

Siku _____

Barua za Kuandika:

Simu za Kupigwa:

Mipangilio ya Kuona Watu:

6:30 Asubuhi _____

_____

7:00 _____

_____

7:30 _____

_____

8:00 _____

_____

8:30 _____

_____

9:00 _____

_____

9:30 _____

Mambo ya Kupanga:

10:00 _____

_____

10:30 _____

_____

11:00 _____

_____

11:30 _____

_____

12:00 _____

_____

12:30 p.m. _____

_____

1:00 _____

_____

1:30 _____

Vitu za Kupata:

2:00 _____

_____

2:30 _____

_____

3:00 _____

_____

3:30 _____

_____

4:00 _____

4:30 _____

_____

5:00 _____

5:30 _____

Watu wa Kuona:

6:00 _____

6:30 _____

_____

7:00 _____

7:30 _____

_____

8:00 _____

Jumapili	Jumatatu	Jumanne	Jumatano	Alhamisi	Iiumaa	Jumamosi

Jumapili	Jumatatu	Jumanne	Jumatano	Alhamisi	Iiumaa	Jumamosi

M pangilio wa Mwezi

Mwezi wa _____

MAJIBU YA KUJIPIMA

SURA YA KWANZA:

1. Mambo yote na yatendeke kwa uzuri na kwa utaratibu. (1 Wakorintho 14:40)
2. Usimamizi kulingana na malengo ni uwakili wa huduma kupitia mipango na shirika.
3. Linganisha orodha yako na ile iliyojadiliwa katika Sura ya Kwanza.
4. Linganisha mjadala wako na ule uliotolewa katika Sura ya Kwanza.

SURA YA PILI:

1. Akiisha kutujulisha siri ya mapenzi yake, sawasawa na uradhi wake mwema, alioukusudia ndani yake; Ili katika kipindi cha utimilifu wa nyakati, avikusanye pamoja vitu vyote katika Kristo, vilivyo Mbinguni na vilivyo duniani, ndani yake. (Waefeso 1:9-10)
2. Kusudi la Mungu ni kwamba watu wote wapate msamaha wa dhambi kwa njia ya Yesu Kristo, waletwe katika uhusiano mzuri Naye, na wawe sehemu ya Ufalme wa Mungu. Tazama Waefeso 3:11 na 1:9-10; na Yohana 3.
3. Ikiwa huelewi kusudi la Mungu, maisha yako na huduma yako haitapatana nalo.
4. Mungu hutumia watu binafsi, mataifa, Yesu, Roho Mtakatifu, na Kanisa kama vyombo vya kukamilisha kusudi na mipango yake.
5. Linganisha muhtasari wako na mjadala katika Sura ya Pili.
6. Linganisha muhtasari wako na mjadala katika Sura ya Pili.
7. Linganisha muhtasari wako na mjadala katika Sura ya Pili.

SURA YA TATU:

1. Ishi kwa makusudi na kwa kustahiki na kwa usahihi...Kutumia wakati mwingi zaidi-- kununua kila fursa--kwa sababu siku hizi ni za uovu. (Waefeso 5:15-16) The Amplified Bible
2. Taarifa ya Kusudi inabainisha sababu maalum kwa nini huduma yako ipo. Inafupisha haswa ni nafasi gani ya huduma unayojaza katika Mwili wa Kristo.
3. Rudia orodha ya sababu zilizotolewa katika Sura ya Tatu.

4. Kusudi ni maelezo ya kwa nini huduma ipo. Malengo ni taarifa za mipango ambayo huduma itatekeleza ili kutimiza kusudi.
5. Taarifa ya Kimafundisho inaeleza kile unachoamini kimafundisho. Taarifa ya Kusudi inaelezea sehemu yako maalum katika mpango wa Mungu.
6. Linganisha orodha yako na ile iliyotolewa katika Sura ya Tatu.
7. Ikiwa hukuandika Taarifa ya Kusudi kwa huduma yako binafsi na shirika au kanisa ambalo unashiriki, fanya hivyo kabla ya kuendelea na somo linalofuata.

SURA YA NNE:

1. Na mtumwa yule aliyejua mapenzi ya Mola wake, asijiweke tayari, wala kufanya sawasawa na mapenzi yake, atapigwa mapigo mengi. (Luka 12:47)
2. "Lengo" ni lengo au mwisho wa tendo, ni lengo au nia ya kufikiwa. Ni mpango. Unapoweka "malengo" ya huduma unaweka mipango iliyopangwa ili kutimiza makusudi ya Mungu.
3. Kusudi kimsingi ni maono ya kiroho. Ni kujua sababu yako maalum ya huduma; sehemu yako katika mpango wa Mungu. Malengo ni hatua unazoweza kuchukua ili kutimiza kusudi ambalo Mungu amekupa. Ni mipango ya kutimiza kusudi.
4. Aina mbili kuu za malengo ni malengo ya kibinafsi na ya kikundi.
5. Linganisha mjadala wako na ule wa Sura ya Nne.
6. Malengo ya masafa marefu ni mipango ya siku zijazo za mbali. Malengo ya masafa mafupi ni mipango ya siku za usoni.
7. Unachagua malengo kuititia maombi, mwongozo wa Roho Mtakatifu, kusoma Neno la Mungu, na kutoka kwa kuelewa kusudi lako maalum ndani ya mpango wa Mungu.

SURA YA TANO:

1. Basi sasa timizeni kuifanya; ili kama vile kulivyokuwa na utayari wa kutaka, vivyo hivyo pawe na utimilifu katika yale mliyo nayo. (2 Wakorintho 8:11)
2. Taratibu ni hatua unazochukua kutekeleza mpango. Ni njia au kazi ambayo kiongozi hufanya ili kukamilisha mipango.
3. Kwa mifano hii, Yesu alionyesha wakati mwingine haiwezekani kwa miundo ya kidini iliyopo ya wanadamu kukubali mipango na mafunuo mapya.

4. Linganisha muhtasari wako na mjadala wa kila moja ya majukumu haya ya usimamizi yaliyotolewa katika somo hili.

SURA YA SITA:

1. Kwa maana kwa neema niliyopewa namwambia kila mtu aliyeko kwenu asinie makuu kupita inavyompasa kunia; bali awe na nia ya kiasi, kama Mungu alivyomgawia kila mtu kiasi cha imani. (Warumi 12:3)
2. Unapotathimini kitu unakichunguza kwa makini ili kujuu thamani yake. Tathmini ni mchakato wa kuchunguza mipango ili kubaini thamani yake katika kufikia lengo. Malengo yanaeleza unachopanga kufanya. Tathmini huamua ikiwa umetimiza kile kilichotarajiwa.
3. Tathmini inakufanya uwajibike kwa Mungu, kwa wale unaowahudumia na unaowahudumia, na kwa nafsi yako mwenyewe. Tathmini hukuruhusu kujifunza kutokana na mafanikio na kushindwa kwako, kurekebisha mipango, na kupanga mipango mipyä.
4. Linganisha mjadala wako na ule uliotolewa katika Sura ya Sita.
5. Linganisha orodha yako na ile iliyotolewa katika Sura ya Sita.
6. Unatumia kile unachojifunza katika tathmini ili: Kurekebisha na kuboresha mipango iliyopo; Tengeneza mipango mipyä kadri ya zamani inavyokamilika; Jifunze kutokana na mafanikio yako; Jifunze kutokana na makosa yako.
7. Ikiwa haukutathmini mpango na kutumia matokeo ya tathmini yako, tafadhali fanya hivyo.